Výroční zpráva 2018

Národní technické muzeum

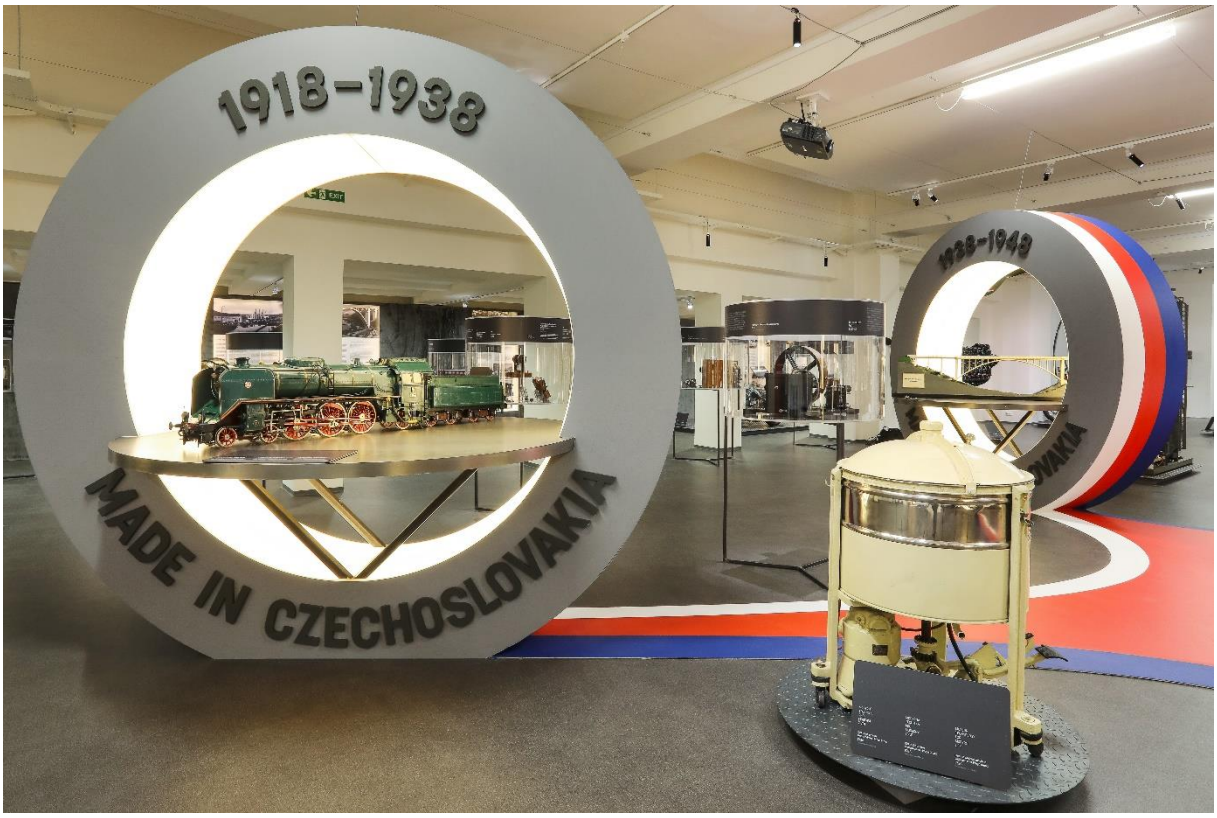

www.ntm.cz

Obsah

1. Údaje o zpracovateli 5
2. Sídla a pracoviště 7
2.1 Hlavní budova Praha Letná 7
2.2 Depozitární areál Čelákovice 7
2. 3. Centrum stavitelského dědictví Plasy 7
2.4 Muzeum železnice a elektrotechniky - Depo kolejových vozidel Praha 8
2.5 Depozitář kolejových vozidel Chomutov 9
2.6 Kolotoč 9
3. Muzejní sbírky (evidence a významné akvizice) 11
3.1 Centrální evidence a administrace sbírek 11
3.2 Muzeum dopravy 14
3.3 Železniční muzeum 14
3.4 Průmyslové muzeum 16
3.5 Muzeum elektrotechniky a médií 17
3.6 Muzeum architektury a stavitelství 18
4. Knihovna Národního technického muzea 21
5. Archiv Národního technického muzea 22
6. Odbor hlavního konzervátora sbírek 25
7. Oddělení digitalizace 27
8. Věda a výzkum 29
8.1 Institucionální podpora vědy a výzkumu - Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO) 29
8.2 VISK MK ČR 29
8.3 Centrum stavitelského dědictví (CSD) Plasy 30
8.4 NAKI MK ČR 30
8.5 Ostatní projekty/projekty ESIF (Evropské strukturální a investiční fondy) 37
9. Přednášková, pedagogická činnost 40
9.1 Přednášková činnost v NTM 40
9.1.1 Přednáškový cyklus 40
9.1.2 Konference a semináře a účast pracovníků NTM na nich 41
9.2 Přednášková činnost mimo NTM 43
9.3 Pedagogická činnost 45
10. Ediční a publikační činnost 47
10.1 Ediční činnost 47
10.2 Publikační činnost 48

11.1 Vývoj návštěvnosti ... 52
11.2 Expozice a výstavy ... 55
11.2.1 Expozice ... 55
11.2.2 Výstavy ... 55
11.2.3 Mimořádné akce ... 61
11.3 Spolupráce NTM na výstavách a expozicích jiných organizací ... 62
11.4 Muzejní pedagogika ... 66
11.4.1 Stálé edukační programy pro školy ... 66
11.4.2 Edukační programy k výstavním projektům ... 67
11.4.3 Technické kroužky ... 68
11.4.4 Technické soutěže ... 68
11.4.5 muzejní pedagogika v Centru stavitelského dědictví Plasy ... 68
11.5 Specializované workshopy ... 69
11.6 Komentované prohlídky ... 71
11.7 Jiné akce ... 72
11.8 Spolupráce s médii ... 79
11.9 Významné návštěvy ... 81
12. Poradní orgány NTM ... 82
12.1 Vědecká rada ... 82
12.2 Redakční rada ... 82
12.3 Výstavní a programová rada ... 82
12.4 Rada pro sbírkotvornou činnost ... 83
13. Organizační, finanční, personální, správní a kontrolní informace ... 84
13.1 Organizační informace ... 84
13.2 Ekonomické informace ... 86
13.3 Personální informace ... 96
13.3.1 Zaměstnanost a čerpání mzdových prostředků ... 96
13.3.2 Členství v národních i mezinárodních odborných organizacích a projektech s technickou či podobnou tématikou ... 100
13.3.3 Zahraniční pracovní cesty zaměstnanců NTM ... 102
13.4 Informace o činnosti Správního oddělení ... 105
13.5 Informace o kontrolní činnosti ... 105
13.5.1 Interní audity, dílčí kontroly a interní šetření ... 105
13.5.2 Vnější kontroly a audity ... 106
13.6 Informace o BOZP a PO ... 106
14. Činnost pracoviště zajišťujícího působnost zákona č. 71/1994 Sb. ... 107

1. Údaje o zpracovateli

Název zpracovatele: NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Právní statut: Příspěvková organizace MK ČR
Sídlo organizace: Kostelní 42, 170 78 Praha 7
IČ: 00023299, DIČ: CZ00023299
Telefon: +420 220 399 111
Fax: +420 220 399 200
E-mail: info@NTM.cz
Internetové stránky: www.NTM.cz, www.muzeum-plasy.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná MK ČR pod č. j. MK-S 7202/2013 ze dne 20. 6. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR

Stručný přehled hlavních činností Národního technického muzea

Národní technické muzeum (dále NTM) shromažďuje sbírky hmotných dokladů vývoje techniky, průmyslu, dopravy, architektury a vědy české i zahraniční provenience, zejména však z území České republiky. Sbírku tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti a spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy. Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a těží z nich poznatky o vývoji techniky, vědy a společnosti. Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává. Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, zejména pak dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům. Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí.

NTM je dále zřizovatelem Archivu NTM jako specializovaného archivu akreditovaného dle zákona 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Archiv NTM shromažďuje, zpracovává a zpřístupňuje archivní materiály k dějinám techniky, průmyslu, přírodních věd a řemesel v českých zemích. Zpracovává rešerše v oblasti dějin techniky pro cizí subjekty, koná vlastní badatelskou, publikační a prezentační činnost. Archiv NTM vede evidenci archiválií tzv. Národního archivního dědictví (NAD) podle zákona 499/2004 Sb.

NTM spravuje rovněž specializovanou Knihovnu NTM, řízenou zákonem č. 257/2001 Sb. o knihovnách. V působnosti této knihovny je zejména shromažďování a akvizice publikací oborově zaměřených na dějiny vědy, techniky a průmyslu v českých zemích a v celosvětovém kontextu, jejich následné odborné zpracování dle schválených mezinárodních standardů, a především zajišťování služeb badatelům a návštěvníkům knihovny. Buduje elektronický katalog včetně bibliografické databáze, zpřístupňuje informace o knižním fondu co nejširší veřejnosti pomocí webových stránek muzea a prostřednictvím zapojení do odborných databází celorepublikového charakteru.

NTM vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky. Pořádá odborné konference a semináře, kulturní a vzdělávací programy.

NTM vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

NTM je zapsáno jako Znalecký ústav v evidenci Ministerstva spravedlnosti pro následující obory znalecké činnosti: Školství a kultura, Historické přístroje z oboru exaktních věd, dějin techniky, průmyslu a socialistické industrializace, historie hornictví, metalurgie, strojírenství, spotřebního průmyslu, dopravy (pozemní, železniční, vodní a letecké), elektrotechniky, historie sdělovací techniky, stavitelství, architektury, historické technické literatury.

2. Sídla a pracoviště

2.1 Hlavní budova Praha Letná

Budova NTM na Letné, která byla od počátku navržena výhradně k muzejním účelům, je jedním z příkladů muzejní architektury z první poloviny minulého století. Její počátky sahají do 20. let 20. století, kdy padlo rozhodnutí o výstavbě. V polovině 30. let, po shromáždění potřebných prostředků, byla vypsána veřejná architektonická soutěž, jejímž vítězem se stal Milan Babuška. Stavba byla zahájena na podzim roku 1938 a zhruba dokončena v roce 1942. Výtvarné, architektonické a urbanistické kvality jsou vyjádřeny zapsáním budovy do Ústředního seznamu kulturních památek jako nemovité kulturní památky pod evidenčním číslem 41213/1–1959. Budova prošla v letech 2003 až 2013 v rámci tří samostatných etap rekonstrukcí. Dílčí úpravy prostor a technických systémů se byly ukončeny v roce 2013 v souvislosti s dokončováním pěti nových expozice, zejména pak expozice Rudný a Uhelný důl. Budova prochází průběžně potřebnými opravami a obnovou technických souborů. V roce 2018 byl realizován projekt instalace letounu L-29 Delfín na severovýchodní nároží hlavní budovy v souvislosti s výstavou Made in Czechoslovakia u příležitosti oslav 100. let ČR v roce 2018, stejně jako instalace Kaplanovy turbíny vyrobené v ČKD Blansko na pozemek před jižním průčelím budovy.

2.2 Depozitární areál Čelákovice

Areál, nacházející se na katastru obce Čelákovice-Záluží, slouží k uložení valné části sbírkových předmětů a archiválií a menší části knih, které NTM spravuje. V areálu se nachází celkem 11 objektů, z toho 6 jednoduchých plechových hal pro velké sbírkové předměty, 4 patrové depozitáře typu „Kord" a 3 moderní multifunkční depozitární haly. Poslední hala byla dokončena a uvedena do provozu počátkem roku 2012. V roce 2015 byla zahájena realizace projektových prací Rozvoj depozitárního areálu Čelákovice. V roce 2016 byl dokončen kompletní projekt včetně stavebního povolení na realizaci výstavby haly CD4, vstupního objektu a rozšíření komunikací a dále na rekonstrukci Železniční haly. Současně proběhla realizace výstavby nového bezpečnostního oplocení celého areálu v délce 1,2 km. V roce 2017 byla zahájena příprava pro realizaci výstavby depozitární haly CD4 v rámci přidělené dotace z IROP a byla podána žádost o dotaci IROP na stavbu nového vstupního objektu a nového vjezdu do areálu. V roce 2018 proběhlo neúspěšné otevřené zadávací řízení na dodavatele výstavby haly CD4, pro malý zájem dodavatelů a neúměrně vysoké nabídkové ceny bylo zadávací řízení zrušeno.

2. 3. Centrum stavitelského dědictví Plasy

Vzorový projekt památkové obnovy nazvaný „Centrum stavitelského dědictví v Plasích" byl za podpory ERDF EU prostřednictvím Integrovaného operačního programu (IOP) realizován od roku 2009 do podzimu 2015. Projekt zahrnoval adaptaci dvou značně zdevastovaných, leč památkově velmi hodnotných areálů hospodářského zázemí bývalého kláštera – pivovaru a hospodářského dvora. Vzniklo tak unikátní pracoviště Národního technického muzea, které se svým muzejním a muzeologickým zaměřením značně vymyká obdobným revitalizacím a obnovám historických areálů v České republice. V programové náplni Centra stavitelského dědictví se prolíná prezentační a edukační funkce muzea se zážitkovými aktivitami zaměřenými na širokou návštěvnickou obec. Byl zde vytvořen vzdělávací a volnočasový areál, který propojuje tematicky zaměřené muzejní expozice s historickými dílnami tradičních stavebních řemesel, které kromě prezentace svého vybavení nabízejí rovněž vyzkoušení konkrétních řemeslných dovedností.

Stálá expozice stavitelství návštěvníka provede po celém areálu bývalého pivovaru a zprostředkuje mu seznámení s problematikou historických stavebních prvků, materiálů a konstrukcí. Na malé návštěvníky čeká tzv. stavební hřiště, kde mohou uplatnit vlastní stavební kreativitu. Expoziční část doplňují prostory pro tematické výstavy.
V členitém areálu hospodářského dvora byly vytvořeny prostory pro aktivity zaměřené na prezentaci stavebních technologií. Vzniká tady jakási „stavebně řemeslná huť", která má za cíl umožnit prostřednictvím kurzů a workshopů předávání tradičních postupů a dovedností zážitkovým způsobem. Dobově zařízené dílny zde vytvářejí tzv. „Dvůr stavebních řemesel". V nejstarší části areálu své místo našla unikátní Expozice stavebně-historického průzkumu prezentující postupy a metody zkoumání historických staveb na objektu „in situ".
Nové umístění v adaptovaných objektech získala také místní městská knihovna, jejímž prostřednictvím je zpřístupněn tematicky specializovaný knižní fond stavitelské literatury. Zázemí areálu pak umožňuje pořádání programů pro různé stupně škol i setkávání odborné veřejnosti v přednáškových sálech. Po padesáti letech se díky zájmu místního podnikatele do areálu kláštera opět vrátilo vaření plaského piva a přímo u pivovarských pánví vzniklo vyhledávané zázemí pro návštěvníky. Ve spolupráci s městem Plasy se podařilo obnovit rovněž navazující klášterní nádvoří, které se tak stalo opět živým místem umožňujícím příjemný pobyt turistům i místním obyvatelům.
V návaznosti na výše uvedené aktivity byl vypracován projekt nové expozice středověkých stavebních strojů, která bude situována do monumentálního prostoru bývalé pivovarské lednice v objektu ležáckých sklepů (později sodovkárny). V roce 2018 byla vyhotovena projektové dokumentace pro adaptaci příslušných prostorů a připravena projektová žádost o podporu z programu IROP.

2.4 Muzeum železnice a elektrotechniky - Depo kolejových vozidel Praha

V roce 2000 bylo vydáno usnesení Vlády ČR týkající se vybudování Železničního muzea v areálu bývalého DKV Praha střed, navazujícího na areál Masarykova nádraží. V roce 2002 proběhl v návaznosti na toto usnesení převod práva hospodaření s nemovitostmi z Českých drah na NTM. V roce 2003 bylo vydáno ze strany MKČR rozhodnutí o financování akce rekonstrukce v celkovém objemu 300 mil. Kč. Neprodleně byla zahájena příprava projektu, geodetické zaměření a výběr zhotovitele projektu. Tento proces byl v roce 2004 přerušen s ohledem na vyhlášení stavební uzávěry v uvedené lokalitě ze strany MHMP v souvislosti s připravovanou změnou územního plánu. V roce 2008 proběhl stavebně-technický a stavebně-historický průzkum budov budoucího Železničního muzea NTM a s ohledem na jejich výsledky byly provedeny opravy střešních konstrukcí.

V roce 2012 byl finalizováno libreto expozice Železničního muzea, dále pak proběhla a studentská architektonická a urbanistická soutěž na řešení Železničního muzea NTM na Masarykově nádraží. Současně byla ustavena pracovní skupina, která dostala za úkol vypracovat materiály k projektu. Na podzim 2012 zrušilo MK ČR původní vládní rozhodnutí z roku 2000 s tím, že nové prostředky na projekt ŽM budou uvolněny až na základě investičního záměru, který byl připraven ze strany NTM. Původní koncepce muzea železnice byla v roce 2013 rozšířena o náplň expozice elektrotechniky.

V průběhu roku 2016 byla zahájena příprava architektonické soutěže na projekt Železničního muzea, která byla s ohledem na množství objektivním problémů a vážných rizik, mimo jiné po čerstvých zkušenostech Národního muzea a na základě souhlasu ministerstva kultury v roce 2017 ukončena. Od roku 2017 zpracovávalo

investiční odd. interní studii proveditelnosti obnovy objektu Muzeum železnice a elektrotechniky, jejímž cílem je prověření reálných možností umístění expozic a velkoobjemových exponátů, zejména kolejových vozidel v areálu bývalého depa. Výsledkem byla architektonická studie dokončená v roce 2018, která by měla být podkladem pro další stupně realizace projektu, jehož dokončení se předpokládá v roce 2026. V roce 2018 pokračovaly práce na přípravě. Zejména se jednalo o úpravu libret na základě výstupů z přípravy architektonické studie. Dále v rámci projektu Prezidentský vlak proběhla prezentace výsledné studie veřejnosti, kterou tak shlédlo přes 70 tis. návštěvníků.

2.5 Depozitář kolejových vozidel Chomutov

V roce 2012 se po delších jednáních podařilo za účelem vybudování stálého depozitáře ŽM NTM získat do trvalého vlastnictví budovy a pozemky bývalého železničního depa v Chomutově, jejichž část mělo NTM již dříve v nájmu. NTM odkoupilo od ČD, a.s. areál se vším příslušenstvím za 47 mil. Kč. Tento krok znamená podstatnou kvalitativní změnu pro sbírku železničních vozidel, neboť ta takto poprvé ve své historii získala vlastní stálý depozitář. Rozvojové území areálu o rozloze zhruba 4 ha nabízí i do budoucna možnosti budování dalších krytých stání pro rozrůstající se sbírku železničních vozidel. V roce 2014 byl zpracován projekt na rekonstrukci střechy Spojovací chodby mezi objekty Montovna a Rotunda I a v roce 2015 proběhl výběr dodavatele a samotná realizace. V roce 2015 zpracován projekt na rekonstrukci poloviny kolejových paprsků před objektem Rotunda I. a k realizaci došlo ještě v závěru roku 2015. V roce 2016 byl připraven projekt a na jeho základě proběhla rekonstrukce střešního pláště na objektu Montovna. V roce 2017 proběhla řada drobnějších stavebních úprav, zejména vybudování pokladny v souvislosti se sezónním zpřístupněním objektu veřejnosti. Byl zpracován projekt a získána dotace na rekonstrukci druhé poloviny kolejových paprsků před objektem Rotunda I., která byla na základě finanční dotace MKČR realizována v roce 2018. V roce 2018 byla také podrobena rekonstrukci příjezdová kolej pro nostalgické vlaky, včetně výhybky do depa ČD.

NTM v roce 2017 zkušebně zpřístupnilo depozitář veřejnosti v režimu rozšířených Dnů otevřených dveří (DOD). Již od roku 2007 probíhaly zde pravidelně dva víkendy DOD, které byly mezi návštěvníky značně populární. Jelikož se nepodařilo realizovat společný projekt s městem Chomutov na rozsáhlejším zpřístupnění depozitáře v roce 2016, přistoupilo v roce 2017 NTM k tomuto kroku samo. V první polovině roku 2017 proběhly stavební úpravy návštěvnické části objektů rotund a sociálních zařízení, které umožnily června do konce října 2017 depozitář vždy po 4 dny v týdnu zpřístupnit. Počin se setkal se zájmem veřejnosti, za sezonu navštívilo depozitář přes 16 000 návštěvníků. Ve spolupráci s ČD, a.s. proběhlo také několik akcí oživujících statickou expozici (provozní prezentace parního motorového vozu Komarek, letní pravidelné víkendové vlaky historickým motorovým vozem ČD na trati Lužná – Chomutov, setkání parních lokomotiv řady 475.1 dne 26. srpna 2017). V roce 2018 proběhla druhá sezóna zpřístupnění depozitáře. V rámci zpřístupnění byl v depozitáři v Chomutově týden vystaven Prezidentský vlak 2018.

2.6 Kolotoč

V březnu 2017 byla zahájena akce Obnova objektu a provozních souborů Letenského historického kolotoče". Od prvních měsíců akce bylo NTM konfrontováno s řadou složitých a neočekávaných problémů, které mají příčinu jak v celkově unikátním charakteru objektu, celkové zchátralosti objektu, tak v projektové

dokumentaci, kterou v roce 2016 zpracovala společnost MURUS – monumenta renovamus, projekce, spol. s r.o.

Postupně došlo ke zjištění poruch stavby, které bylo možno odhalit až po demontáži některých částí kolotoče anebo po provedení výkopových prací. Poznatkem je, že objekt kolotoče je v mnohem horším technickém stavu, než se předpokládalo v průběhu zpracování projektu. Dále se jednalo o problémy vyplývající ze skutečnosti, kdy zhotovitel projektu podcenil některé detaily a možné závady, které odpovídajícím způsobem a kvalifikovaně v projektu nevyřešil, a to až po skutečnost, kdy některé položky nebyly uvedeny ve výkazu výměr, nebo mají chybnou výměru, což se zejména týká restaurování pláště kolotoče, případně jsou v projektu navržena neúplná technická řešení. Rozsah popisovaných problémů se v průběhu roku 2017 rozrostl do takového rozsahu, že pokračování akce nebylo možné, aniž by nedošlo k porušení zákona o veřejných zakázkách. S ohledem na tyto závažné skutečnosti bylo NTM nuceno smlouvu se zhotovitelem obnovy kolotoče společnosti Gema Art a.s. ve III. čtvrtletí 2017 vypovědět a realizaci celé akce tak dočasně přerušit. Současně jsme uplatnili reklamaci vad projektové dokumentace u jejího zhotovitele, společnosti MURUS – monumenta renovamus spol. s r.o.

Počátkem I. čtvrtletí 2018 byla připravena dokumentace aktualizovaná. V průběhu roku 2018 jsme realizovali dvě otevřené zadávací řízení týkající se vývěru dodavatele na dokončení obnovy kolotoče. Bohužel obě zadávací řízení byla neúspěšná a o zakázku neprojevil zájem žádný dodavatel. V hledání dodavatele budeme pokračovat i v roce 2019.

3. Muzejní sbírky (evidence a významné akvizice)

Administrativní správa sbírek na centrální úrovni byla v roce 2018 realizována prostřednictvím Odboru hlavního kurátora sbírek NTM a jemu podřízeného referátu evidence sbírek (dále RES).

3.1 Centrální evidence a administrace sbírek

Stejně jako v letech předchozích byla i v roce 2018 věnována pozornost administraci nových přírůstků do sbírky NTM. Předměty byly nabyty na základě darů (652), koupí (73), převodů (98) a nálezů při revizích (tj. zápis nezaevidovaných předmětů, nový zápis předmětů již vyřazených apod.; 45). U skupin Fyzika, Geodézie a Matematika bylo 31 předmětů nabyto vlastním sběrem (12, 18, 1)

Snaha o získání dotace z programu Ministerstva kultury České republiky (MK ČR) ISO-C (výkup kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty) byla v roce 2018 pro NTM úspěšná – z programu ISO/C byla získána požadovaná dotace v plné výši na koupi motocyklů Grizzly z roku 1929 (260 tis. Kč) a Norton ES 2 z roku 1961 (200 tis. Kč).

V roce 2018 bylo pokračováno v inventarizaci sbírky NTM. Celkem bylo v inventarizacích č. 1-27/2018 zinventarizováno 6373 evidenčních čísel, což činí zhruba 8,43% sbírkového fondu NTM. MK ČR bylo o proběhlé inventarizaci řádně informováno.

Dne 16. 1. 2018 byla zaslána na MK ČR žádost o schválení aktualizace v centrální evidenci sbírek (v evidenčním systému CES-online), týkající se práce se sbírkovými předměty, nabytými v období 27. 3. 2017 – 31. 12. 2017. Většina čísel byla hlášena jako nově přidaná (380) a rozepsaná (285), ve dvou případech jako rozepisovaná (2).

Sbírkové předměty, získané v období 1. 1. 2018 – 31. 3. 2018, byly oficiálně hlášeny do CES-online 16. 4. 2018. Jednalo se o 299 přírůstků do sbírek muzea. Hlášeno bylo též 6 čísel rozepsaných. Poslední žádost o schválení aktualizace byla na MK ČR zasílána 25. 5. 2018 a jednalo se o evidenční čísla sbírkových předmětů, zapsaných v období 1. 4. – 23. 5. 2018. Řešen byl především převod inventárních čísel mezi podsbírkami (31, resp. 62 inventárních čísel), hlášena byla i evidenční čísla předmětů nově nabytých (67) a rozepsaných (6). Hlášení nových inventárních čísel a změn ve sbírkové evidenci v období od 24. 5. 2018 – 31. 12. 2018 je připravováno na začátek roku 2019

Mezi činnosti odboru spadá i agenda vypracovávání smluv o poskytování sbírkových předmětů jiným subjektům. V roce 2018 bylo vypracováno celkem 94 sbírkových smluv, z toho 70 smluv o výpůjčce, 6 smluv nájemních (2 neuzavřeny) a 18 smluv o fyzickém přenechání věci. Především u smluv o výpůjčce a smluv nájemních se v mnoha případech jednalo o prodloužení, resp. nahrazení smlouvy uzavřené již v minulých letech. V působnosti odboru je též vedení smluv o výpůjčce do NTM, kterých bylo ve sledovaném roce zrealizováno 54. Muzeum si vypůjčilo předměty z velké části v souvislosti s přípravou výstavy „Fenomén Favorit", v menším množství i pro výstavy „Automobilový závod 1000 mil československých", „90 let Harley-Clubu Praha" a „Litomyšl – hlavní město současné české architektury". V několika případech byly nahrazeny smlouvy již dříve uzavřené.

Odbor hlavního kurátora sbírek rovněž zajišťoval podkladové materiály pro jednání Rady pro sbírkotvornou činnost (viz kapitola 12.4.).

Část sbírky	Počet sbírkových předmětů, evidovaných ke dni 31. 12. 2018 ve sbírkové evidenci Imbus	Přírůstky za období 1. 1. 2018 - 31. 12. 2018	Způsob nabytí				
			dar	koupě	převod	nález při revizi	vlastní sběr
Sbírka Národního technického muzea - NTM/002-04-30/116002	**75359**	**899**	**652**	**73**	**98**	**45**	**31**
o Podsbírka 23 – Věda, technika a průmyslová výroba	**56118**	**612**	**436**	**37**	**67**	**40**	**31**
- Skupina Akustika	2716	125	117	4	0	4	0
- Skupina Astronomie	464	1	0	0	1	0	0
- Skupina Domácnost	1969	20	19	1	0	0	0
- Skupina Doprava	1886	26	5	9	12	0	0
- Skupina Elektro	19632	90	66	1	5	18	0
- Skupina Foto-kino	8674	76	64	0	12	0	0
- Skupina Fyzika	1721	13	0	0	1	0	12
- Skupina Geodézie	1747	41	23	0	0	0	18
- Skupina Hodiny	1094	1	0	1	0	0	0
- Skupina Hornictví	5360	17	12	0	5	0	0
- Skupina Hrací stroje	141	0	0	0	0	0	0
- Skupina Hutnictví	2838	5	0	0	4	1	0
- Skupina Chemie	565	8	4	0	4	0	0
- Skupina Letectví	2313	16	6	0	10	0	0
- Skupina Matematika	314	9	7	0	1	0	1
- Skupina Polygrafie	1937	38	28	6	4	0	0
- Skupina Strojírenství	1600	10	1	1	8	0	0
- Skupina Textil	954	7	0	0	1	6	0

- Skupina Zdravotnická technika	193	109	84	14	0	11	0
o Podsbírka 24 - Železniční podsbírka NTM	**1645**	**50**	**0**	**33**	**17**	**0**	**0**
- Skupina Železnice	1645	50	0	33	17	0	0
o Podsbírka 25 - Sbírka architektury, stavitelství a průmyslového designu	**4792**	**22**	**1**	**3**	**13**	**5**	**0**
- Skupina Architektura	1380	13	0	2	10	1	0
- Skupina Průmyslový design	2003	1	0	1	0	0	0
- Skupina Stavitelství	1409	8	1	0	3	4	0
Mapová sbírka	**12804**	**215**	**215**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2 Muzeum dopravy

Muzeum dopravy NTM je samostatným sbírkovým a odborným oddělením muzea, dokumentujícím a prezentujícím sbírky z oblasti silniční dopravy (sbírkové referáty automobily, automobilie, motocykly, jízdní kola, hipomobilie), letecké dopravy (sbírkový referát letectví), lodní dopravy (sbírkový referát lodní doprava) a hasičské techniky (sbírkový referát hasičská technika). Do odboru muzea dopravy patří oddělení silniční a lodní dopravy a oddělení letecké dopravy.

K nejvýznamnějším akvizicím roku 2018 patří motocykl Grizzly 250 z roku 1929, motocykl Norton ES2 z roku 1961 a motocykl Jawa 250 typ 594 z roku 1993.

Muzeum dopravy se zabývalo rovněž prezentačními aktivitami. Připravilo výstavy „Fenomén Favorit" (24. 4. 2018 – 18. 8. 2019), „90 let Harley-Davidson Clubu Praha (23. 5. – 28. 10. 2018), „1000 mil československých" (6. 11. 2018 – 10. 3. 2019) v hlavní budově NTM a „Splněné sny. Odvěká touha létat" (30. 3. – 31. 10. 2018) v Centru stavitelského dědictví v Plasích, souběžně s ní zde byla o rok prodloužena výstava „Od jízdních kol ke kosmickým raketám. Ludvík Očenášek (1872-1949)" (30. 3. 2018 – 31. 10. 2018).

Jedním z velkých úkolů Muzea dopravy na samém konci roku 2017 a v průběhu roku 2018 bylo zjištění stavu sbírkového předmětu letadla Aero L-29 Delfín, které bylo zapůjčeno v Technickém muzeu v Brně, jeho převoz do Prahy, příprava zadávací dokumentace k restaurování tohoto letadla ve společnosti Aero Vodochody Aerospace a jeho instalace na střechu hlavní budovy NTM (provedeno 16. 10. 2018).

Zaměstnanci Muzea dopravy se podíleli na akcích Concours d´Elegance ve Villa d´Este v Itálii (25. – 27. 5. 2018), kde byl Arnošt Nezmeškal členem pětičlenné poroty, akce 1000 mil československých (14. – 16. 6. 2018), závodu Brno Revival (22. - 24. 6. 2018), mezinárodního srazu motocyklů Čechie/Böhmerland v Krásné Lípě (24. 8. 2018) a závodu Brno-Soběšice (29. 9. 2018).

Michal Plavec se ve dnech 29. a 30. srpna 2018 účastnil prvních dvou etap letu historických letadel „Lípy z nebe aneb 1000 mil nad Československem" na trase Vodochody – Cheb – Plzeň – Kunovice a druhý den Kunovice – Nitra v letadle L-200 Morava.

Muzeum dopravy spolu s Oddělením pro dějiny vědy a techniky NTM uspořádalo 9. ročník leteckého historického semináře na téma „Od snů k realitě. František Běhounek (1898-1973)", jenž se konal 25. 10. 2018 v NTM v Praze. Ze zahraničí se ho účastnil italský historik Dr. Claudio Sicolo. Muzeum dopravy pořádalo ve spolupráci se Společností pro dějiny věd a techniky a Městem Nymburk v Nymburce 27. 11. 2018 také 3. ročník historického semináře o plavbě, obchodu a životě na Labi s názvem „Spolehlivý sluha, zpupný pán. Řeka Labe v lidských osudech".

3.3 Železniční muzeum

Železniční muzeum je samostatným sbírkovým a odborným oddělením muzea, dokumentujícím a prezentujícím sbírky z oblasti železnice a železniční dopravy. Oblast činnosti zahrnuje vedle tvorby sbírek, odborné péče a dokumentace sbírkového fondu, výzkumu a badatelské činnosti v oblasti historie železnice a aktuálně i souhrn aktivit směřujících k realizaci vlastního železničního muzea. Do odboru železničního muzea patří oddělení železniční dopravy a oddělení správy kolejových vozidel.

Činnost ŽM se v roce 2018 plně soustředila na správu sbírky a rozvoj stálého železničního depozitáře v Chomutově. Personální kapacity ŽM však byly zaměstnány přípravou a následnou realizací akce Prezidentský vlak 2018). V rámci této akce byly při příležitosti 100 výročí vzniku Československa veřejnosti zpřístupněny historické vozy, které v minulosti vozily československé prezidenty (Aza 86 z roku 1909, Aza 80

z roku 1930 a salon 001 z roku 1968). Součástí expozice byl i opravený vůz Ca s instalovanou výstavou k tématu jízd prezidentů. V soupravách se představily i další zajímavá vozidla (salon 003, vůz BCm, lokomotiva 464.202, lokomotiva 478.1010 a další). V rámci akce proběhla i jízda, které se účastnili prezidenti České republiky Miloš Zeman a Slovenské republiky Andrej Kiska. Prezidentský vlak byl nakonec návštěvníkům prezentován na 19 místech České a Slovenské republiky a ujel na 4 500 km. Od června do konce září 2018 si ho prohlédlo celkem 70 162 návštěvníků. Stal se dále součástí historického vlaku, který byl hlavní atrakcí rekonstrukce příjezdu prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka z exilu zpět do vlasti, která se uskutečnila za velkého zájmu veřejnosti a médií 21. a 22. 12. 2018. Celková návštěvnost vozů Prezidentského vlaku od června do prosince 2018 tedy činila 70 784 osob.

Již podruhé bylo realizováno sezónní zpřístupnění Železničního depozitáře v Chomutově.

Pokračovala intenzivní práce na budování stálé expozice železnice na Masarykově nádraží v Praze, kde byla dokončena práce na interní studii proveditelnosti zohledňující v maximální míře užitnost objektu pro vystavení kolejových vozidel.

V souvislosti s akvizicemi vozidel pokračovala jednání s ČD, a. s. o podmínkách budoucího nákupu cca 70 vozidel vytipovaných v uplynulých letech pro železniční sbírku NTM. V této věci bylo za podpory MK ČR ujednáno, že odkup části vozidel proběhne za cenu soudně znaleckého posudku, části za cenu železného šrotu. Již na počátku roku tak proběhl nákup tří cenných vozidel (nákladního vozu Rakovnicko-protivínské dráhy z roku 1875, salonního vozu pro prezidenta republiky z roku 1968 a lehátkového vozu BCm z roku 1984).

V roce 2018 proběhlo ukončení spolupráce se společností Růžolící Chrochtík a návratu lokomotivy 464.102. Na konci roku 2018 se do depozitáře v Chomutově vrátila neprovozní lokomotiva RIIIc z Muzea průmyslových železnic ve Zbýšově. I v roce 2018 pokračoval soudní spor s Jindřichohradeckými místními dráhami o náhradu škody za poškození lokomotivy U47.001.

Díky spolupráci s partnery disponovalo NTM ke konci roku 2018 6 provozními hnacími vozidly, která se podílela na nostalgických jízdách téměř ve všech krajích ČR. Jednalo se o tato funkční vozidla: tendrová parní lokomotiva 464.202 – „Rosnička" (ČD, Olomouc), která prošla celkovou rekonstrukcí v roce 2014, parní lokomotiva 433.002 – „Matěj" „Skaličák" (ČD, Valašské Meziříčí), jehož způsobilost ale končí v roce 2018, kolejový autobus M 120.417 s věžovým stanovištěm – „Věžák" (ČD, Šumperk), motorový vůz M 131.101 – „Hurvínek" (ČD, Šumperk), Křižíkův elektrický motorový vůz EM400.001 – „Elinka" (ČD, Tábor) – v roce 2018 prezentován v rámci již tradiční akce Léto na Bechyňce. Naopak způsobilosti pozbyla tendrová parní lokomotiva 464.102 – „Ušatá" „Bulík".

V roce 2018 byla dokončena oprava průmyslové parní lokomotivy EP 1000 (ČD, Veselí nad Moravou), která byla v roce 2018 několikrát prezentována (akce na původní trati na Mořinu). V roce 2018 proběhla unikátní kompletní obnova jedinečného osobního vozu celokovové konstrukce Ca 4-5086, přezdívaného „Pancéřák". Pro akci Prezidentský vlak byla provedena 1. fáze obnovy pojezdu a skříně do plně provozního stavu. Dílčí oprava proběhla tak na voze BCm, na kterém byl proveden historický lak.

Na konci roku 2018 byla NTM přidělena dotace IROP na obnovu tří parních lokomotiv ze sbírky: 210.001, 411.019 a 464.102.

3.4 Průmyslové muzeum

Průmyslové muzeum je samostatným sbírkovým a provozním odborem NTM, vytvářejícím, uchovávajícím, zkoumajícím, dokumentujícím a prezentujícím sbírkový fond z oblasti průmyslu a exaktních věd. Do odboru ředitele průmyslového muzea patří oddělení hornictví a hutnictví, oddělení strojírenství a chemie, oddělení exaktních věd a oddělení techniky v domácnosti a textilního průmyslu.

Oddělení chemie připravovalo v roce 2018 opětovné zpřístupnění modelu cukrovaru, tentokráte jako součásti nově pojaté expozice s názvem Cukr a čokoláda. Mezi nejdůležitější akvizice realizované v roce 2018 patří: obilný lihovarnický vlhkoměr, přenosná (polní) chemická laboratoř PCHL-54, cukrová homole (dar od cukrovaru Dobrovice), replika bonboniéry Kolinea, spektrometr Varian SpectrAA 800 s příslušenstvím.

Oddělení exaktních věd se v roce 2018 zabývalo správou, revizí a ukládáním sbírkového fondu ve všech podsbírkách (astronomie, geodézie, matematika, fyzika, mapy). Mezi nejdůležitější akvizice patří: legendární český dalekohled Binar 25x 100, používaný v astronomii a letecké dopravě či dalekohled (reflektor, 100/1200) Ing. Viktora Rolčíka (Praha, 1925). Do sbírky geodézie bylo zařazeno 18 fotogrammetrických přístrojů sloužících k vyhodnocování letecké a pozemní fotogrammetrie. Do sbírky fyziky byl pořízen mikroskop firmy Srb a Štys (kolem 1930). Funkční přístroj byl součástí rodinného majetku pana Dalibora Štyse, vnuka zakladatele firmy. NTM převzalo rovněž pozůstalost 17 glóbů po kartografovi doc. Ludvíku Muchovi, z nichž 10 pochází od nejznámější české firmy na glóby - Jana Felkla z Roztok. Do mapové sbírky byla získána kolekce 27 nástěnných map Česka, Evropy a celého světa, 6 atlasů a kompletní edice 128 ks turistických map z 90. let 20. století z nakladatelství Klubu českých turistů a VKÚ, které pokrývají celé území ČR a území SR.

Činnost strojírenského oddělení byla zaměřena na inventarizaci sbírkového fondu Hodiny, konkrétně na sbírku hodin interiérových a sbírku hodinářské technologie. Mezi nejzajímavější akvizice roku 2018 patří exemplář limitované série náramkových hodinek PRIM model Republika, který byl vytvořen ve spolupráci s designovým studiem Olgoj Chorchoj ke stoletému výročí vzniku ČSR. Dále byly získány některé předměty uměleckého charakteru: propagační plastika ČKD z poloviny 30. let 20. století, a soubor 8 portrétů významných českých techniků, který byl do oddělení převeden z archivních sbírek. S výstavou ke stoletému výročí vzniku ČSR souvisela instalace rotoru Kaplanovy turbíny ze slapské hydroelektrárny, která je součástí strojírenských sbírek, před hlavní budovu NTM. Pro instalaci turbíny byly připraveny všechny podklady včetně pasportizace a popisek.

Pro oddělení technika v domácnosti a textilní průmysl byla v roce 2018 stěžejní aktivitou spolupráce na výstavním projektu Made in Czechoslovakia. Kromě výběru sbírkových předmětů a jejich přípravy na prezentaci byla oddělení svěřena organizace doprovodné výstavy – prezentace současných tuzemských výrobců s názvem Pražské vzorkové veletrhy. V rámci programu Made in CS se podařilo zrestaurovat přelomový typ pneumatického tryskového stavu (inv. č. 49814), ledničku Frigera (inv. č. 71716) a pračku ČKD z 30. let 20. století (inv. č. 34960). Dále byl uspořádán V. ročník recyklačního víkendu ve spolupráci se společností Elektrowin ve dnech 5.-7. 10. 2018. S touto spoluprací se pojí i organizace internetové soutěže s názvem „Máte doma muzejní kousek", která v tomto roce probíhala v podstatě celoročně se čtvrtletním vyhodnocením. Zájemci z celé republiky tak mohli opět zasílat své podněty na rozšíření muzejní sbírky NTM na centrální mailovou adresu, spravovanou společností Elektrowin. Soutěž a uspořádaný recyklační víkend přinesli sbírce oddělení technika v domácnosti a textilní průmysl opět nové akviziční možnosti. V prosinci

2018 proběhla již po čtvrté v řadě komentovaná prohlídka pro studenty ČVÚT. Akviziční činnost sbírky Technika v domácnosti i v roce 2018 podstatně ovlivnila uspořádaná internetová soutěž „Máte doma muzejní kousek" a recyklační víkend. Z těchto akcí a dalšího akvizičního průzkumu byly do sbírky zařazeny např. v bezvadně dochovaném původním stavu plynový sporák s troubou značky Karma, který patřil k původnímu vybavení na počátku 30. let 20. století nově postaveného činžovního domu na Praze 10. Cenným přírůstkem do sbírky je i Vařící centrum Eta Varmix výroby Elektro-Praga Hlinsko s kompletním příslušenstvím z roku 1968, které si jeho uživatelka v Dobrušce ve východních Čechách zakoupila ze státního porodního příspěvku po narození své dcery. Přínosnými přírůstky jsou i dva spotřebiče děčínské značky Jeka z 30. let 20. století - cestovní žehlička a přenosná elektrická kamínka.

Oddělení hornictví a hutnictví v roce 2018 pokračovalo v doplňování nové obrazové fotodokumentace do elektronické databáze sbírek. Probíhala terénní dokumentace důlních a hutních provozů a oborových muzeí, expozic a skanzenů. Badatelská práce v v oblasti historie hutnictví pokračovala studiem pramenů z počátku 19. století se zaměřením na produkci železáren v Komárově. Výzkum přinesl nové informace k produkci železáren v letech 1812-1815 a objev neznámé litografie nabídkového listu litinových šperků z jejich produkce z roku 1827.Badatelská a dokumentační činnost v oboru hornictví pokračovala na uranovém dole Rožné, OKR a dalších lokalitách. Odborně byla zkoumána těžba pokrývačských břidlic v moravsko-slezském kulmu a historická podzemní těžba vápence u Litoměřic.

3.5 Muzeum elektrotechniky a médií

Muzeum elektrotechniky a médií je samostatným sbírkovým a provozním odborem NTM, vytvářejícím, uchovávajícím, zkoumajícím, dokumentujícím a prezentujícím sbírkový fond z oblasti fotografické a filmové techniky, elektrotechniky, informatiky, akustiky a polygrafie. Do odboru ředitele muzea elektrotechniky a médií patří oddělení fotografické a filmové techniky, oddělení elektrotechniky, informatiky a akustiky a oddělení polygrafie.

K nejzajímavějším akvizicím oddělení elektrotechniky, akustiky a informatiky patří mechanický trychtýřový mincovní gramofon Parlophon s vnější ozvučnicí, rozhlasový přijímač zn. Zenit či fultograf Československého radiosvazu. Za významné akvizice z oblasti výpočetní techniky lze označit např. zařízení pro umělou realitu Spinnstube, vyvinuté na Fakultě elektrotechnické ČVUT v Praze v rámci mezinárodní spolupráce, či souhrn darů počítačů, kalkulátorů a dalších součástí oboru z ČVUT v Praze. Oddělení se intenzívně věnuje sbírkotvorné a metodické činnosti v oblasti výpočetní techniky především proto, že tato část sbírek oddělení byla dosud nedoceněna a proto, že ve spolupráci s Historickou laboratoří (elektro)techniky Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze je řešen projekt NAKI II. – Století informace, který byl Ministerstvem kultury udělen FEL ČVUT v Praze. Během roku probíhala třetí část akvizice rozsáhlého souboru předmětů z bývalého podnikového muzea ABB Elektro-Praga v Jablonci nad Nisou s předpokládaným dokončením v r. 2019. V závěru roku byly učiněny kroky pro získání 1MW elektromotoru ČKD (rok výroby 1975) od Pražské vodohospodářské společnosti z čerpací stanice pod vodárenskou věží.

Ke stěžejním aktivitám oddělení patřilo odborné zpracování fondu fonografů čítající více než 200 sbírkových předmětů, které vyvrcholilo vydáním souborné publikace s názvem Sbírka fonografů Národního technického muzea. Za přispění finančních prostředků Ministerstva kultury ČR se podařilo zrestaurovat a následně přesunout do lépe vyhovujících depozitárních prostor další část skupiny velkých obloukovek. Děvín. Pokračují časově i odborně náročné restaurátorské práce na televizním řetězci MEVRO. V současnosti je zrealizována třetí část ze čtyř bloků, každý

o třech stojanech, tvořících synchronizační, režijní a zvukové vysílací zařízení. V plánu na příští období je dokončit také obrazové vysílací zařízení.

Významnou součástí činností oddělení fotografické a filmové techniky je snaha zachovat paměť procesů historických fotografických technik. Již od roku 2005 zde probíhá program Rekonstrukce historických fotografických technik. Díky němu byly oživeny původní historické techniky jako slaný proces, mokrý kolódiový proces, kyanotypie, proces Van Dyke, gumotisk, olejotisk, bromolejotisk. Výsledky vyústily v praktické návody, které byly publikovány v odborných fotografických časopisech a jsou v plném znění v českém i anglickém jazyce v devíti kapitolách dostupné na webu NTM: http://www.ntm.cz/historicke-fotograficke-techniky/cast-i-historicke-fotograficke-procesy-prehled. Oddělení pořádá též pro zájemce z řad veřejnosti pravidelné workshopy historických fotografických technik. O tyto workshopy je značný zájem. Pořádá též pravidelné měsíční setkávání zájemců o historické fotografické techniky.

Sbírka fotografické a filmové techniky byla rozšířena především o vysokorychlostní kameru s příslušenstvím Carl Zeiss či o vybavení zrušeného kina ve středočeských Úvalech. Další významnou akvizicí je soubor reprodukčního a zvětšovacího zařízení Linhof. Přínosem do sbírek je rovněž zvětšovací přístroj Durst Laborator 138 Color z Památníku národního písemnictví.

Činnost v rámci oddělení polygrafie se soustředila na akvizice nových sbírkových předmětů, ukládání, přesuny, čištění a konzervací sbírkových předmětů v depozitářích a agendu související s výpůjčními smlouvami, Z akvizic oddělení polygrafie lze zejména uvést reprografickou kameru Klimsch, nátiskový lis Maxima Avant či ofsetový stroj Heidelberg K-Offset.

V roce 2018 byla v rámci MEM založena sbírka zdravotnické techniky, kam byly převedeny sbírkové předměty se zdravotnickou tematikou ze sbírkových skupin Elektro, Akustika a Průmyslový design. Z nových akvizic je třeba zmínit především soubor předmětů ze skončené výstavy Člověk v náhradách, například přístroj pro dialýzu ledvin od firmy Fresenius, protézy horních i dolních končetin od firmy Otto Bock či naslouchací přístroje Phonak. Koupena byla sbírka historické zdravotnické techniky od soukromého sběratele Jana Elicera, za zmínku stojí zvláště historický invalidní vozík s ratanovým výpletem z roku cca 1890 či konvolut elektroléčebných přístrojů z třicátých let 20. století. Činnost tohoto nově zřízeného oddělení se soustředila především na vypracování koncepce sbírek a akvizičního plánu, a to na základě komparace tuzemských i zahraničních sbírek.

V roce 2018 se členové MEM významnou měrou podíleli na hlavní aktivitě NTM k 100. výročí vzniku Československa, a to na výstavním projektu Made in Czechoslovakia a doprovodné konferenci, která se konala v Národní technické knihovně v Praze. Příspěvky budou zařazeny do publikace z této konference, kterou vydá NTM. Oddělení pokračovalo i v nabídce a realizaci popularizačních přednášek nejen pro studenty FF UK a ČVUT v Praze na téma industrializace a elektrifikace Československa především mezi dvěma světovými válkami.

3.6 Muzeum architektury a stavitelství

Muzeum architektury a stavitelství je samostatným sbírkovým a provozním oddělením muzea, dokumentujícím a prezentujícím sbírky z oblasti architektury, stavitelství a designu. Organizačními součástmi jsou oddělení architektury a stavitelství, oddělení průmyslového designu, Centrum stavitelského dědictví Plasy a archiv architektury.

Po celý rok v oddělení architektury a stavitelství probíhala ve sbírce stavitelství evidence nových přírůstků z pokračujících akvizic pro CSD Plasy (úprava, doplňování

a systematizace evidence sbírky. V Plasích proběhla inventarizace spojená s přesuny a konzervací/restaurováním sbírek - cca 400 inventárních čísel. Průběžně pokračovala systematizace uložení sbírky v depozitáři Ležácké sklepy v Plasích a zpracování nových akvizic. Ve sbírce architektura probíhala průběžně po větší část roku příprava na inventarizaci sbírky a její kompletní re-identifikaci, systematizace uložení sbírky v depozitářích CD1 a CD3. Spolu s tím probíhala očista sádrových odlitků v depozitáři na Masarykově nádraží. Oddělení stavitelství provádělo akvizice pro expozici CSD a studijní depozitář. Mezi významné akvizice patří: dřevěný portálek s výsuvnou roletou, obložení stěn z Domu umění ve Zlíně (společná akvizice design-stavitelství), přenosný záchod značky H. K. Rudolf v Plzni z přelomu 19./20. století či stavitelské prvky z objektu bývalého hotelu Kriváň v Praze a kombinovaný sporák zn. Kaliba a syn z období I. republiky. Pro sbírku architektury se podařilo převzít soubor modelů návrhů pavilonů ČR ze Světových výstav EXPO 2005 (Aichi) a 2010 (Shanghai). Zároveň v roce 2018 probíhal převod některých exponátů (především z expozice CSD) z ekonomické do sbírkové evidence. Některé akvizice zůstaly během roku 2018 v rozpracovaném stavu. Jedná se např. o vybavení kompletní rodinné kolářské a truhlářské dílny z východních Čech či akvizice stavitelských prvků z budovy bývalých Elektrických podniků v Praze.

Muzeum architektury a stavitelství dlouhodobě spolupracuje s pracovníky Akademie výtvarných umění v Praze při restaurování sádrových odlitků ze sbírky Architektury.

V rámci akviziční činnosti byl v odd. průmyslového designu proveden výběr designérských prací z pozůstalosti doc. akad. soch. Františka Pelikána. Jedná se o 15 designérských prezentačních modelů dopravních prostředků (především kolejová vozidla z vývoje fy Škoda Dopravní technika Plzeň resp. Škoda Transportation) z rozpětí let cca 1975-2005 a 10 pracovních modelů z různých fází designérské práce z téhož období. V roce 2018 proběhly akvizice svítidel - 4 zakázkových a 12 sériově vyráběných svítidel z 50. - 80. let 20. století z Domu umění ve Zlíně (společná akvizice design-stavitelství. Před dokončením je zpracování akvizice 25 prototypů, výrobků a prezentačních exponátů z bývalé podnikové sbírky ETA a.s. Některé dílčí akvizice zůstaly rozjednány. Jedná se např. o předměty z činnosti akad. malíře Václava Kasíka, který se věnoval designu dopravních prostředků a průmyslovému designu vůbec, či z činnosti prof. Petra Tučného. Vyjednána a konkretizována byla akvizice z pozůstalosti průmyslového designéra Václava Reissnera (3 designérské modely zdravotnických přístrojů včetně přístroje pro automatizaci kolorimetrických měření Chiratic 51 a tonometru Tonostar, dále 5 modelů z procesu vývoje chirurgického nástroje, 2 prototypy kleští a tlakové odlitky prototypu přenosného elektrokardiografu - 60. - 80. léta 20. stol.).

Centrum stavitelského dědictví v Plasích bylo pro veřejnost otevřeno standardně každý den od dubna do října. Ve spolupráci s městem Plasy byla stejně jako v roce 2017 v adaptovaných objektech provozována místní městská knihovna, jejímž prostřednictvím byl zpřístupněn rovněž tematicky specializovaný knižní fond NTM orientovaný na stavitelskou literaturu. Ve spolupráci s městem pokračoval rovněž provoz informačního centra. Kromě individuálních návštěv bylo možno realizovat i komentované skupinové prohlídky s průvodcem (školní skupiny, skupiny s odborným zájmem, aj.). V průběhu letní sezóny byla návštěvníkům zpřístupněna opět "odpočinková a kreativní zóna" v opatské konírně s možností vytvořit si mozaiku nebo vyzkoušet řemeslnické nářadí. Nově byly návštěvníkům nabídnuty pravidelné lektorované prohlídky Dvora stavebních řemesel a Expozice stavebněhistorického průzkumu. V souvislosti přípravou programu "Jak mistr Matěj Ondřej Kondel k zednické lžíci přišel", financovaného prostřednictvím dotace Plzeňského kraje v rámci

projektu "Oživení dílen ve Dvoře stavebních řemesel", byly provedeny úpravy, opravy a zprovoznění stávajícího a dalšího vybavení dílen kovovýroby. Vzhledem k zahájení projektu NAKI II DG18P02OVV030 "Řeč materiálu - tradiční řemeslné technologie pro záchranu kulturního dědictví a současný životní styl" byla soustředěna pozornost především na přípravu dílen, které jsou předmětem projektu (zejména truhlářská dílna - nákup a akvizice nového i historického vybavení). Po metodické a vědecké stránce pokračovalo prohlubování spolupráce s obdobnými institucemi v zahraničí. K navázání spolupráce došlo s belgickým Centre des méttiers du patrimoine La Paix-dieu, Amay (přizvání ke spolupráci v rámci evropské sítě "materiaték", nové metodické podněty zejména ve vztahu k edukačním aktivitám), k obnovení kontaktu s pracovištěm v případě rakouského Baudenkmalspflege Kartause Mauerbach (zahraniční cesta v rámci projektů NAKI), k prohloubení spolupráce pak v případě německého Zentrums für Baukultur und Denkmalpflege, Winklarn (spolupráce v rámci trojstranného memoranda - návštěva starostů z regionu v Plasích) či italského Politecnico Milano (prezentace CSD a poskytnutí konzultací "postdok" a Ph.D. studentkám prof. Alberta Grimoldiho.

V roce 2018 byl v rámci archivu architektury dokončen převoz materiálu z areálu NTM na Masarykově nádraží. Průběžně probíhalo restaurování nejcennějších archiválií vytipovávaných v rámci badatelské agendy, ambulantní opravy a čištění za účelem digitalizace či vystavení. Dle instrukcí MV ČR byla provedena aktualizace databází evidenčního programu PEvA. Provoz badatelny Archivu architektury a stavitelství probíhal po celý rok 2018, badatelům bylo zapůjčeno 1591 desek a kartonů, 27930 výkresů a fotografií ze 103 archivních souborů. Do evidence NAD bylo zaevidováno deset starých akvizic z let 2011-2017 a osm nových akvizic z roku 2018. Akvizicemi bylo získáno celkem 15,18 bm archiválií, založeno bylo 6 nových archivních fondů. Byla sepsána akvizice prof. Ing. arch. Václava Girsy, administrativně bude dokončena v roce 2019. Byly sepsány předávací seznamy k následujícím osobním fondům: Girsa Václav, Klimeš Vlastibor, Němec Pavel, Oberstein Ivo. Mimo předpokládaný plán byla převzata rozsáhlá pozůstalost urbanisty Otakara Kuči. Za jeden z nejcennějších přírůstků je možné označit akvizici osobního fondu architekta a projektanta Osvalda Döberta. Pracoviště převzalo několik desítek svazků historických knih z oboru stavitelství, které budou využity v rámci knihovny CSD Plasy. Předpokládaná akvizice pozůstalosti Ing. Josefa Zemana se nerealizovala přes připravenost MAS, protože dárce ustoupil od darování pozůstalosti NTM.

4. Knihovna Národního technického muzea

Knihovna NTM byla otevřena pro veřejnost po celý rok 2018 a poskytovala výpůjční a rešeršní služby čtenářům ze strany odborné veřejnosti, studentů i odborných pracovníků muzea. Čtenářům knihovny jsou přístupné databáze Kramerius a Manuscriptorium. Od roku 2018 se zpřístupnění elektronických informačních zdrojů pro knihovny ujala Národní technická knihovna jako koordinátorka projektu Czechelib. Dle požadavků a potřeb vědeckých pracovníků NTM byla v rámci zapojení do tohoto projektu předplacena databáze JSTOR, což je kolekce elektronických časopisů z humanitních a přírodních oborů, které se týkají využití v oblasti muzejnictví. Zároveň byl ukončen odběr databáze EBSCO.

Celkem knihovna zaregistrovala v tomto roce 160 čtenářů, kteří ji navštívili většinou vícekrát (zaznamenala 1181 badatelských návštěv) a poskytla 4127 výpůjček, z toho 2141 knih, 1968 periodik. V rámci hojně využívané meziknihovní výpůjční služby bylo poskytnuto ostatním knihovnám 125 výpůjček z našeho fondu a 22 zápůjček bylo realizováno pro čtenáře knihovny NTM.

Akvizice nových titulů monografií a periodik do knihovny NTM se v roce 2018 úspěšně realizovala podle potřeb odborných pracovníků NTM a zájmu a požadavků badatelů. Nově bylo zakoupeno přes 800 titulů za více než 130 tisíc Kč, částečně také díky finančním prostředkům z grantů DKRVO a projektů NAKI II. Další tituly získala knihovna v rámci plnění smluv s jinými institucemi (např. s nakladatelstvím Corona), dále pak knihovna získala řadu nových přírůstků z darů a pozůstalostí. Výměnou publikací s ostatními kulturními institucemi se fond knihovny obohatil o cca 80 titulů.

V roce 2018 nadále probíhala katalogizace fondu knihovny, kromě nového přírůstku také retrokatalogizace historického fondu do elektronického systému Clavius. Celkem zaznamenal elektronický katalog knihovny přírůstek 11115 knihovních jednotek, z toho 6018 monografií. 4000 monografií bylo zkatalogizováno v rámci grantu VISK5 Retrokon. Knihovna se nadále podílela na tvorbě národních autorit z oblasti vědy a techniky, bylo vytvořeno 458 autoritních záznamů. Na základě grantového projektu VISK 9 Caslin bylo opraveno a harmonizováno 10 000 autoritních záznamů. Do konce roku 2018 bylo v elektronickém katalogu Carmen zpracováno 141682 knihovních jednotek. Do Souborného katalogu NK ČR bylo zasláno 5949 záznamů monografií a 302 záznamů seriálů.

Práce na revizi knihovního fondu se ukázaly být časově náročnější, než se předpokládalo, a bude se na nich pokračovat i v roce 2019.

Ve druhé polovině roku 2018 proběhlo výběrové řízení na nový knihovní systém, kdy byl vybrán systém Tritius od firmy Tritius Solutions. Implementován byl v závěru roku 2018, na nákup byla zčásti využita dotace VISK 3.

Po celý rok 2018 úspěšně pokračovala spolupráce knihovny NTM s knihovnami podobně zaměřených institucí v rámci Brány Art (VISK 8), zastoupení v knihovnické komisi AMG, spolupráce se Souborným katalogem a oddělením Národních autorit Národní knihovny ČR.

5. Archiv Národního technického muzea[1]

V Archivu NTM bylo k 31. 12. 2018 evidováno celkem 597 archivních souborů v celkové metráži 2042,88 bm; nezpracovaná část (335 archivních souborů) tvořila 1793,38 bm (87,78%), zpracovaná (162 archivních souborů, dalších 106 souborů je částečně zpracováno) 249,50 bm (12,21%), z toho inventarizovaná (44 archivních souborů) 42,06 bm (2,05%, resp. 16,86% ze zpracované části). Všechny archivní soubory byly evidovány v evidenčním statusu 1 jako „archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci".

Z celkového počtu 597 archivních souborů, které Archiv NTM vede v základní evidenci NAD, je 255 (42,71%) archivních souborů nepoškozeno a 342 (57,28%) archivních souborů poškozeno (především: voda, tj. povodeň 2002 (205/35,59%), trhliny a přelomení (110/19,09%, křehkost a lámavost (103/17,88%) či prach (86/14,93%)).

V roce 2018 byla zajištěna desinfekce cca 5 bm archiválií v kartonech a krabicích.

V průběhu roku 2018 byly do nových archivních obalů přebaleny archiválie v kartonech i balících v souhrnné metráži cca 28 bm.

Evidence v programu PEvA byla vykonávána průběžně, nově bylo zapsáno 11 archivních souborů, průběžně aktualizováno bylo 59 listů NAD. Na základě v říjnu 2018 zaslané opravné verze programu PEvA (1.09.16) byly v listopadu a prosinci 2018 realizovány úpravy rejstříků původců a lokalit.

Základní evidence archivních pomůcek obsahuje 273 archivních pomůcek.

V rámci řešení výsledků Generální inventury NAD, která v Archivu NTM probíhala v letech 2012-2014, byl v roce 2018 převeden fond 117 Plaček Vojtěch do 791 Kleplovy sbírky vzpomínek a rukopisů. Delimitace do jiných archivních pracovišť nebyly v roce 2018 prováděny.

V průběhu roku 2018 byla prováděna především průběžná inventarizační práce v rámci rozsáhlejších archivních souborů: *574 Národní technické muzeum* (Vácha, 0,3 bm, zpracováváno průběžně); *621 Koblic Přemysl* (Kmochová-Vrbová, cca 200 ks fotografií - negativů/0,07 bm, inventarizováno průběžně, zejména tematické části hřbitovy, sport a Sokolské slety a průvody); *697 Sbírka průmyslových patentů (OON, 1,22 bm, zpracováno průběžně); 738 Výzkumný ústav matematických strojů* (Vácha, 0,7 bm, příprava manipulačního seznamu k nově získané části archivního souboru); *748 Sbírka technické dokumentace (Sbírka LA)* (Patočka, cca 1073 ks výkresů, 1,0 bm, zpracováváno průběžně); *789 Sbírka ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu* (Nedbalová, 99 ks grafických archiválií, inventarizováno průběžně), dohledávány jednotliviny nenalezené při GI; *800 Sbírka fotografií* (Nedbalová/Lounová, 315 ks negativů a 134 ks pozitivů, 14 filmů, inventarizováno průběžně), dohledávány jednotliviny nenalezené při GI; *809 Sbírka oborové dokumentace* (Vácha, 0,6 bm, zpracováváno průběžně); *898 Závody přesného strojírenství Zlín* (Lounová/Vácha 6,0 bm, zpracováváno průběžně); *895 Eta Hlinsko* (Vácha, 3,0 bm, zpracováváno průběžně; dalších 14,1 bm základně předtříděno); 900 *Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha, s. p.* (Vácha, 8,7 bm základně předtříděno).

V rámci inventarizace a revize *Sbírky ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu* se pokračovalo v revizi maloformátových archiválií (NAD 789/I), která byla k závěru roku dokončena. Ke všem revidovaným inventarizovaným archiváliím byly vyhotoveny studijní náhledy. Archiválie, které s ohledem na svou povahu patřily do jiných archivních souborů, byly protokolárně převáděny. Jednalo se

[1] Plné znění výroční zprávy ANTM za rok 2018 je na základě odst. 1 a 2 § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vyvěšeno na http://www.NTM.cz/data/archiv/vyrocni-zpravy/2018.pdf

o převody především do *Sbírky fotografií* (NAD 800), *Sbírky výstřižků, opisů a překladů* (NAD 854), *Sbírky oborové dokumentace* (NAD 809) a v jednom případě i mezi sbírkové předměty NTM (do odd. techniky v domácnosti a textilního průmyslu). Pokud byly v rámci inventarizace nalezeny duplicity, došlo k jejich sloučení (toto provedeno v rámci velkých i malých formátů grafiky). Byl realizován převod vybraných archiválií (zarámovaných maleb) mezi sbírkové předměty NTM. V souvislosti s revidováním sbírky bylo taktéž započato přebalování maloformátové grafiky do nekyselého obalového materiálu (Nedbalová).

V rámci inventarizace a revize *Sbírky fotografií* (NAD 800) byla do Janusu převáděna kartotéka ke zbylé části sbírky - řada „P" pro pozitivy. V současnosti jsou do elektronické podoby převedeny všechny kartotéční lístky k negativům a pozitivům. V rozpracované podobě zůstává pouze přepis kartotéky k diapozitivům. Dokončena byla fyzická revize u formátu „4" (Lounová, Nedbalová).

V první polovině roku byla dokončena revize negativů pocházejících z fotografického ateliéru Bruner – Dvořák (průřez formáty „0", „1" a „2"). Ve spolupráci s digitalizačním oddělením byla většina těchto negativů digitalizována (Nedbalová).

Zejména v souvislosti s přípravou výstavy Made in Czechoslovakia se podařilo externě digitalizovat 110 audiovizuálních archiválií z rozsáhlé *Sbírky fotografií – audiovizuální archiválie* (NAD 800, sekce „7"). Na zajištění digitalizace filmů se podíleli: Kateřina Lounová, Jaromír Patočka, Romana Petrunčíková a Zdeněk Vácha.

Během roku 2018 bylo digitalizováno 4025 jednotlivin z 37 archivních souborů. Všechny digitální kopie mají statut kopií studijních. V rámci digitalizace se pokračovalo s průběžnou digitalizací materiálů ze Sbírky fotografií. Prioritu zde měla další část negativů zhotovených fotografickým atelierem Bruner–Dvořák. Dále byly zdigitalizovány všechny negativy „0" a dále část negativů „1" a Beerovy sbírky.

V průběhu roku 2018 byla ve spolupráci s restaurátorským pracovištěm prováděna kontinuální očista negativů evidovaných ve Sbírce fotografií (NAD 800). Očištění a přebalení do nekyselého obalového materiálu pokračovalo u negativů „0" a „2", do konce roku bylo očištěno a přebaleno 1562 kusů. Práce byly na delší dobu přerušeny v souvislosti s pracovním vytížením restaurátorského pracoviště na jiných zakázkách a znovu byly obnoveny až ve druhé polovině roku. Dále byla provedena očista a ambulantní oprava technických výkresů lokomotivy ČSD 365.0 z archivního souboru Sbírka železničních výkresů (NAD 853) a to za účelem jejich digitalizace nezbytně nutné pro opravu příslušné lokomotivy – celkem 104 kusy. S ohledem na fyzický stav technický výkresů lokomotivy ČSD 365.0 z archivního souboru Sbírka železničních výkresů (NAD 853) a jejich povahu (ozalidové kopie), bylo rozhodnuto, že po naskenování budou dlouhodobě uloženy v archivním depozitáři ve speciálně navržené archivní krabici a nebudou, až na velmi výjimečné případy, půjčovány badatelům. V ostatních případech byly konzervátorské a restaurátorské zásahy prováděny (částečně i externě) pouze u jednotlivin.

V rámci Harmonogramu implementace software pro tvorbu archivních pomůcek dle nových Základních pravidel proběhla z další části Fáze A (příprava implementace), fáze B (provedení implementace) rovněž. V rámci dílčího minitendru, který probíhal v ANTM od listopadu 2017 do června 2018, byly otestovány: možnosti importu dat ze software Janus a MS Excel, možnosti importu rejstříkových hesel z externích zdrojů, možnosti zobrazení informací o nedohledání archiválií s promítnutím do výkaznictví v rámci software, možnosti speciálních nastavení pro potřeby Archivu NTM. V rámci přípravy a testování fáze D bylo v roce 2018 do software ELZA naimportováno 17 starších archivních pomůcek.

Prosincem 2018 končí badatelna čtvrtý rok svého fungování po znovuotevření v lednu 2015. I nadále zajišťovala badatelské služby pro dvě oddělení, Archiv NTM a Archiv architektury při Muzeu architektury a stavitelství (MAS). V rámci Archivu NTM bylo v roce 2018 zaznamenáno celkem 285 návštěv (z toho 23 návštěv pracovníků NTM) 124 badatelů (z toho 13 pracovníků NTM). Ke studiu bylo předloženo 1326 manipulačních jednotek či souborů ze 104 archivních souborů (z toho 223 položek pouze v digitální podobě). Na přípravě materiálu badatelům a badatelkám se podílely všechny pracovnice a všichni pracovníci archivu. Celkem bylo zodpovězeno 203 dotazů týkajících se archivních fondů a sbírek. V rámci MAS bylo zaznamenáno celkem 207 návštěv 125 badatelů. Ke studiu bylo předloženo 29521 manipulačních jednotek či jednotlivin ze 103 archivních souborů (z toho 329 pouze v digitální podobě). Na přípravě materiálu badatelům a badatelkám se podíleli oba pracovníci archivního pracoviště MAS. Celkem bylo zodpovězeno 157 dotazů týkajících se archivních fondů a sbírek.

V rámci akviziční činnosti Archivu NTM byly nově získány tyto archivní soubory či jejich dílčí přírůstky: *748 Sbírka letecké dokumentace (Sbírka LA)* (dílčí přírůstek koupí); *749 Sbírka fotografií a negativů (Sbírka LA)* (dílčí přírůstek koupí); *791 Sbírka vzpomínek a rukopisů k dějinám techniky a průmyslu* (dílčí přírůstek darem, dílčí přírůstek koupí); *796 Sbírka archiválií různé provenience* (dílčí přírůstky darem); *800 Sbírka fotografií* (dílčí přírůstky darem); *808 Sbírka plakátů a užité grafiky* (dílčí přírůstek koupí); *809 Sbírka oborové dokumentace* (dílčí přírůstek koupí); *810 Sbírka plaket, medailí, mincí a drobné plastiky* (dílčí přírůstek koupí); *862 Sbírka archiválií k historii železniční dopravy* (dílčí přírůstek koupí); *895 ETA, a. s. Hlinsko* (dílčí přírůstek darem); *899 Ing. Arch. Zdeněk Stáhlík* (dílčí přírůstek darem); *900 Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha, s. p.* (přírůstek darem); *901 Tesla Pardubice, s. p.* (přírůstek darem).

V souvislosti s plánovaným zavedením elektronické spisové služby v NTM bylo realizováno výběrové řízení na dodavatele eSSL. Členové pracovní skupiny, ve které jsou kromě jiných i dva pracovníci archivu, vedoucí archivu PhDr. Zdeněk Vácha a PhDr. Romana Petrunčíková, následně řešili přípravu implementace programu v prostředí NTM a připravovali ostré spuštění eSSL (k 1. 12. 2018).

V rámci řešení delimitace nepotřebných knih z původní archivní knihovny byly osloveny s nabídkou některé instituce (NK, AVČR – MUA, SOkA Tachov). Připravuje se (další) částečné předání knih.

6. Odbor hlavního konzervátora sbírek

Komplexní péče a ochrana sbírek NTM zajišťoval především odbor hlavního konzervátora sbírek a jemu podřízená oddělení – odd. restaurátorských dílen, odd. restaurování papíru a odd. preventivní konzervace. Základem činnosti odboru byla průběžná kontrola a udržování stálých expozic, a to jak v hlavní budově v Praze na Letné, tak v nových prostorách Centra stavitelského dědictví v Plasích.

V rámci přípravy sbírkových předmětů pro jejich vystavení v expozičních prostorách bylo nejvíce pracováno pro akce Made in Czechoslovakia, Cukr a čokoláda a 90 let Harley-Davidson club, realizované v hlavní budově NTM. Mimo prostory NTM šlo pak o přípravu sbírkových předmětů pro výstavu při akci Den Hanuše Ringhoffera na zámku Štiřín. Archiválie bylo potřeba ošetřit při přípravě zápůjček pro zahraniční výstavu Otto Wagnera v Österreichisches Museum für angewandte Kunst ve Vídni (3 fotografie pro digitalizaci, 23 archiválií pro zapůjčení), již jednotliviny pro výstavy Východočeské galerie v Plzni nebo Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Pro soutěž 1000mil Československých byly v dílně NTM zprovozněny vozy Jawa Minor a externě Aero 50. Pro akci Presidentský vlak byla prováděna příprava salonních vozů a průběžné opravy po celou dobu jízd tohoto speciálního vlaku. Byla dokončena oprava a restaurování motocyklu Orion do provozního stavu. Pro zahájení oslav ke 100 letům ČSR byla před NTM instalována Kaplanova turbína, která prošla kompletním konzervátorským zásahem.

V roce 2018 bylo pečováno o fyzický stav sbírkových předmětů. Kromě pravidelných inventur v depozitářích proběhl i podrobný průzkum 100 výtvarných děl a ozdobných rámů. Jejich stav byl zdokumentován písemně i fotograficky a byly vypracovány jednotlivé záměry na jejich restaurování. Konzervováno/restaurováno bylo: 77 ks map z mapové sbírky, olejomalba Jakuba Husníka Baronka Olga Villani, olejomalba Antonína Machka Portrét Josefa Božka či olejomalba Josefa Berglera Portrét Františka Josefa Gerstnera. Pro finální uložení v depozitářích bylo restaurováno cca 79 sbírkových předmětů, vedle toho probíhalo průběžné restaurování a konzervace sbírkových předmětů pro doplnění expozice CSD v Plasích. Ve spolupráci s dílnami NTM pokračovalo např. restaurování intarzované skříně podlahových hodin z 18. století od pražského hodináře V. Z. Suttera. Dále byly restaurovány dva sbírkové předměty jako bakalářská, resp. absolventské práce dvou pracovníků dílen NTM - litinová petrolejová lampa s kruhovým hořákem a model jednoválcového parního stroje Riderova systému.

V rámci péče o archiválie proběhlo komplexní restaurování Portrétu neznámého muže, ambulantní oprava velkoformátových akvarelů Josefa Hlávky Biskupské rezidence v Černovicích (8 ks), dokumentace Uspořádání vysávače pro jednoduchou brzdu lokomotivy 411.01 atd. Na vysoušecím pracovišti bylo ošetřeno na 10 000 ks skleněných negativů a 104 modrotiskových kopií lokomotivy 365.0 pro Archiv NTM, tamtéž byly postupně zpracovávány archiválie AA MAS uložené dříve v nevhodných prostorách, a to v počtu 3600 ks výkresů, 120 ks knih, 210 modelů a objektů.

Na odborných pracovištích byly dále ošetřovány předměty (především archiválie) před digitalizací či badatelským studiem (např. Jöndl: Unterricht in der Land-Baukunst) a pro dlouhodobé uložení (např. AA MAS, Machoň, dva velkoformátové výkresy na pauzovacím papíře).

V souvislosti s opravou konstrukce Letenského kolotoče (viz kap. 2. 6) bylo zahájeno i restaurování jeho interiéru. Na základě výběrového řízení, realizovaného v roce 2017, bylo v roce 2018 zrestaurováno 20 koňských figur a 3 figury rytířů.

Dále v roce 2018 probíhala trvalá spolupráce s restaurátorkami fotografií z Ústavu dějin umění AV ČR, které odborně ošetřovaly fotografické předměty ze

sbírek NTM, k čemuž jim NTM poskytovalo prostory restaurátorského atelieru. Restaurátorky fotografií pro naše pracovníky uspořádaly jednodenní workshop věnovaný základům identifikace a konzervování fotografií.

Na základě smlouvy o spolupráci s NFA byly této instituci restaurovány 4 poškozené filmové plakáty.

Restaurování probíhalo i externě. To se týkalo např. textilní vzorkovnice, 4 modrotiskových výkresů z archivního fondu Ringhoffer (ANTM, 436 Ringhofferové) a 1 mapy. Externí restaurování se týkalo i předmětů pro výstavu Made in CS, např. tryskového stavu, energetického transformátoru v kruhovém manipulačním rámu Škoda, modelu výroby čokolády, 91 kusů hornického náčiní, řezu kaplanovy turbíny, parní turbíny, stroje na tlakové lití a železničního vozu Ca 4-5086. Započato bylo s externím restaurováním modelu pavilonu ČSR pro EXPO 1937, poškozeného povodní v roce 2002. Z programu ISO/D se podařilo externě zrestaurovat další tři obloukovky ze sbírek elektro. Tentokráte se jednalo o plamencovou obloukovku Körting & Mathiessen (inv č. 10 535), obloukovku v krytu se sklem Siemens & Halske (inv. č. 62 093) a obloukovku v krytu se sklem Körting & Mathiessen (inv. č. 62 102). Provedené restaurátorské zásahy zastavily probíhající degradační procesy, předměty stabilizovaly a umožnily uložení v nových klimatizovaných a bezprašných depozitárních prostorech. Výsledný vzhled obloukovek rovněž umožňuje jejich případné vystavení a předvedení veřejnosti.

Odd. preventivní konzervace provádělo v průběhu roku 2018 analýzy a konzultace pro potřeby konzervátorů nebo kurátorů NTM, stejně tak i placené analýzy a konzultace pro externí zájemce (celkem 299 vzorků). Průběžně byly doplňovány databáze FTIR spekter syntetických pigmentů a dalších standardů a byla vytvářena databáze Ramanových spekter. Celý rok byly realizovány kontroly klimatu jak v depozitářích, tak v expozicích, s čímž byla spojena i spolupráce s provozním oddělením, zajišťujícím obsluhu topení a klimatizací. Odbor hlavního konzervátora sbírek zajišťoval vlastními silami udržování klimatu ve výstavních vitrínách.

Pracovníci odboru se aktivně účastnili odborných seminářů a konferenci prostřednictvím přednášek a posterů. V roce 2018 se jednalo především o mezinárodní konferenci Průzkum a restaurování povrchových úprav na dřevě v Brně, Konferenci konzervátorů a restaurátorů v Mikulově, seminář metodického centra Historické technologie ve sbírkové praxi v NG v Praze a seminář na téma tradičního korejského papíru "hanji" v UPM.

Odbor byl i v roce 2018 přístupný přijímání studentů na praxe a odborné stáže. Realizována byla v případě 1 studentky ze Střední průmyslové školy grafické a 2 studentů z Fakulty restaurování Univerzity Pardubice. Pravidelně v restaurátorských dílnách NTM praktikují studenti Střední uměleckoprůmyslové školy a Vyšší odborné školy Turnov.

7. Oddělení digitalizace

Oddělení digitalizace během roku 2018 provádělo fotodokumentaci akcí a aktivit NTM, průběžně vyřizovalo požadavky kolegů z NTM i badatelů na různé typy snímání a poskytovalo potřebné obrazové podklady pro publikace, tiskoviny a výstavy, na nichž se NTM podílelo. V minulém roce se jednalo především o dlouhodobou přípravu podkladů pro výstavu k 100. výročí založení Československé republiky *Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět*, pro jejíž realizaci byly zhotoveny stovky fotografií a skenů archivních materiálů a sbírkových předmětů. Rovněž byla pořízena rozsáhlá fotodokumentace z jízdy Prezidentského vlaku. Velké množství materiálů bylo zhotoveno také pro výstavu *Fenomén Favorit* a s tím spojenou publikaci (*Reburber 15. Fenomén Favorit*), připravovaly se obrazové podklady pro výstavy *Cukr a čokoláda*, *Pražské vzorkové veletrhy* aj. Pokračovalo se rovněž v průběžné digitalizaci skleněných negativů Archivu NTM. Ze sbírky fotografií byla zdigitalizována část tzv. Beerovy sbírky a některé další ucelené soubory.

V souvislosti se snahou o vytvoření nového informačního systému na evidenci digitálního obsahu se započalo s externími pracemi na úpravách opensource informačního systému pro muzejní potřeby. Přestože tyto práce probíhaly kontinuálně po celý rok, nebyly dokončeny a bude se v nich pokračovat i v roce 2019.

Reklamace velkoformátového skeneru A0 ProServ ScannTech 600i-ms, která probíhala od dubna 2015, byla dovedena do konce a na podzim 2018 oddělení získalo náhradu v podobě velkoformátového skeneru SCAN MASTER A0 3650 Book Scanner. S výjimkou pořízení nového stolního skeneru A3 oddělení disponovalo původní digitální stěnou (od 2003), průchodovým skenerem (od 2017), digitální zrcadlovkou Canon a stolními skenery A3 a A4.

Z důvodu dočasného snížení úvazku v oddělení došlo ke snížení množství nově pořízených skenů (oproti roku 2017 došlo k poklesu o cca třetinu). V souvislosti s přípravou výstavy *Made in Czechoslovakia* vzrostlo množství časově náročných tematických rešerší (o více jak polovinu ve srovnání s předcházejícím rokem).

rok	počet nově pořízených skenů/snímků		počet rešerší		postprodukce	
	kusů	procent	kusů	procent	kusů	procent
2008	4994	81	1166	19		
2009	7825	77	2362	23		
2010	7283	87	1129	13		
2011	6102	65	3347	35		
2012	7421	61	4717	39		
2013	8233	55	6629	45		
2014	5841	73	2137	27	6278	79
2015	8804	87	1364	13	3405	33
2016	6029	81	1458	19	3021	25
2017	13875	97	490	3		
2018	8393	89	1061	11		

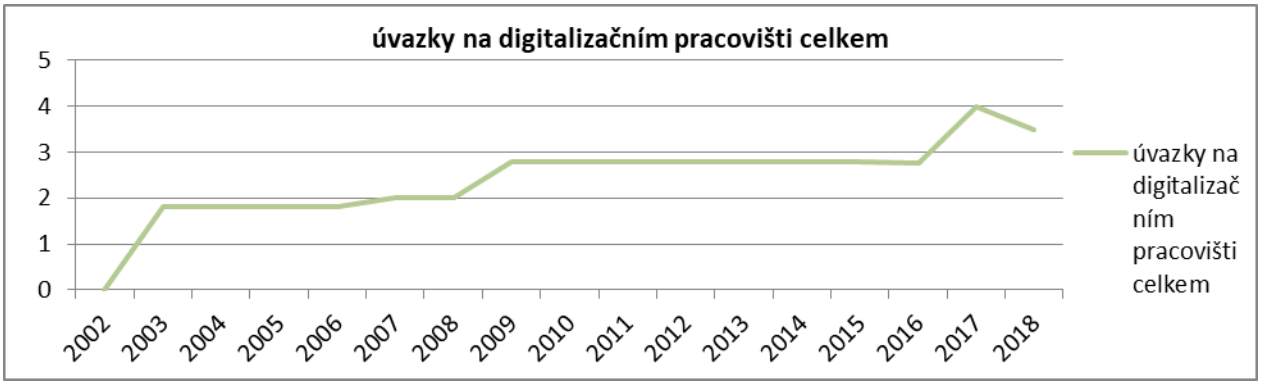

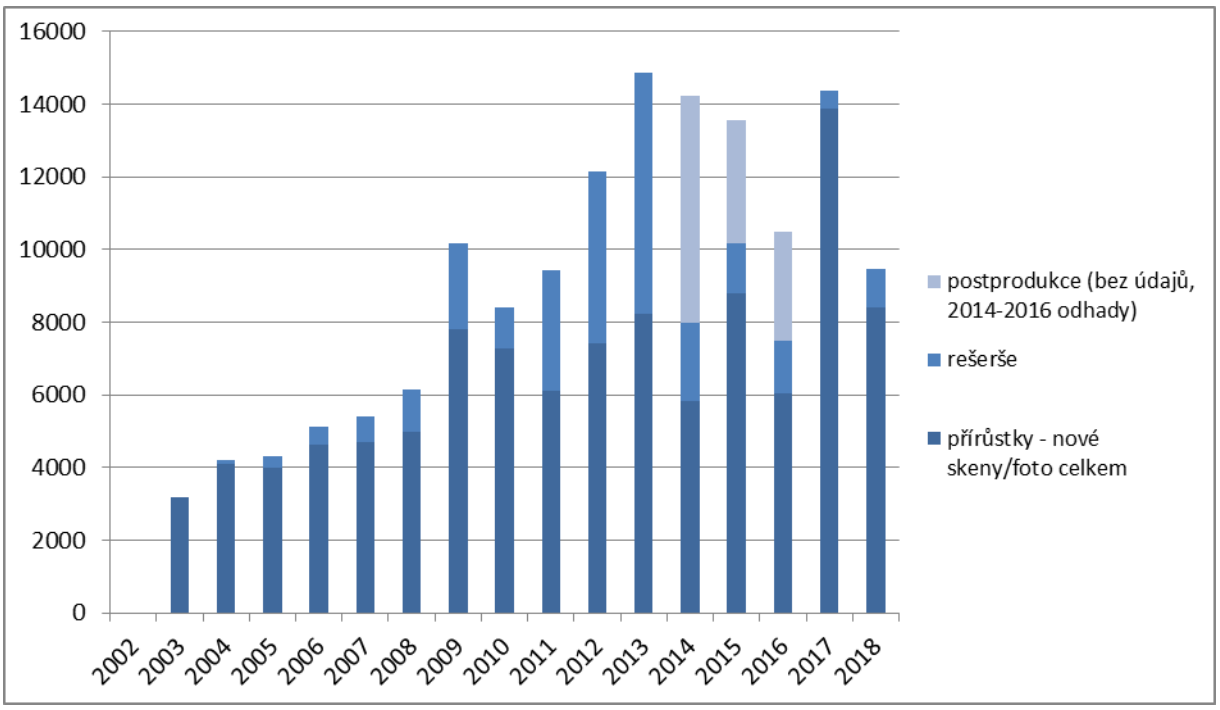

(vývoj počtu digitalizovaných předloh ke konci roku 2018)

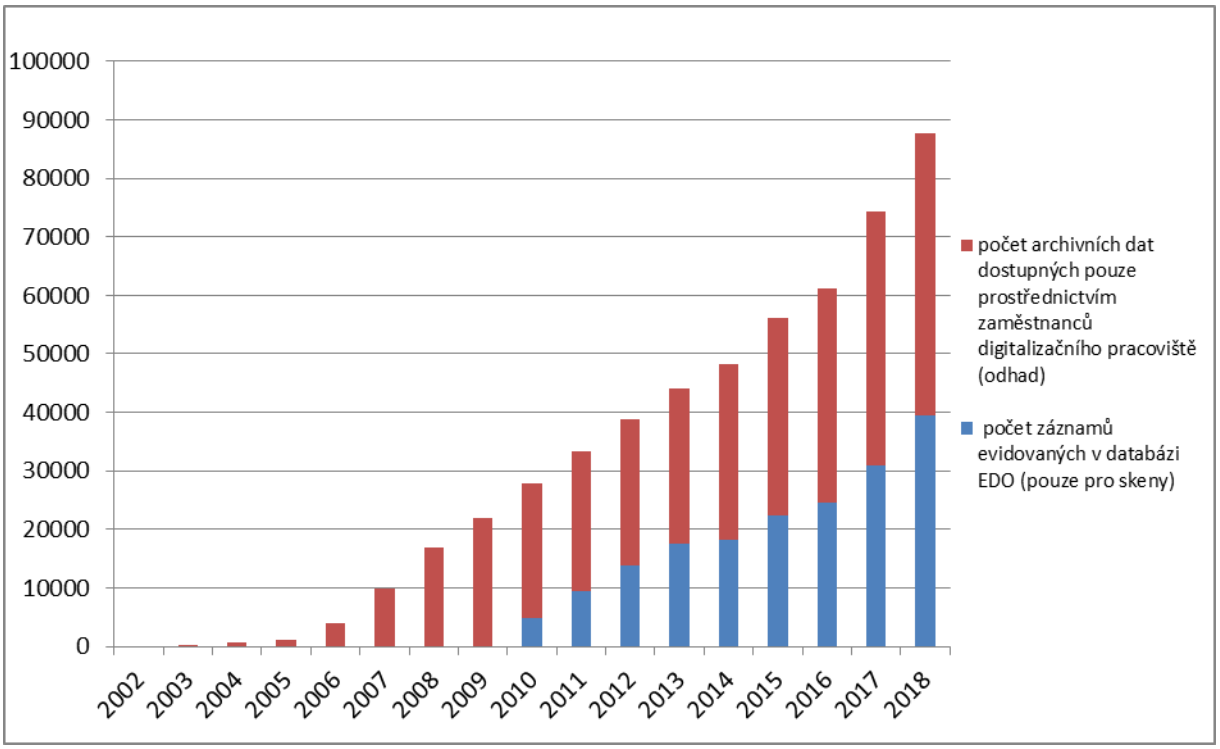

(přehled evidence digitálního obsahu vzniklého z procesu digitalizace určeného k dlouhodobé archivaci v letech 2003 - 2018)

8. Věda a výzkum

8.1 Institucionální podpora vědy a výzkumu - Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO)

V roce 2018 byla zpracována nová „Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace NTM na léta 2019-2023", jejímž cílem a smyslem nebylo jen navázání na předchozí letité výzkumné aktivity NTM podniknuté jak v oblasti základního, tak i aplikovaného výzkumu, ale rovněž výzkum v dosud málo dotčených oblastech lidské činnosti v oblasti technických věd, dějin stavitelství a architektury a do budoucna jejich prohlubování. Jako prostředky budou v dalším časovém období sloužit nové vědecké metody a přístupy zakomponované do výzkumných aktivit, jakož i prohloubení vzájemných kontaktů s podobně zaměřenými vědeckými organizacemi v rámci střední Evropy. Výzkumné cíle byly dalších pět let rozděleny do pěti základních oblastí: „historie technologií", „historie průmyslu", „osobnosti vědy, techniky, průmyslu a podnikání", „historie záznamové techniky", historie architektury a stavitelství" a budou vedeny vědeckými pracovníky se zkušenostmi s projektovým vedením v daných vědecko-výzkumných oblastech. Týmy byly složeny ze zkušených odborníků a mladých začínajících vědeckých pracovníků, kteří již prokázali, že o dané téma mají dlouhodobý zájem a jsou obeznámeni s problematikou.

V roce 2018 byla dokončena příprava organické i anorganické části Metodiky pro průzkum historických materiálů, autorek Evy Svobodové a Ivany Kopecké. Obě samostatné části byly sjednoceny a textově a graficky upraveny do jedné obsáhlé metodiky, která byla předložena Ministerstvu Kultury ČR k certifikaci. Po předložení oponentních posudků Ministerstvo Kultury ČR doporučilo Metodiku vydat knižně. Vydání knižní podoby Metodiky pro průzkum historických materiálů se ujalo nakladavatelství Grada Publishing, a.s., které by publikaci mělo vydat během roku 2019.

V oblasti (preventivní) konzervace byly vydány dva odborné články:

Ve Fóru pro konzervátory a restaurátory vyšel článek Průzkumy skleněných negativů z archivu Poldi autorského týmu Ivana Kopecká, Tomáš Štanzel a Eva Svobodová (TM Brno 2018, ISSN 1805-0050/ISBN 978-80-87896-58-7, s. 46-50). V mezinárodním impaktovaném časopise Journal of Cultural Heritage vyšel článek Stratigraphic EM-EDS, XRF, Raman and FT-IR analysis of multilayer paintings from the Main Altar of the St. James Church in Levoča (Slovakia) autorského týmu Jana Želinská, Ivana Kopecká, Eva Svobodová, Stanislava Milovská a Vratislav Hurai (č. 33/2018, s. 90-99).

8.2 VISK MK ČR

VISK 3- Informační centra knihoven. Obnova technického a programového vybavení.

Na rok 2018 bylo získáno z programu VISK 3 celkem 300 000 Kč na projekt přechodu na nový knihovní systém. Ve výběrovém řízení byl vybrán knihovní systém Tritius firmy Tritius Solutions.

Přechod na nový systém byl nutný z důvodu končícího rozvoje stávajícího, již morálně zastaralého systému Clavius. Nový systém je plně webový, přináší možnost práce v prostředí internetového prohlížeče, bez omezení nutnosti být přítomen ve firemní síti, a pro uživatele komfortní dostupnost všech základních elektronických služeb knihovny též na mobilních zařízeních.

VISK 5 – RETROKON. Retrospektivní konverze historického fondu knihovny Národního technického muzea

Cílem projektu pro rok 2018 bylo pokračování v retrokatalogizaci katalogů historických fondů knihovny NTM. Do elektronického katalogu knihovny NTM bylo podle platných katalogizačních pravidel RDA nově zkatalogizováno 4 000 knižních jednotek. Retrokatalogizaci bylo nutné provádět vždy souběžně s fyzickou kontrolou jednoho každého svazku.

Nově vzniklé kvalitní bibliografické záznamy byly následně zpřístupněny na webových stránkách v rámci elektronického katalogu NTM a zároveň i ve vyhledávačích Jednotné informační brány a Oborové informační brány ART Všechny záznamy byly též předány do Souborného katalogu ČR – CASLIN.

VISK 8/B – Informační zdroje. Další rozvoj oborové brány Umění a architektura (ART)

V roce 2018 brána ART pokračovala ve svém provozu na novém softwarové řešení vyvinuté firmou KPSYS, které zajišťuje uživatelsky příjemnější prostředí a rychlejší a přehlednější vyhledávání. Počet účastníků se ustálil na 11 členech, pro tento rok se neplánuje rozšiřování o další členy. Momentálně obsahuje brána ART přes 1 000 000 záznamů dokumentů z oborů architektury a umění. Pro rok 2019 nebylo o dotaci VISK 8/B žádáno.

VISK 9 - Rozvoj souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit. Zapojení knihovny NTM do tvorby národních autorit a harmonizace jmenných autorit vytvořených v systému Clavius.

V roce 2018 probíhala tvorba národních autorit a tím i rozšiřování databáze národních autorit podle specializace knihovny na dějiny vědy, techniky a průmyslu. Součástí tohoto procesu byla harmonizace databáze lokálních autorit v knihovním systému Clavius knihovny NTM s autoritami Národní knihovny a kontrola duplicit národních a lokálních autorit. Celkem bylo opraveno 10 000 záznamů.

8.3 Centrum stavitelského dědictví (CSD) Plasy

Administrace související s obdobím povinné udržitelnosti projektu podpořeného v rámci Integrovaného operačního programu (IOP) - probíhalo dle pravidel poskytnuté dotace.

O činnosti CSD Plasy v době povinné udržitelnosti v kapitole 3.6.

8.4 NAKI MK ČR

Průmyslové město a jeho proměny ve 20. století: Kultura, identita a řád urbánní průmyslové společnosti na příkladu „ideálního města" Zlína

Konsorciální projekt NAKI DG16P02M028. Řešení 2016-2020

Řešitelé: NTM (Koordinující pracoviště, Mgr. Vít Strobach Ph.D.) a FSS MU (Mgr. Barbora Vacková, Ph.D.)

Cílem navrhovaného projektu je aplikovaný výzkum zabývající se fenoménem průmyslového města a jeho proměnami ve 20. století. Projekt se soustřeďuje na život v průmyslovém městě z perspektivy obyčejných obyvatel města a zaměstnanců průmyslového komplexu. Nezapomíná přitom na proměňující se ekonomické, kulturní, politické a další „velké" struktury." Řešitelský tým složený z odbornic a odborníků oborů historiografie, sociologie, architektura, urbanistika, design, kartografie a didaktika studuje a dokumentuje proměnu moderního průmyslového města na

příkladu města Zlín/Gottwaldov. Jeho dobře vymezitelný prostor a úzká souvislost mezi rozvojem města a průmyslového podniku umožňuje analyzovat dynamiku vývoje města v průběhu klasické industriální éry i pozdější deindustrializace po roce 1989. Přes zjevnou jedinečnost zlínského podnikatelského systému, který bude sledován i v kontextu dalších továrních měst Baťova koncernu, klade řešitelský tým důraz na srovnání s jinými průmyslovými centry v Československu i v zahraničí, především s americkými tzv. company towns, dále s výstavbou v SSSR a po roce 1948 s výstavbou průmyslových měst v tzv. východním bloku. Hlavními cíli projektu jsou pro širší veřejnost určené výstupy a dále výstupy využitelné odborníky, a to i v praxi státních a samosprávných úřadů: výstavy s odbornými katalogy, topografické zpracování urbanistického a sociálního vývoje průmyslového města, didaktické a památkové metodiky, rozhlasové pásmo, vzdělávací a informační multimediální web a aplikace pro mobilní zařízení. Projekt plánuje vstoupit odbornými články, konferencemi a mezioborovou monografií i do akademické diskuze.
Na konci roku 2017 podali klíčoví řešitelé projektu: Dr. Strobach, Dr. Pinkas a projektová manažerka Mgr. Radovaničová výpovědi s plánovaným odchodem ke konci února 2018. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo vytvořit v NTM nový řešitelský tým, byl na základě dohody projekt k poslednímu dubnu roku 2018. ukončen. Mezi důvody patřilo to, že projekt (a jeho výstupy) byl od počátku nastaven jako interdisciplinární, tedy nebylo možné, aby jeho plnění zastávali sami řešitelé na Masarykově univerzitě v Brně, dále i to, že dva hlavní výstupy projektu – dvě výstavy v letech 2018 a 2020 – byly přímo navázány na institucionální zázemí NTM.

Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu
Projekt NAKI II DG18P02OVV003, 2018-2022
Řešitelé: koordinátor NTM (řešitel-příjemce koordinátora: prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.; Mgr. Hana Králová, Ph.D., Mgr. Jana Lišková, Mgr. David Bohdálek, Prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc., Ing. Přemysl Krejčiřík, Ph.D., PhDr. Pavel Borský, PhDr. Dagmar Černoušková, Bc. Daniel Lyčka, Mgr. Martin Golec, Ph.D., Ing. Jiří Dohnal, Ph.D., DiS., Ing. Kamila Krejčiříková, Ph.D.), NZM (řešitel: Ing. Zdeněk Novák; Ing. Roman Zámečník, Ph.D.), NPÚ (řešitel: Mgr. Lenka Šabatová; PhDr. Martin Pácal, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.)

Cíle projektu jsou tři hlavní, navzájem prolínající se. První cíl je zaměřen na zmapování projekčních a stavebních aktivit Josepha Hardtmutha v oblasti klasické architektury. Druhý cíl pak na stanovení jeho podílu na krajinných kompozicích realizovaných na liechtensteinských panstvích a třetí na podnikatelské aktivity Josepha Hardtmutha, historii jím založené firmy a osudy rodiny do 20. století.

Pro období 2018—2020 byla v přihlášce projektu definována 1. etapa – analýza, zaměřená na základní výzkum pramenného materiálu (rešerše archivních pramenů a odborné literatury), sběr ikonografického materiálu (mapy a plány, dobová vyobrazení, historické fotografie) a terénní výzkum (dokumentace objektů, parků, lokalit a komparace).

Zeměměřické a astronomické přístroje používané na území ČR od 16. do konce 20. století
Projekt NAKI II DG18P02OVV054, 2018-2021
Řešitelé Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. (koordinátor: Ing. Pavel Hánek, Ph.D.; Ing. Klára Ambrožová, Ph.D., doc. Ing. Pavel Hánek, CSc., Ing. Václav Šafář, Ing. Michal Volkmann), NTM (řešitel: Ing. Antonín Švejda; Mgr. Patrik Pařízek, Stanislav Dvořák, Karel Brenner)

Projekt si klade za cíl vytvořit specializovaný veřejný informační systém (SIS), jehož data budou on-line dostupná z webového portálu, který bude sloužit k dokumentaci a zpřístupnění sbírek zeměměřických a astronomických přístrojů, používaných na území ČR od 16. do konce 20. století. Základem SIS bude specializovaný veřejný soubor informací, obsahující metadata o přístrojích, obrazovou dokumentaci, technické parametry a přesnost, aplikace umožní i interaktivní výpočet přesnosti měření v základních operacích. Součástí řešení je vytvoření technologií umožňujících jednotné vedení dat o přístrojích napříč muzei, archivy a soukromými sbírkami. SIS bude uceleně dokumentovat vývoj přístrojů, používaných při rozvoji astronomie, geověd a při realizaci technických děl pro různé účely (stavby, kultivaci krajiny), státní správu včetně obrany, mapování, nebeská pozorování. Umožní tím laické i odborné veřejnosti, zabývající se kartografickými díly, vývojem krajiny, architekturou, stavitelstvím, strojírenstvím a dalšími obory, kriticky zhodnotit použité přístroje pro realizaci jednotlivých děl a nepřímo získat informaci o významu díla v době jeho realizace.

V roce 2018 probíhaly průzkumné práce v archivních fondech, vyhledávání firemních tisků a odborné literatury k přístrojové technice. Sběr dat z historických pramenů pro studijní informační systém (SIS) byl zahájen skenováním shromážděných prospektů a dalších písemných materiálů k přístrojům, výrobním firmám a osobnostem. V rámci projektu byla zhotovena fotodokumentace, ateliérové fotografie přístrojů, které budou využity pro tištěný katalog a webové stránky projektu. Proběhlo uspořádání geodetické sbírky NTM, která tvoří základ databáze celého projektu. Rešerše, průzkum a sběr materiálů probíhaly i v dalších sbírkách a muzeích v Praze (Klementinum, Štefánikova a Ďáblická hvězdárna), Ostravě (Ostravské muzeum), Kroměříži **(**Arcidiecézní muzeum) a Velkých Opatovicích (Moravské kartografické centrum).

Byla uskutečněna zahraniční cesta do Itálie (Padova a Bologna) za účelem studia a dokumentace observatoří s podobným vybavením jako mělo pražské Klementinum, jedno ze stěžejních míst astronomie u nás. Druhá zahraniční cesta byla zaměřena na vídeňské instituce (Technisches Museum, Globenmuseum, Heeres Museum a Museum der Stadt Wien), kde byl vyhledán studijní materiál k českým výrobcům přístrojů a vídeňským firmám dodávajícím v minulosti měřicí techniku do českých zemí.

Na základě prostudovaného materiálu byl publikován článek o jednom významném astronomickém přístroji v Čechách (*Švejda, Antonín, Clarkův osmipalcový dalekohled. In: Z dějin geodézie a kartografie 19, NTM 2018, ISSN 0035-9378*), který byl zařazen do uplatněných výsledků projektu.

České století motorismu

Projekt NAKI II DG18P02OVV051. Řešení 2018-2022

Řešitelé: příjemce koordinátor Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy (řešitel příjemce koordinátora: doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk, Ph.D.; doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc., Prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc., PhDr. Miroslav Sabol, Ph.D., PhDr. Ľudovít Hallon, DrSc., Mgr. Michal Ďurčo); příjemce NTM (řešitel příjemce: Mgr. Arnošt Nezmeškal; Petr Kožíšek, Ing. Jana Kleinová (manažerka projektu), Mgr. Jiří Hulák, PhDr. Jan Králík, Ing. Jiří Krejčí, Mgr. Jiří Křížek, Mgr. Lukáš Nachtmann, Mgr. Jaromír Patočka, Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D., PhDr. Zdeněk Vácha), příjemce Technické muzeum v Brně (řešitel příjemce: Mgr. Sylvie Zouharová Dyková; Mgr. Jan Němec, Mgr. Milan Rudik).

Předložený projekt si klade za cíl zhodnocení vlivu motorismu na českou společnost v období od jeho počátku v závěru 19. století až do konce století 20.

Motorismus bude představen jako jeden z významných fenoménů 20. století, který podstatným způsobem proměnil celou českou společnost. Automobil a motocykl neovlivnily pouze dopravu, ale promítly se i do dalších sfér života. Bezesporu mají i další dimenze, neboť vstoupily do kultury, ovlivnily urbanizaci i infrastrukturu, proměnily českou krajinu, výrazně modifikovaly trávení volného času a v neposlední řadě se staly i klíčovým a nezanedbatelným ekonomickým faktorem. Cílem projektu je zhodnocení významu těchto dopravních prostředků ve vztahu k ženské emancipaci, stejně jako jejich symbolické roviny, kdy po celou dobu vývoje motorismu existovaly určité značky (typy), které vlastníka automaticky řadily k určité skupině a dávaly mu zřetelnou identitu. Stranou nemůže zůstat ani technická stránka a inovace, respektive technologický transfer mezi českými zeměmi a zahraničím. Sledování jednotlivých výrobců umožní lepší pochopení hlavních tendencí vývoje motorismu od de facto exkluzivních počátků, přes nasazení ve válečných konfliktech až k masovosti a komercionalizaci. Součástí analýzy je i otázka politických regulatorních zásahů (dopravní a silniční předpisy, vyhlášky). Sledování těchto hlavních tendencí motorismu v kulturní identitě české společnosti si zasluhuje zkoumání daného fenoménu v širokých souvislostech a ve spojení s kulturním prostředím, které ovlivňoval. Výstupy projektu budou využitelné pro široké spektrum zájemců. Plánované výstavy se zaměří na dosud opomíjené souvislosti, mapy umožní sledovat, jak se vyvíjela motorizace české společnosti, či kde sídlili výrobci automobilů a jak se to promítalo do kulturní krajiny.

V březnu 2018 byla zahájena 1. etapa projektu „Automobil jako kulturní fenomén", jejíž cíle spočívaly v primárním výzkumu. Převážná většina prací řešitelského týmu spočívala v heuristice a kritické práci se získanými informacemi.

Dne 1. března 2018 se NTM zapojilo také do řešení 2. etapy projektu „Technická stránka motorismu". Vedoucí této etapy Mgr. Arnošt Nezmeškal uskutečnil badatelské návštěvy u tvůrčích pracovníků firmy Jawa, nebo v jejich rodinách. Podnikl studijní cestu do archivu v Německu – Lindau a na přelomu listopadu a prosince do Francie, do soukromého archivu rodiny G. W. Patchetta. Na základě dosud prostudovaného materiálu vypracoval libreto výstavy *Fenomén Jawa – Transfer a recepce nových technologií ve výrobě motocyklů na příkladu značky Jawa*. Spolu s PhDr. Janem Králíkem připravil výběr hlavních předmětů pro výstavu (motocykly a motocyklové motory převážně ze soukromých sbírek). Na základě libreta Mgr. Nezmeškala byl připraven architektonický návrh výstavy a byly zahájeny grafické práce pro výstavu.

Připravovalo se rovněž zajištění technických podkladů pro 3. a 4. etapu, které budou badatelsky zahájeny až 1. 1. 2019 (resp. 1. 1. 2020), pro výstupy typu mapa (Mapa vývoje silniční sítě a rozvoje motorismu, Mapa výrobců automobilů a motocyklů. Byla navržena struktura a založena databáze pro ukládání záznamů o jednotlivých významných objektech souvisejících s motorismem (výrobci, prodejci, servisy, garáže a další), která bude využita v obou specializovaných mapách. V druhé polovině roku byl zahájen výběr vhodných kartografických podkladů ze sbírky map Archivu NTM a mapové sbírky odd. exaktních věd NTM, i dalších zdrojů, např. Mapové sbírky Historického ústavu AV ČR v.v.i.

Řeč materiálu - tradiční řemeslné technologie pro záchranu kulturního dědictví a současný životní styl

Projekt NAKI II DG18P02OVV030. Řešení 2018-2022

Řešitelé: příjemce koordinátor Filozofická fakulta Univerzity Karlovy (řešitel příjemce koordinátora: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.; PhDr. Petra Hoftichová, Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc., PhDr. Petr Janeček Ph.D., Doc. Lucie Olivová, MA, Ph.D.), příjemce NTM (řešitel příjemce: Mgr. Pavel Kodera, Ph. D.; Ing. Lukáš Hejný, PhDr.

Martin Ebel, Ph.D., Mgr. Jakub Chaloupka, Mgr. Kristýna Koderová, Jan Trnka, Ing. Blanka Kreibichová), NPÚ (řešitel příjemce: doc. Petr Kuthan, akad. sochař a restaurátor; Mgr. Kateřina Cichrová, Bc. Ivana Troupová, Mgr. Dagmar Geršlová, PhDr. Ludmila Ourodová Ph.D., Ing. Andrea Nasswettrová, Ph.D., MBA., Mgr. Michaela Váchová, PhDr. Eva Lukášová).

Cílem projektu je péče o zachování povědomí o historických řemeslech a historické řemeslné produkci jako dokladu kulturní úrovně a zprostředkovaně i slohového vývoje. V nedávné minulosti zůstávalo systematické studium mnoha řemeslných dovedností během posledního půlstoletí spíše opomenuto. Logické propojení technologických dovedností a hluboké porozumění užitému materiálu, které dodávají ve spojení s výtvarnou invencí řemeslným výrobkům jejich jedinečnou a nadčasovou hodnotu. Cílem projektu je aplikovaný výzkum, jehož výsledky přispějí k detailnímu poznání, zdokumentování i prezentaci technologií řemesel, užívaných zejména v aristokratickém nebo městském prostředí, která jsou spojena především s funkcí a využitím obytných staveb a interiérů. Řemeslné artefakty jsou součástí muzejních sbírek i památkových objektů, a jejich obnova vyžaduje specialisty z příslušného oboru, obeznalé s původním materiálem a technologiemi jeho zpracování.

V rámci úvodního roku projektu byla podrobně rozpracovávána metodika řešení jednotlivých studovaných oblastí jednak formou diskusí v rámci projektových týmů, jednak formou konzultací a diskusí s externími konzultanty a kolegy z oboru na tematicky blízkých odborných setkáních. Současně byly k těmto tématům rozpracovány rešerše, a to jak z novější i starší literatury, tak i dokumentací zpracování sledovaných problémů na jiných pracovištích u nás (mj. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Podorlický skanzen Krňovice, Ústav lidové kultury Strážnice, Západočeské muzeum v Plzni – expozice „Umělecké řemeslo / Užité umění", Oblastní muzeum v Mostě - výstava „Svět kachlových kamen" ad.) i v zahraničí (Baudenkmalspflefe Kartause Mauerbach, Rakousko a La Paix-Dieu - Center Trades Du Patrimoine, Amay, Belgie). Se zahraničními centry byla navázána spolupráce na řešení cílů projektu.

Zvláštní pozornost byla věnována zejména etapě zaměřené na stavební truhlářství a parketářství. Důvodem bylo především několik mimořádných akvizic truhlářského vybavení, které si vyžádaly intenzivní zapojení většiny členů projektového týmu NTM. Jedná se především o truhlářskou/ kolářskou dílnu Karla Váchy ze Smiřic, která je díky provozování několika generacemi řemeslníků kompletně vybavena tradičními i historickými nástroji i stroji. Soubor hodnotných dřevoobráběcích strojů z přelomu 19. a 20. století se podařilo rovněž získat z bývalé varhanářské dílny v Chlustině u Žebráku. Dále bylo k dokumentaci řemesla shromážděno vybavení truhlářská Jiřího Hájka z Třemošné (stroje a drobné nářadí z přelomu 19. a 20. století) a rozsáhlá sada ručních hoblíků z pozůstalosti truhláře z Plzně. Uvedené dílny a vybavení se podařilo získat darem. Po administrativní a technické přípravě proběhl v letních měsících transport vybavení do CSD Plasy. Nástroje a stroje z truhlářských dílen budou prezentovány jednak v rámci připravované výstavy v r. 2020, jednak budou využity pro instalaci expoziční dílny dokumentující tradiční řemeslné postupy v CSD Plasy.

Souběžně probíhala koncepční i materiálová příprava tzv. edukativní dílny zaměřené rovněž na truhlářství. Tato dílna bude instalována v prostorech CSD Plasy a bude sloužit k praktické demonstraci řemeslnických postupů.

Pro tematickou výstavu dokumentující technologii stavebního truhlářství a parketářství byly rozpracovány teze výstavy, rámcové libreto a proveden předvýběr exponátů.

V rámci etapy věnované technologii štukatérství probíhala výzkumná činnost prezentovaná mj. na 17. specializované konferenci stavebně historického průzkumu „Povrchové úpravy historických staveb" v Rožmberku nad Vltavou (J. Chaloupka); problematiky povrchových úprav historických objektů se částečně dotýkal i referát na mezinárodním semináři „Architektura a smysly" v Plasích (P. Kodera) - viz dále „odborné výstupy".

V rámci projektové etapy zaměřená na stavební zámečnictví byly možnosti prezentace zámečnických postupů veřejnosti ověřovány v samostatném projektu CSD Plasy zaměřeným na „Oživení Dvora stavebních řemesel" (ověřováno v rámci dnů řemesel, odborných workshopů i tematických prohlídek).

Téma „Stavební truhlářství, truhlářství" bylo zvoleno jako „pilotní téma" pro přípravu koncepce vzdělávacího programu pro školy. Byly shromažďovány dostupné materiálů k problematice edukace řemesel, zejména práce se dřevem, na základních školách a hledány společné cíle projektu a RVP základního vzdělávání. Při práci s dětmi různých věkových skupin v různě početných skupinách byly zkoumány a ověřovány možnosti práce s různými truhlářskými nástroji a byly hledány optimální činnosti, při které by mohla pod vedením lektora pracovat naráz celá skupina (cca 15 dětí). Vhodné metody práce jsou hledány rovněž tam, kde vzhledem k bezpečnosti a dalším aspektům nelze nabídnout činnost celé skupině, ale zároveň je prospěšné se daným tématem zabývat. Souběžně probíhaly konzultace s učiteli (potřeby dnešních škol, prospěšnost programu pro výuku, rozvoj kognitivních i manuálních dovedností žáků) i s řemeslníky (postupy, metody, nástroje vhodné pro práci se skupinami žáků různého věku).

Tradiční městské stavitelství a stavební řemesla na přelomu 19. a 20. století
Projekt NAKI II DG18P02OVV038. Řešení 2018-2022

Řešitelé: příjemce koordinátor Fakulta stavební ČVUT (řešitel příjemce koordinátora: prof. akad. arch. Mikuláš Hulec; Ing. Klára Kroftová, Ph.D. (koordinátor projektu); DiS. Lenka Jeníková; Doc. Ing. arch. Jindřich Svatoš; Ing. arch. Matěj Boháč; Ing. arch. Iva Dvořáková; Ing. arch. Vojtěch Dvořák; Jiří Mezera), příjemce NTM (řešitel příjemce PhDr. Martin Ebel, Ph.D.; Ing. Lukáš Hejný; Mgr. Jakub Chaloupka; Mgr. Pavel Kodera, Ph.D.; Robert Vejvoda).

Cílem a zadáním projektu je vytvoření komplexního přehledu a dokumentace technologie a terminologie českého městského stavitelství a souvisejících řemesel (s hlavním zaměřením na obytné/činžovní a veřejné stavby), a to především z období 2. poloviny 19. a počátku 20. století. V rámci projektu budou shromážděny dobové písemné a grafické materiály – skripta, učebnice, odborná literatura, grafické vzorníky stavebních řemesel, učňovské a středoškolské školní práce, pomůcky apod., bude zpracována odborná stavitelská a řemeslná terminologie. Závěry a výsledky projektu budou zacíleny na rozšiřování a doplňování konkrétních odborných znalostí posluchačů středních a především vysokých stavebních a architektonických škol, projektantů a architektů, pracovníků památkové péče a státní správy, majitelů památek a dalších zájemců o danou problematiku. Hlavním výstupem projektu bude souhrnná výstava sebraných archívních materiálů, realizovaná v Národním technickém muzeu - Centru stavitelského dědictví NTM v Plasích, včetně doprovodného kritického katalogu. Podstatným vedlejším výstupem projektu pak budou komplexní příručky / učebnice tradičního stavitelství a stavebních řemesel řešeného období, vč. odborné terminologie.

V roce 2018 probíhalo řešení 1. etapy projektu - Analýza stavebních detailů a materiálů městských staveb na přelomu 19. a 20. století – Svislé konstrukce: nosné a nenosné konstrukce, schodiště. Práce byly rozděleny mezi FSv ČVUT a NTM. NTM

přednostně zajišťovalo archivní rešerše dostupné odborné literatury, archivních fondů s tematikou, která se váže k projektu (výkresy v pozůstalostech architektů, školní práce z 19, století, historické vzorníky atd.). Ve výsledku byla shromažďována materie prezentující průřez stavebními realizacemi 19. a počátku 20. století, se kterými se projektant, inženýr nebo památkář může při obnově historických staveb setkat, a sice: stavební výkresová dokumentace od poloviny 19. století dostupná v uvedených zdrojích; výkresy studentů odborných stavebních škol 19. a počátku 20. století; detaily provedení a materiálů stavebních konstrukcí 19. a počátku 20. století; další pomocný materiál – firemní vzorníky, katalogy a ceníky z 19. a počátku 20. století z Archivu NTM a Archivu architektury NTM; historická fotografická dokumentace z Archivu NTM a Archivu architektury NTM; současná fotodokumentace vybraných realizací městských staveb 19. a počátku 20. století; skenování a další zpracovávání podkladů a literatury (výkresové dokumentace, fotografií, obrázků z archivních rešerší apod.) pro celý projekt; analýza stavebních předpisů a zákonů 2. poloviny 19. a počátku 20. století).

NTM se podílelo na uspořádání dvou řemeslných workshopů pro studenty technických vysokých škol, odborníky z praxe, vlastníky historických nemovitostí a další zájemce o obor: Svislé konstrukce – Řemeslná obnova staveb, 9. – 11. 10. 2018, Telč; Schodišťové konstrukce – Řemeslná obnova staveb, 23. 10. 2018, FSv Praha.

Designéři v českých zemích a československý strojírenský průmysl

Projekt NAKI II DG18P02OVV059. Řešení 2018-2022

Řešitelé: příjemce koordinátor Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (řešitel příjemce koordinátora: doc. PhDr. Zdeno Kolesár, Ph.D.; Mgr. Vít Jakubíček, Mgr. Zuzana Ragulová, MgA. Martin Čada), příjemce NTM (řešitel příjemce: Mgr. Jiří Hulák; Johanna Pauly, Ing. Milan Kabát, ArtD., Ing. Ladislav Klíma).

Projekt se věnuje aplikovanému výzkumu průmyslového designu technických oborů v českých zemích v období československého státu (1918-1992), nikoli bez vazby na dění v bezprostředně předcházejícím a naopak následujícím období. Je zaměřen na tvorbu konkrétních autorů – osobností, které spoluurčovaly charakter průmyslového designu, a tedy i průmyslové výroby a kultury předmětného prostředí v bývalém Československu. Důležitým východiskem v prvním roce řešení je rešerše a základní výzkum tzv. ikonických výrobků/objektů. Tato „ikoničnost" je ovšem vnímána z několika možných hledisek (oceňování daných výrobků v domácím i mezinárodním měřítku, hodnocení z pohledu technického, čistě estetického, ergonomického atd. i z podhledu stále ještě „hledající" metodologie průmyslového designu). Hlavními výstupy projektu podle metodiky NAKI II je šest plánovaných výstav s kritickým katalogem, které zhodnotí výsledky základního výzkumu. Ten sleduje okolností samotného vzniku vybraných výrobků (bezprostřední návaznost na fázi výzkumu „ikonických objektů"), východiska a postupy navazování spolupráce konstruktérů s designéry, problematiku vlastní spolupráce, vztah výtvarné práce, konstrukce a technologie. Zaměřuje se také na výchovu průmyslových výtvarníků (designérů) na našem území. Následující aplikovaný výzkum se vždy soustředí na proces tvorby jednotlivých významných designérů či designérských pracovišť, ale i postavení designérské práce ve vztahu ke společensko-ekonomické situaci v průběhu sledovaného období. Zkoumány budou i vnější vlivy a naopak případné přesahy do zahraničí, a samotný obsah pojmu „česká designérská škola". To bude také náplní dalšího hlavního výstupu - odborné knihy, která mj. zpracuje i témata z historie sledovaného oboru stojící mimo rámec jednotlivých výstav a jejich katalogů.

Kromě podrobného zpracování oblasti designu technických oborů jako významného zdroje národní kulturní identity se zde bezprostředně nabízejí tyto cíle:
1) přispět k rozvoji dějin a teorie designu s akcentem na pedagogickou činnost;
2) inspirovat metodologii dějin techniky důrazem na sledování procesu komplexního vývoje výrobků;
3) působit na současnou designérskou scénu hlubším poznáním historických počinů průmyslového designu v českém strojírenství;
4) přiblížit veřejnosti průmyslový design jako společensky prospěšnou profesi spojující vědu, techniku a umění, nikoli (jak je dnes běžné) jako atribut exkluzivního životního stylu.

V prvním roce projektu probíhaly rešerše k ikonickým objektům, realizovala se etapa "Výzkum procesu vzniku výrobků" - seznam ikonických objektů (více než 100 položek - J. Hulák a kol.). V rámci projektu proběhly studijní návštěvy designérů, dále rozhovory, dokumentace tvorby s důrazem na proces designérské práce. Část materiálu byla získána v rámci zahraničních studijních cest (Norimberk, Mnichov). Probíhala postupná digitalizace 2D materiálů a fotografování 3D sbírkových předmětů průmyslového designu.

Století informace: svět informatiky a elektrotechniky – počítačový svět v nás
Projekt NAKI II DG18P02OVV052. Řešení 2018-2021
Řešitelé: ČVUT v Praze – příjemce (řešitel prof. PhDr. Marcela Efmertová, CSc.), NTM – další účastník (Mgr. Hynek Stříteský, Mgr. Jan Hosťák, Bc. René Melkus)
Hlavním cílem projektu je presentování (zachování) a prozkoumání informačních technologií a techniky v rámci historické a kulturní kontinuity technického vývoje na historickém území českého (československého) státu se zaměřením především na období 1945–1989 včetně úvodního obecného zachycení historického vývoje tohoto oboru s důrazem na časové vymezení a včetně prezentace výsledků této činnosti a jejího zpřístupnění odborné i laické veřejnosti.

V rámci úvodní etapy projektu se činnost soustředila na přípravné práce související s plánovanou výstavou a odbornou publikací, čímž se rozumí především manipulace se sbírkovými předměty, jejich akvizice apod. Nově byla do sbírek Národního technického muzea získána například děrovací stanice DARO z Agrodružstva Jevišovice. Probíhal průzkum sbírkového fondu výpočetní techniky, na který bude v příštím roce navazovat prvotní výběr exponátů pro uvedenou výstavu, jejich pasportizace a restaurování vybraných přístrojů, zejména některých sálových počítačů.

8.5 Ostatní projekty/projekty ESIF (Evropské strukturální a investiční fondy)

Rozvoj depozitárního areálu Čelákovice
Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001625
Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)
Místo realizace: Čelákovice, Středočeský kraj
Celkový rozpočet projektu: 118 383 965,- Kč

Cílem projektu je uchování kulturního bohatství České republiky zkvalitněním uložení a správy části sbírkového fondu NTM, který je nyní uložen v nevyhovujících prostorách.

Předmětem předkládaného projektu je vybudování nové depozitární haly CD04 v prostoru areálu NTM v Čelákovicích - Záluží, do níž budou přemístěny sbírkové předměty dosud umístěné v nevyhovujících objektech. Přemisťované předměty

projdou procesem konzervace. Dále bude zakoupen SW pro digitální evidenci a dotčené sbírkové předměty budou zaneseny do digitální evidence.
Projekt má vyřešit tyto hlavní problémy:

1. Uložení sbírkových předmětů v nevyhovujících prostorách – část sbírkových předmětů podsbírek NTM je uchovávána v nevyhovujících prostorách.

2. Umožnění výstavby Železničního muzea v Praze v areálu Masarykova nádraží – Projekt umožní realizaci připravovaného vybudování Železničního muzea v areálu Masarykova nádraží tím, že sbírkové předměty v něm v současné době umístěné bude možno přemístit do nově vybudované haly CD04 v Čelákovicích.

3. Konzervace sbírkových předmětů, které budou umístěny v nové hale CD04 – z důvodů dosavadního nevhodného uložení musí přemisťované sbírkové předměty podstoupit konzervaci, aby bylo zabráněno dalšímu zhoršování jejich technického stavu.

4. Evidence sbírkových předmětů - dosud používaný SW pro digitální evidenci sbírek IMBUS vyvinutý svépomocí pracovníky NTM v roce 2007 už nevyhovuje současným potřebám NTM. Jeho hlavními nedostatky jsou morální zastaralost a fungování na platformě, u které je již ohlášen konec podpory.

Rozvoj depozitárního areálu Čelákovice II.
Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007815
Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)
Lokalizace: Čelákovice, Středočeský kraj
Celkový rozpočet projektu: 33 059 739,00 Kč

Cílem projektu je vybudovat depozitní plochu pro dlouhodobé uložení rozměrných a těžkých předmětů, konzervovat a přemístit na tuto ploch sedm vybraných sbírkových předmětů a postavit nový vstupní objekt do depozitárního areálu Čelákovice zajišťující funkce vrátnice a centrálního velína pro bezpečnostní a monitorovací systémy v celém areálu.
Projekt má vyřešit tyto hlavní problémy:

1. Uložení sbírkových předmětů v nevyhovujících prostorách. NTM ve svých sbírkách má i velmi nadměrné sbírkové předměty, které nelze ukládat v depozitárních halách, protože jsou nad prostorovou dimenzi těchto hal. V současné době jsou v Čelákovicích tyto předměty umístěny na malých, nerovných a narušených plochách, které jsou uprostřed trávníku a jimiž prorůstá vegetace, nebo přímo na trávníku, a proto s nimi lze jen obtížně manipulovat, jejich ukládání a přístupnost je téměř nemožná.

2. Konzervace sbírkových předmětů, které budou umístěny na nové depozitní ploše. Výše uvedené sbírkové předměty přemisťované na novou depozitní plochu budou muset být konzervovány s ohledem na svůj stav způsobený dosavadním způsobem uložení, aby byla zajištěna možnost jejich dlouhodobého uložení.

3. Neexistenci centrálního vstupního objektu do areálu. V současné době není přímo u vjezdu do areálu k dispozici budova, která by umožňovala efektivní kontrolu všech osob, resp. vozidel, při vstupu do areálu a odchodu z něj. Ostraha areálu sídlí v nevyhovujících prostorách depozitární budovy KORD 4, která není přímo u hlavní brány a je v nevyhovujícím stavu. Objekty typu KORD pocházejí ze 70. a 80. let 20. století a jsou na hranici své životnosti. Jejich další využití je možné pouze po jejich celkové rekonstrukci a výměně obvodových plášťů.

4. Zvýšení ochrany a kvality uložení sbírkových předmětů V současné době jsou bezpečnostní systémy svedeny do budovy KORD 4, do části, která slouží jako vrátnice. Budovy typu KORD jsou na hranici své životnosti.

Restaurování kolejových vozidel ze sbírky Železničního muzea NTM
Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007820
Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)
Lokalizace: Chomutov, Ústecký kraj
Celkový rozpočet projektu: 27 226 113,81 Kč

Cílem projektu je uchování kulturního bohatství České republiky zlepšením technického stavu a správy části sbírkového fondu NTM, konkrétně sbírky spravované Železničním muzeem NTM. Díky projektu zároveň bude tato část sbírkového fondu nově prezentována veřejnosti. Uvedený cíl bude naplněn prostřednictvím projektu spočívajícího v zrestaurování unikátních sbírkových předmětů - 3 parních lokomotiv, které jsou součástí sbírky Železničního muzea NTM a jejich prezentace v nově uzpůsobených prostorách Železničního depozitáře NTM v Chomutově. V rámci projektu budou kompletně zrestaurovány 3 parní lokomotivy: 210.001 „Serenyi", 411.019 „Conrad Vorlauf" a 464.102 „Ušatá". Do projektu byly zařazeny lokomotivy, které jsou velmi cenné z pohledu dokumentačního a zároveň první dvě z nich jsou v současné době poškozeny dlouhodobým nevyhovujícím způsobem uložení. Poslední z lokomotiv pak byla aktuálně navrácena NTM ze zápůjčky a bezprostřední restaurátorský zásah může zajistit její opětovné zprovoznění. Cílem projektu je zlepšit podmínky uchování sbírkových předmětů, zastavit jejich desítky let trvající degradaci a uvést je do vystavovatelného stavu, dvě lokomotivy i provozuschopného stavu.

Specifické cíle projektu lze tak shrnout následovně: 1. zastavit degradaci a zrestaurovat 3 parní lokomotivy, které jsou součástí sbírkového fondu Železničního muzea NTM a zachovat je tak pro příští generace jako součásti kulturního bohatství ČR; 2. vytvořit vhodné podmínky pro uchování těchto sbírkových předmětů odpovídající jejich charakteru; 3. zvýšit zabezpečení a ochrany objektu, ve kterém budou lokomotivy (sbírkové předměty) uchovávány; 4. zpřístupnit tyto vzácné parní lokomotivy veřejnosti jako mimořádně cenné exponáty dokumentující železniční historii; 5. lépe využít potenciál, který Železniční depozitář NTM v Chomutově nabízí a zvýšit jeho návštěvnost.

Inkluze s Národním technickým muzeem
Registrační číslo: CZ.02.3.62/0.0/0.0/16_037/0004500
Operační program: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)
Lokalizace: Hl. město Praha; Plasy, Plzeňský kraj; Chomutov, Ústecký kraj
Celkový rozpočet projektu: 9 377 747,50 Kč

V rámci projektu vznikají od září 2018 čtyři nové vzdělávací programy pro školy, mj. s inkluzivním charakterem. Programy jsou zaměřeny na podporu přípravy žáků ke vstupu na trh práce. Témata jednotlivých vznikajících programů jsou: Energie, Čas, Design a Stavitelství. V rámci projektu se zaměřujeme na práci s žáky s různými typy zdravotního postižení. Nově vznikající programy budou realizovány v expozicích muzea (hlavní budova NTM na Letné, Centrum stavitelského dědictví Plasy, Železniční depozitář NTM v Chomutově). Vedle toho se žáci budou účastnit také exkurzí a stáží u zaměstnavatelů, které jim ve spolupráci se zástupci zaměstnavatelů zprostředkujeme. Doplňkovými aktivitami projektu jsou: volnočasová aktivita pro žáky (technický kroužek) a osvětová výstava s příklady dobré praxe v oblasti vzdělávání a výchovy žáků v muzeu s přihlédnutím k inkluzi.

9. Přednášková, pedagogická činnost
9.1 Přednášková činnost v NTM
9.1.1 Přednáškový cyklus

NTM Praha

22. 1. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
LEHNEROVÁ, Alena – KALINOVÁ, Gabriela, Lékaři a lékárníci pohřbení na Malostranském hřbitově

26. 2. 2018.
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
KMOCHOVÁ, Romana – VRBOVÁ, Pavla. Malostranský hřbitov (nejen) ve fotografiích Přemysla Koblice.

17. 3. 2018
Den s Pražskou pobočkou České astronomické společnosti
HANOUSEK, Milan, Kosmická technika období příštích
KULHÁNEK, Petr, Kvantové počítače

26. 3. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
TLUSTÝ, Jaromír, Významní pražští zahradníci 19. století

23. 4. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
VOLKMAN, Alois, Blízký přítel Jaroslava Seiferta a jeho nejúčinnější medikament v jedné osobě vzpomíná

17. 5. 2018
Přednáška v rámci exkurze studentů FJFI ČVUT V Praze do laboratoří NTM
SVOBODOVÁ, Eva, Spektrální metody ve službách konzervátorských a restaurátorských prací

21. 5. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
HÁJEK, Josef, Pražské cihlářské rodiny – osudy známé i neznámé

18. 6. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
ŠORMOVÁ, Dagmar – Titlbachová Jana, Včely mezi paláci

24. 9. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
TURKOVÁ, Helga a kol., Doc. PhDr. Václav Huňáček, CSc. (15. 1. 1931 Praha – 7. 8. 2018 Praha)

22. 10. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
BRÁZDOVÁ, Věra – LOBKOWICZOVÁ, Hana – SOKOL, Jan – ČIŽINSKÁ, Helena –

ČIŽINSKÝ, Jan, P. Jiří Reinsberg (30. 2. 1918 Brno – 6. 1. 2004 Praha)

26. 11. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
ŠANDA, Martin, Sokolovna v Libni

10. 12. 2018
Hovory o Praze (cyklus přednášek Klubu Za starou Prahu)
KŘENEK, Karel, Nové průzkumy Rukopisů královédvorského a zelenohorského

CSD Plasy
25. 5. 2018
Noc kostelů
FICTUMOVÁ, Iva, Památková obnova kostela Panny Marie v Plasích

9.1.2 Konference a semináře a účast pracovníků NTM na nich

NTM Praha
5. 4. 2018
Seminář u příležitosti zápisu Kynžvartské daguerrotypie, Camociovy mapy Malty a dokumentů z Archivu Leoše Janáčka do registru Paměť světa UNESCO
STŘÍTESKÝ, Hynek, Kynžvartská daguerrotypie – zrození moderního obrazového média

10. 5. 2018
Konference Patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, autorské právo (spolu s Úřadem průmyslového vlastnictví a Ministerstvem kultury.
LORENCOVÁ, Ivana, Co všechno se skrývá pod pojmem duševní vlastnictví
KLEINOVÁ, Jana, Představení projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět

30. 5. 2018
Seminář u příležitosti 90 let od ztroskotání vzducholodi Italia a záchrany jejích trosečníků
ŠVEJDA, Antonín, Běhounkova elektrizační komora
MELKUS, René, Historická radiostanice a elektronka

25. 10. 2018
Seminář 9. ročník leteckého historického semináře „Od snů k realitě. František Běhounek (1898-1973)".120 let od jeho narození - 90 let od letu vzducholodě Italia - 50 let od křtu balonu Praha - 45 let od jeho smrti
LORENCOVÁ, Ivana, František Běhounek – fyzik, radiolog, cestovatel-polárník, akademik ČSAV, vysokoškolský profesor, popularizátor vědy a techniky, spisovatel
PLAVEC, Michal, Přelet vzducholodě Italia nad Moravou. Kapitola z historie české vzduchoplavby
ŠVEJDA, Antonín, Detektor kosmického záření Františka Běhounka

28. - 30. 11. 2018, Ballingův sál NTK

Mezinárodní konference Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět. Inovace ve službách československého zahraničního obchodu a průmyslové výroby v letech 1918-1992.
Akce spolupořádaná NTM, FF UK, HÚ SAV, ÚSD AV ČR, NTK.
HEJNÝ, Lukáš – HULÁK, Jiří – VEJVODA, Robert, Československé pavilony světových výstav ve sbírkách a archivních fondech NTM
HOŘEJŠ, Miloš, Vývoz automobilky Škoda a Tatra na prahu druhé světové války v komparaci s vývozem německých automobilek
HOŘEJŠ, Miloš, Zahraniční obchod československých průmyslových produktů mezi lety 1918-1992, vhled do problematiky
HOSŤÁK, Jan, Počátky výroby gramofonů v Litovli
HULÁK, Jiří, Invence designérů (nejen) ve službách průmyslu
KRÁLOVÁ, Hana, Společnost Waldes a spol.
NEZMEŠKAL, Arnošt, Zahraniční odborníci jako tvůrčí pracovníci v Jawě
PAULY, Jana, Světelná reklama za první republiky
PLAVEC, Michal, Využitá příležitost? Československý letecký průmysl 1918-1938

28. 11. 2018
39. sympozium z dějin geodézie a kartografie NTM

5. 12. 2018
109. Hornický seminář NTM
PŘIBIL, Martin – VEČEŘA, Josef, Úskalí hornického názvosloví

28. 11. 2018
XXXIX. Sympozium z dějin geodézie a kartografie – organizace sympozia
ŠVEJDA, Antonín, Zeměměřické a astronomické přístroje na území ČR od 16. do konce 20. století.

Centrum stavitelského dědictví Plasy

6. - 7. 4. 2018
Konference Dějiny staveb 2018
19. ročník mezinárodní konference stavebně-historického průzkumu, konaný ve spolupráci s plzeňským Klubem Augusta Sedláčka

12. – 14. 10. 2018
Mezinárodní seminář „Architektura a smysly"
Akce konaná ve spolupráci s nadací Agosto Foundation.
Kodera, Pavel: Hrnce zpěvu. Několik poznámek k ozvučnicovým nádobám ve středověkých stavbách.

9. - 10. 11. 2018
Inspirační setkání učitelů
Seminář konaný pod heslem „Objevte krásu řemesel pro výuku CAD/CAM" zaměřený mj. na využití software technického kreslení pro dokumentaci tradičního stavitelství. Akce se konala ve spolupráci se spol. 3E Praha Engineering a.s.

9.2 Přednášková činnost mimo NTM

DUDA, Jan - STŘÍTESKÝ, Hynek, *Made in Czechoslovakia – the Industry that Ruled the Word*. Konference Middle Europen Union of Technical Museums, Tecnické muzeum v Brně, 14. 11. 2018.

EBEL, Martin, *Sájma čili šablony na vytahování říms (vyzdívání říms a jejich omítání)*. 17. specializovaná konference stavebněhistorického průzkumu Povrchové úpravy historických staveb, Rožmberk nad Vltavou, 19. – 22. 6. 2018.

EBEL, Martin, *Schody a schodiště na papíře (Co předcházelo, než řemeslník vzal stavební materiál do ruky?).* FSV ČVUT, Praha, 23. 10. 2018.

EBEL, Martin, *Stavební předpisy a zákony druhé poloviny 19. a počátku 20. století*. Telč, 9. 10. 2018.

HEJNÝ, Lukáš, *Stavební truhlářství*. Workshop Řeč materiálu. Historie a vize budoucnosti řemesel, FF UK, Praha, 25. 9. 2018.

HOŘEJŠ, Miloš, *Architekti a stavaři na Německé vysoké škole technické v Praze za druhé světové války*. ČVUT, Praha, 15. 10. 2018.

HOŘEJŠ, Miloš, *Pojetí městské zeleně a krajinotvorby v plánech německých urbanistů a architektů v Protektorátu Čechy a Morava - odborná východiska - praktické realizace*. Konference Zahradně architektonická tvorba 20. století v Československu, ZF MedelU, Brno, 31. 10. 2018.

HRUBÁ, Michaela, *Kruisovo dílo na pozadí dobové fotografie*. Seminář Karel Kruis: mezi vědou, technikou a uměním fotografie, VŠCHT, Praha, 6. 11. 2018.

HRUBÁ, Michaela: *Sociální fotografie ve dvacátých a třicátých letech minulého století*. Institut tvůrčí fotografie, Praha, 20. 6. 2018.

CHALOUPKA, Jakub, *Druhotné záznamy na omítkách a jejich dokumentace říms*. 17. konference SHP Povrchové úpravy historických staveb, Rožmberk nad Vltavou, 21. 6. 2018.

KODERA, Pavel, *Centrum stavitelského dědictví Plasy a prezentace tradičních stavebních řemesel*. Workshop Řeč materiálu. Historie a vize budoucnosti řemesel, FF UK, Praha, 25. 9. 2018.

KODERA, Pavel, *Muzea stavitelství „za ploty skanzenů" (Centrum stavitelského dědictví Plasy – ideje a inspirace).* Konference Poslání a budoucnost muzeí v přírodě v České republice, Rožnov pod Radhoštěm, 31. 1. 2018.

KOPECKÁ, Ivana – ŠTANZEL, Tomáš – SVOBODOVÁ, Eva, Průzkumy skleněných negativů z archivu Poldi. KKR, Mikulov, 12. 9. 2018.

KOPECKÁ, Ivana, Otázky možné konzervace polymerů. Konference Péče o moderní materiály v muzeích, galeriích, knihovnách a archivech, VŠCHT, Praha, 3. 9. 2018.

KRÁLOVÁ, Hana – SOVÁK, Martin, *Knoflíkový král Jindřich Waldes*. MK Praha 10, 13. 12. 2018.

KRÁLOVÁ, Hana, *Waldes a spol. – největší továrna na nejmenší předměty.* Odborný seminář ke 100. výročí založení Waldesova muzea knoflíků a spínadel, přednáškový sál bývalého Waldesova muzea, Moskevská ul., Praha 10, 25. 9. 2018.

LORENCOVÁ, Ivana, *„Digitální svět" není soupeř aneb použití tabletů a smart telefonů v expozicích, na výstavách a v projektech muzejní pedagogiky v Národním technickém muzeu*. Konference Vliv digitálních technologií na dětského návštěvníka a mezioborové přesahy muzejní pedagogiky, Ctěnice, 21. 5. 2018.

LORENCOVÁ, Ivana. *Život a dílo Karla Kruise*. Seminář Karel Kruis: mezi vědou, technikou a uměním fotografie, VŠCHT, Praha, 5. 11. 2018.

PALÍŠEK, Viktor, *Restaurování barokního dveřního zámku*. Konference konzervátorů-restaurátorů, Mikulov, 11. 9. 2018.

PETRUNČÍKOVÁ, Romana – VRBOVÁ, Pavla, *Všesokolské slety objektivem Přemysla Koblice. Fotografie ze sletových dní 1932–1948*. Divadlo Kampa: doprovodný program v rámci XVI. Všesokolského sletu, 2. 7., 3. 7. a 4. 7. 2018.

PLAVEC, Michal – LACINA, Vladimír, *Historie a současnost balonového létání.* Balony nad Chrudimí 2018, Podhůra u rozhledny Bára (Chrudim), 23. 6. 2018.

PLAVEC, Michal – SURVILLA, Ivonka – KOLENOVSKÁ, Daniela, *Dvě vytoužené republiky – Běloruská lidová republika a Československo. K 100. výročí vzniku.* 26. března 2018, Knihovna Václava Havla, Praha, 26. 3. 2018.

PLAVEC, Michal, *Advertisment and/ or Landmark ? Installation of an aircraft on the roof of the National Technical Museum Prague.* 28th Annual Meeting of the Middle European Union of the Technical Museums, TM, Brno, 14. 11. 2018.

PLAVEC, Michal, *Alexander Van-der-Vliet (1870-1941). Russian Mathematician who sought refuge in Czechoslovakia.* 8th Winter Workshop on History of Mathematics. Mathematicians and scientists as public figures: Living in Ivory Towers?, Univerzitní centrum Telč, 5. 1. 2018.

PLAVEC, Michal, *Československá letiště na Podkarpatské Rusi (1919-1939). M*ezinárodní konference Čtvrtstoletí spolu. Československo a Podkarpatská Rus, NAČR, Praha, 28. 3. 2018.

PLAVEC, Michal, *Die übrige Fronte. The Air War over Albania 1918 („Front uboczny". Powietrzna wojna nad Albanią 1918)*. IV Międzynarodowa Lotnicza Konferencja Naukowa Skrzydła Zwycięzców, Skrzydła Pokonanych … Skrzydła Niepodległej, Skrzydła Wolności 1917-1918, Ośrodek Konferencyjno-Wystawienniczy „Kasztel w Szymbarku", 17. 5. 2018.

PLAVEC, Michal, *Letci za Slánska na italské frontě 1915 až 1918*. Vlastivědné muzeum Slaný, Dny italské kultury, 10. 4. 2018.

PLAVEC, Michal, *Letec Valdemar (Vladimír) Braun*. XI. ročník historické konference Život a smrt v kraji pod Slánskou horou – Slaný a Slánsko ve XX. století, Gymnázium Václava Beneše Třebízkého, 10. 11. 2018.

PLAVEC, Michal, *Od jízdních kol ke kosmickým raketám (Ludvík Očenášek 1872-1949).* Stará hospoda Kříše, 4. 8. 2018.

PLAVEC, Michal, *Rakousko-uherská letecká pošta a vznik letiště Olomouc*. FD ČVUT, Praha, 11. 1. 2018.

PLAVEC, Michal, *Středolabský komitét a snahy o splavnění Labe.* 3. ročník historického semináře o plavbě a obchodu na Labi, Městský úřad Nymburk, 27. 11. 2018.

PLAVEC, Michal, *Zdenko Dvořák. Vzduchoplavec roku 1894*. Balony nad Chrudimí 2018, krypta kostela sv. Josefa Chrudim, 22. 6. 2018.

RŮŽIČKA Jan, *Restoration of a Neo-Baroque zinc inkpot produced at the Komárov Ironworks 1889–1899.* EUROCORR - European Corrosion Congress 2018, 21th International Corrosion Congress & Process Safety Congress, Krakow, 11. 9. 2018.

RŮŽIČKA, Jan, *Restaurování mosazné drážní karbidové lucerny*. Konference konzervátorů-restaurátorů, Mikulov, 11. 9. 2018.

STŘÍTESKÝ, Hynek – DUDA, Jan, *Made in Czechoslovakia – the Industry that Ruled the Word*. Konference Middle Europen Union of Technical Museums, Tecnické muzeum v Brně, 14. 11. 2018.

SVOBODOVÁ, Eva, *Spektrální metody ve službách konzervátorských a restaurátorských prací.* PřF UK – Seminář Katedry analytické chemie, 6. 11. 2018.

ŠVEJDA, Antonín, *Geodetické přístroje*. VUT, Brno, 25. 5. 2018.

ŠVEJDA, Antonín, *Naše mapy od minulosti do dneška*. VUT, Brno, 26. 5. 2018.

POSTERY

RŮŽIČKA, Jan, *Restaurování přenosné železniční karbidové svítilny.* Studentská vědecká konference, VŠCHT, Praha, 22. 11. 2018.

9.3 Pedagogická činnost

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

Ebel, Martin: přednášky v rámci předmětu „Stavebně historický průzkum"

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická

Efmertová Marcela: Historie techniky, Hospodářské a sociální dějiny, Historie techniky a ekonomiky

Mikeš Jan: Historie techniky (v kombinované formě studia - předměty v anglické mutaci).

V rámci obou těchto celků probíhají pravidelné návštěvy studentů FEL ČVUT v Praze v NTM, které jsou doplňkem klasické výuky a které umožňují názorné a praktické předávání odborných informací.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická (ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze a NTM)

Efmertová Marcela: Industrializace v českých zemích a v Československu (s důrazem na vývoj techniky a elektrotechniky). Realizace pravidelné specializační přednášky a semináře pro vybrané studenty FF UK s názornou výukou a s využitím sbírek a výstav NTM.

Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií

Lorencová, Ivana: Chemie kolem nás

Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Ústav archeologie a muzeologie

Rutar Václav: Teorie muzeologie, Teorie muzejní prezentace

Národní památkový ústav v Praze

Kopecká Ivana: Technologie konzervace nástěnné malby (postgraduální studium)

Škola muzejní propedeutiky při Asociaci muzeí a galerií České republiky

Schorge, Walter: Systém ukládání a evidence digitálního obsahu a jeho zpřístupnění

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav hospodářských a sociálních dějin

Hořejš, Miloš: Nacistická germanizační a osidlovací politika v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1942-1945

Novotný, Michal: Kapitoly z dějin železniční dopravy v českých zemích

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav světových dějin

Králová Hana: Seminář novověkých dějin

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Kopecká Ivana: Otázky dlouhodobého uchování a konzervace polymerních předmětů v muzejních sbírkách. Studijní obor Chemická technologie restaurování památek

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
Hulák, Jiří: Dějiny průmyslového designu
Štanzel, Tomáš: Fotografické technologie (v rámci atelieru fotografie)

Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara, Ústav umění a designu
Hulák, Jiří: Předmět Dějiny a teorie designu 1 a 2

10. Ediční a publikační činnost
10.1 Ediční činnost
Edice Práce z dějin techniky a přírodních věd:
PLAVEC, Michal - ĎURČANSKÝ, Marek, (eds.), *Labe v proměnách věků*. Práce z dějin techniky a přírodních věd 54, NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-293-7, 229s.
SVITÁK, Pavel, *Větroplavba II. Nejstarší historie létání v českých zemích do roku 1914. Století balonů – Od roku 1791 do roku 1890*. Práce z dějin techniky a přírodních věd 53, NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-311-8, 145s.

Edice Rozpravy Národního technického muzea
LABOUTKOVÁ, Irena (ed.), *Příspěvky k dějinám železáren, umělecké litiny a osobnostem hutnické vědy a vzdělávání.* Z dějin hutnictví 44, Rozpravy Národního technického muzea 227, NTM, 2018, ISSN 0139-9810/ISBN 978-80-7037-309-5, 148s.
ŠVEJDA, Antonín (ed.), *Mapová díla, zeměměřické práce, názvosloví, přístroje a osobnosti.* Z dějin geodézie a kartografie 19, Rozpravy Národního technického muzea 228, NTM, 2018, ISSN 0232-0916/ISBN 978-80-7037-310-1, 209s.

Katalogy k muzejním expozicím
Guide to the National Technical Museum Building. NTM, Praha, 2018, ISSN 1805-4773, 71s.
HOSŤÁK, Jan, Sbírka fonografů Národního technického muzea. NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-304-0, 179s.
HOZÁK, Jan – NOVOTNÝ, Michal, *A Guide to the National Technical Museum Building.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-296-8, 147s.
HULÁK, Jiří – STŘECHOVÁ, Lucie – PAULY, Johanna - *Household Appliances. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-290-6, 275s.
KLIMENT, Petr – ŠTANZEL, Tomáš, *Photographic Studio and Intercamera, Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-284-5, 300s.
KOŽÍŠEK, Petr – NEZMEŠKAL, Arnošt – PLAVEC, Michal – KRÁLÍK, Jan – BEK, Pavel, *Transport. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-283-8, 390s.
KRAJČI, Petr – EBEL, Martin – PAULY, Johanna, *Architecture, Civil Engineering and Design. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-281-4, 291s.
KYNČL, Radko, *Measuring of Time – Catalogue of the Exhibition*. NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-288-3, 228 s.
LABOUTKOVÁ, Irena – PETRIK, Josef, *Metallurgy. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-286-9, 260s.
LORENCOVÁ, Ivana – KOPECKÁ, Ivana – PALAS, Jan, *Chemistry around Us. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-287-6, 301s.
POHLREICH, Pavel – VRÁNKOVÁ, Jana, *Printing. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-289-0, 221s.
ŠVEJDA, Antonín, *Astronomy. Catalogue of the Exhibition.* NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-282-1, 223s.

Reburber:
KRÁLÍK, Jan (ed.), Reburber. Zpravodaj Národního technického muzea 15. Fenomén Favorit. NTM, Praha, 2018, ISSN 1805-4773, 72s.

Mimo řady:
KOŽÍŠEK, Petr, Automobilový závod 1000 mil československých. NTM, 2018, ISBN 978-80-7037-308-8, 175s.

10.2 Publikační činnost

EBEL, Martin - HEGENBART Miroslav - MAREČEK Jan. *Řízení stavební*. In: Encyklopedie českých právních dějin, sv. XI, Praha 2018, ISBN 978-80-7418-282-2, s. 640-651.

EBEL, Martin - HEGENBART, Miroslav. *Stručný přehled vývoje stavebního práva*. In: Urbanismus a územní rozvoj, roč. XVIII, číslo 6-2015, ISSN 1212-0855, s. 32-42.

EFMERTOVÁ, Marcela. *Na návštěvě u Karla Čapka – elektrifikace.* In: Kepka, O. (ed.), Na návštěvě u Karla Čapka. CD (MP3) Českého rozhlasu, Praha 2018, 11:25:52, EAN 8590236100527, kód CR 1005-2, www.radioteka.cz.

HOŘEJŠ, Miloš - NĚMEC, Richard. *National Socialist Urban Planning and Social Housing Development: Between Regulated Theory and Chaotic Reality*. In: War employment and social policies in the Protectorate Bohemia and Moravia 1939-1945, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, 2018, ISBN 978-80-7308-771-5, s. 69-90.

HOŘEJŠ, Miloš. *Německý rolnický přesídlenec na území Protektorátu Čechy a Morava 1942-1945. Plány a realita.* In: BALCAROVÁ, Jitka – KUBŮ, Eduard – ŠOUŠA, Jiří (edd.). Venkov, rolník a válka v českých zemích a na Slovensku v moderní době, Praha, 2017, ISBN 978-80-86874-87-6, s. 315-340.

HOŘEJŠ, Miloš. *Runcimanova mise a česká šlechta*. In: Bellica – speciál. Československo 1938, ISSN: 2570-7469, s. 21-29.

HOŘEJŠ, Miloš. *Sociální aspekty podnikání F. L. Poppera v Chrudimi*. In: Rodinné podnikání v moderní době, Historický ústav, Praha, 2018, ISBN 978-80-7286-318-1, s. 233-248.

HULÁK, Jiří. *ETA – umění (a) spotřebiče*. Art+Antigues 06/2018, ISSN 1213-8398, s. 68-73.

HULÁK, Jiří. *Skládačky/průvodce výstavami "ETA" - umění a spotřebiče*. VČG, Pardubice – GAVu, Cheb, 2018.

KLEINOVÁ, Jana. *Veřejná a spolková činnost Otakara Nekvasila*. In: HLAVAČKA, Milan – BEK, Pavel. Rodinné podnikání v moderní době. Historický ústav, Praha, 2018, ISBN 978-80-7286-318-1, s. 373–388.

KOPECKÁ, Ivana – ŠTANZEL, Tomáš – SVOBODOVÁ, Eva. *Průzkumy skleněných negativů z archivu Poldi*. Fórum pro konzervátory-restaurátory 2018, Brno, 2018, ISSN 1805-0050 (ISBN 978-80-87896-58-7), s. 46-50.

KOPECKÁ, Ivana - ŽELINSKÁ, Jana - SVOBODOVÁ, Eva, - MILOVSKÁ, Stanislava - HURAI, Vratislav, *Stratigraphic EM-EDS, XRF, Raman and FT-IR analysis of multilayer paintings from the Main Altar of the St. James Church in Levoča (Slovakia)*. In: Journal of Cultural Heritage 33, 2018, ISSN 1296-2074, s. 90-99. https://doi.ofg/10.1016/j.culher.2018.03.006

KOŽÍŠEK, Petr. *Automobilový závod 1000 mil československých*, NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-308-8, s. 175.

KRÁLOVÁ, Hana. *Joseph Hardtmuth: Architekt, vynálezce a podnikatel ve službách knížecí rodiny Liechtensteinů*. NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-266-1, 218 s.

KRÁLOVÁ, Hana. *Směr České Budějovice. První léta působení firmy L. & C. Hardtmuth na jihu Čech*. In: KRÁLOVÁ, Hana (ed.). Joseph Hardtmuth: Architekt, vynálezce a podnikatel ve službách knížecí rodiny Liechtensteinů. NTM, Praha, 2018, ISBN 978-80-7037-266-1, s. 41-51.

KRÁLOVÁ, Hana. *Waldes a spol. – největší továrna na nejmenší předměty.* In: Sborník semináře k 100. Výročí otevření Waldesova muzea. Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a Kotěrovo centrum architektury, 2018, ISBN 978-80-86397-32-0, s. 14-19 a 68-69.
KYNČL, Radko. *Čas pro Panonii - historie hodinářství v Maďarsku*. In: Watch it, 2018, č. 33, ISSN 1804-1574, s. 96 – 104.
KYNČL, Radko. *Hodiny v zemi tisíce jezer - historie hodinářství ve Finsku*. In: Watch it, 2018, č. 35, ISSN 1804-1574, s. 102 – 110.
KYNČL, Radko. *Christian Reithmann – 200 let od narození*. In: Watch it, 2018, č. 33, ISSN 1804-1574, s. 108 – 110.
KYNČL, Radko. *Paul Ditisheim – 150 let od narození*. In: Watch it, 2018, č. 34, ISSN 1804-1574, s. 106 – 109.
KYNČL, Radko. *Reloj v zemi corridy - historie hodinářství ve Španělsku*. In: Watch it, 2018, č. 32, ISSN 1804-1574, s. 94 – 102.
KYNČL, Radko. *Severní cesta času - historie hodinářství v Norsku*. In: Watch it, 2018, č. 34, ISSN 1804-1574, s. 96 – 105.
MELKUS, René, *Rádio před sto lety: Byli jsme mezi prvními na světě!* STEREO & VIDEO, měsíčník o spotřební elektronice, 2018, č. 8, ISSN 1210-7026, s. 18–21.
MIKEŠ, Jan – EFMERTOVÁ, Marcela*. A Century of Networks in the Electrotechnical World—Concepts of Electrification in Czechoslovakia and in Europe, until the end of the 1930s*., p. 69-88. In: ZÁŘICKÝ, Aleš - FASORA, Lukáš (edd.). The process of creating social networks,their significance and role during the formation of modern society. Ostrava-Brno: University of Ostrava - Masarykova univerzita, 2018, ISBN: 978-80-7599-047-1 (University of Ostrava, Ostrava); 978-80-210-9171-9 (Masarykova univerzita, Brno), 228 s.
NOVOTNÝ, Michal – DUFEK, Pavel – MARŠÁLEK, Zdenko. *Podnikání v širokém záběru: podniky rodiny Beniesů a Mercy v Čechách v letech 1890 až 1950*. In: HLAVAČKA, Milan – BEK, Pavel (eds.): Rodinné podnikání v moderní době, HÚ AVČR, Praha, 2018, ISBN 978-80-7286-318-1, s. 249-274.
PALÍŠEK, Viktor, *Restaurování barokního dveřního zámku*. Fórum pro konzervátory-restaurátory 2018, Brno, 2018, ISSN 1805-0050 / ISBN 978-80-87896-58-7, s. 7-13.
PETRUNČÍKOVÁ, Romana, VRBOVÁ, Pavla. *Všesokolské slety objektivem Přemysla Koblice.* Vzdělavatelské listy – samostatná speciální příloha časopisu Sokol, 2018, č. 2, ISSN 0489–6718, s. 6–8.
PLAVEC, Michal - OLEJKO, Andrzej, POTEMPA, Harald (edd.), *Na skrzydłach Wielkiej Wojny 1916-1917*. Z historii lotnictwa nad „zapomnianymi" frontami czyli od Frontu Wschodniego po Alpy, Siedmiogród i Macedonię. Zabrze – Tarnowskie Góry 2018. ISBN 978-83-65982-09-4, 542 s.
PLAVEC, Michal, ĎURČANSKÝ, Marek, *Die Schifffahrt auf der böhmischen Mittelelbe im 19. und 20. Jahrhundert*. In: FISCHER, Norbert, MARTIN, Andreas (Hrsgb.), Die Elbe. Über den Wandel eines Flusses vom Wiener Kongress (1815) bis zur Gegenwart. Schriften zur sächsischen Geschichte und Volkskunde. Band 58. Leipziger Universitätverlag Leipzig 2018, ISBN 978-3-96023-205-6/Schriftenreihe des Landschaftsverbandes der ehemaligen Herzogtümer Bremen und Verden. Band 53. Verlag des Landschaftsverbandes Stade e. V. ISBN 978-3-931879-71-6, s. 285-302.
PLAVEC, Michal, *Konec války v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v dešifrovaných depeších německého velení*. In: KALOUS, Jan, ZEMAN, Pavel (edd.), 1945. Konec války a obnova Československa. Ústav pro studium totalitních režimů Praha, 2018, ISBN 978-80-88292-08-1, s. 116-126.

PLAVEC, Michal, *Letci Velké války bratři Hessové.* In: BARTONÍČEK, Pavel (ed.), Všude žijí lidé. Slaný a Slánsko ve XX. století. Slaný, 2018, ISBN 978-80-906274-3-7, s. 17-78.
PLAVEC, Michal, *Letiště Olomouc. Rakousko-uherská letecká pošta a země Koruny české v posledním roce světové války.* Historie a vojenství 3, 2018, ISSN 0018-2583, s. 52-62.
PLAVEC, Michal, *Na Čechy musíme pohlížet jako na spojence. Přeprava vojáků ze Sibiře v dokumentech State Departmentu (1918-1922)*. Historie a vojenství 4, 2018, ISSN 0018-2583, s. 28-53.
PLAVEC, Michal, *Radecký, balony a rakety. Podíl vojevůdce na zavedení nových typů zbraní do rakouské armády*. Středočeský sborník historický 43, 2017, ISSN 0585-4172, ISBN 978-80-88148-22-7, s. 62-71.
PLAVEC, Michal, *Šlechta a Labe. Několik poznámek k obchodu a dopravě na řece do třicetileté války*. In: ĎURČANSKÝ, Marek - PLAVEC, Michal (eds.), Labe v proměnách věků. Práce z dějin techniky a přírodních věd svazek 54. Národní technické muzeum, Praha 2018, ISBN 978-80-7037-293-7, s. 9-26.
PLAVEC, Michal, *The „Bohemian" Fliegerkompagnie 29 on the Romanian Front.* In: OLEJKO, Andrzej - POTEMPA, Harald - PLAVEC, Michal (edd.), Na skrzydłach Wielkiej Wojny 1916-1917. Z historii lotnictwa nad „zapomnianymi" frontami czyli od Frontu Wschodniego po Alpy, Siedmiogród i Macedonię. Zabrze – Tarnowskie Góry 2018, ISBN 978-83-65982-09-4, s. 433-480.
PLAVEC, Michal, *Voroplavba mezi Kolínem a Nymburkem od doby Karla IV. do začátku třicetileté války*. Dějiny věd a techniky 2, 2018, ISSN 0300-4414, s. 68-90.
PLAVEC, Michal, Zrod a první boje. Československé vojenské letectvo 1918-1919. Vojenská história 3, 2018, ISSN 1335-3314, s. 142-161.
PŘIBIL, Martin, *Z historie a současnosti těžby přírodních bitumenů*. Montanrevue, XI/2018, č. 4, ISSN 1337-9682, s. 20–21.
PŘIBIL, Martin: *Stopy po hornictví.* In: FRAGNER, Benjamin et al., Přehlížené drobné zapomenuté industriální stopy v krajině a sídlech. VCPD, Praha, 2017, ISBN 978-80-01-06327-9, s. 64–73.
RŮŽIČKA, Jan, *Restaurování mosazné drážní karbidové lucerny.* Fórum pro konzervátory-restaurátory 2018, Brno, 2018, ISSN 1805-0050 (ISBN 978-80-87896-58-7), s. 78-84.
RŮŽIČKA, Jan, *Restoration of a Neo-Baroque zinc inkpot produced at the Komárov Ironworks 1889–1899,* EUROCORR - European Corrosion Congress Proceedings, European Federation of Corrosion Event No. 429, datové médium distribuované účastníkům konference.
STŘECHOVÁ, Lucie, *Dovařovací bedna.* Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 6, s. 62.
STŘECHOVÁ, Lucie, *Elektrické teplo.* Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 2, s. 53.
STŘECHOVÁ, Lucie, Jezte elektrické topinky! Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 5, s. 61.
STŘECHOVÁ, Lucie, Made in Czechoslovakia. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 10, s. 65.
STŘECHOVÁ, Lucie, *Malé vaření.* Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 1, s. 61.
STŘECHOVÁ, Lucie, Nový spotřebič jako jistá investice. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 12, s. 61.
STŘECHOVÁ, Lucie, *Nový spotřebič*. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 4, s. 55.

STŘECHOVÁ, Lucie, *Půjčovna spotřebičů*. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 3, s. 93.
STŘECHOVÁ, Lucie, Spolupráce elektřiny s plynem. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 7, s. 61.
STŘECHOVÁ, Lucie, Sušení prádla. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 11, s. 63.
STŘECHOVÁ, Lucie, Všestranní pomocníci. Elektro, odborný časopis pro elektrotechniku, 2018, č. 8-9, s. 95.
STŘÍTESKÝ, Hynek a kol., *Kynžvartská daguerrotypie – zrození moderního obrazového média.* Historická fotografie 17/2018, Brno, 2018, ISSN 1213-399X, ISBN 978-80-87896-54-9 (Technické muzeum v Brně), ISBN 978-80-7469-086-0 (Národní archiv), s. 80–83.
SVOBODOVÁ, Eva - KOPECKÁ, Ivana – ŠTANZEL, Tomáš. *Průzkumy skleněných negativů z archivu Poldi*. Fórum pro konzervátory-restaurátory 2018, Brno, 2018, ISSN 1805-0050 (ISBN 978-80-87896-58-7), s. 46-50.
SVOBODOVÁ, Eva - KOPECKÁ, Ivana - ŽELINSKÁ, Jana - MILOVSKÁ, Stanislava - HURAI, Vratislav, *Stratigraphic EM-EDS, XRF, Raman and FT-IR analysis of multilayer paintings from the Main Altar of the St. James Church in Levoča (Slovakia)*. In: Journal of Cultural Heritage 33, 2018, ISSN 1296-2074, s. 90-99. https://doi.ofg/10.1016/j.culher.2018.03.006
ŠTANZEL, Tomáš – KOPECKÁ, Ivana – SVOBODOVÁ, Eva. *Průzkumy skleněných negativů z archivu Poldi*. Fórum pro konzervátory-restaurátory 2018, Brno, 2018, ISSN 1805-0050 (ISBN 978-80-87896-58-7), s. 46-50.
ŠVEJDA, Antonín, *Clarkův osmipalcový dalekohled*. In: ŠVEJDA, Antonín (ed.): Mapová díla, zeměměřické práce, názvosloví, přístroje a osobnosti. Z dějin geodézie a kartografie 19, Rozpravy Národního technického muzea v Praze 228.NTM, Praha, 2018, s. 111–118, ISBN 978-80-7037-310-1. s. 111–118.
ŠVEJDA, Antonín, *Přístroje a pomůcky z Klementina ve sbírce Národního technického muzea.* In: Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis, UK, Praha, 2018, ISSN 0323-0562, s. 109–143.

11. Prezentační činnost

11.1 Vývoj návštěvnosti

Za období od 1. 1. do 31. 12. 2018 navštívilo NTM ve všech jeho objektech a při všech jeho počitatelných aktivitách celkem 383 377 návštěvníků, což je o 72 379 osob více než v roce předchozím. Z toho bylo 248 676 návštěvníků vlastních expozic na Letné, 9 682 návštěvníků Centra stavitelského dědictví, 11 193 návštěvníků Železničního depa v Chomutově. Archivní badatelnu navštívilo 491 osob, studovnu knihovny dalších 239 osob. Workshopů (včetně výtvarně řemeslných dílen, programů muzejní pedagogiky apod.) se na Letné účastnilo 11 064 účastníků, v Centru stavitelského dědictví 5 920 účastníků. Speciální akci roku 2018 – Prezidentský vlak – navštívilo v rámci jeho zastávek v ČR a SR celkem 70 634 osob. Ostatní akce (semináře, konference, přednášky, vernisáže, koncerty, pronájmy apod.) navštívilo na Letné 20 900 osob, v Centru stavitelského dědictví 4 578 osob.

Průměrná měsíční/denní návštěvnost činila 20723/800 návštěvníků v případě expozic v hlavní budově NTM, 1210/54 návštěvníků v případě CSD Plasy, resp. 1244/90 návštěvníků v případě železničního depa v Chomutově. Průměrná měsíční návštěvnost všech expozic činila 18 682 návštěvníků (leden-únor a prosinec, otevřeno pouze NTM v Praze), 23 659 návštěvníků (březen-říjen, otevřeno NTM v Praze, CSD v Plasích a Železniční depo v Chomutově), 24 233 návštěvníků (listopad, otevřeno NTM v Praze a železniční depo v Chomutově).

Průměrná měsíční návštěvnost všech objektů NTM po započítání všech konaných akcí činila 20 687, 36 902, resp. 26 101 osob. Vyšší, než průměrná návštěvnost byla v šesti měsících, což je o jeden měsíc méně než v předchozím roce. Týká se to měsíců července (56 123 návštěvníků), srpna (46 549 návštěvníků), září (39 921 návštěvníků, října (45 608 návštěvníků), listopadu (26 101 návštěvníků) a prosince (24 546 návštěvníků

Celková návštěvnost obecně kopírovala návštěvnost expozic s výjimkami v červnu (návštěvnost expozic byla nejhorší v roce při páté nejvyšší celkové návštěvnosti) a srpnu (návštěvnost expozic vzrůstala při oproti červenci zmenšující se celkové návštěvnosti).

Tradičně vyšší návštěvnost byla o víkendech, hlavně v soboty. Mezi návštěvnicky výjimečné dny patřily: 31. 3. (2049 návštěvníků), 9. 6. (Muzejní noc, 10415 návštěvníků), 8. 9. (Dny evropského dědictví a Dožínky na Letné, 2917 návštěvníků), 27. 10. (v návaznosti na následující den, 9831 návštěvníků), 28. 10. (výročí vzniku ČSR v roce 1918 a derniéra výstavy 90 let Harley-Davidson clubu Praha, 12215 návštěvníků), 3. 11. (2662 návštěvníků), 17. 11. (výročí 17. 11. 1989, 2898 návštěvníků) a 24. 11. (2075 návštěvníků).

	Národní technické muzeum Praha					Centrum stavitelského dědictví Plasy			Železniční depo Chomutov		Národní technické muzeum	
měsíc	**expozice**	**workshopy**	**knihovna**	**archivy**	**ostatní akce**	**expozice**	**workshopy**	**ostatní akce**	**expozice**	**Prezidentský vlak**	**expozice celkem**	**vše celkem**
leden	15714	999	36	50	386	0	0	0	0	0	15714	17185
únor	18777	881	28	49	455	0	0	141	0	0	18777	20331
březen	24457	854	28	52	715	209	121	270	324	0	24990	27030
duben	15325	1463	29	49	1264	1024	566	554	1097	0	17446	21371
květen	16843	2315	20	33	1926	1097	1183	625	971	0	18911	25013
červen	13590	1150	16	43	11700	1174	1768	349	759	3050	15523	33599
červenec	18733	0	7	29	55	1947	741	75	1599	32937	22279	56123
srpen	19904	0	23	36	100	2012	804	769	3173	19728	25089	46549
září	19795	584	14	29	998	1029	37	1125	2013	14297	22837	39921
říjen	39800	1196	17	45	1569	1190	584	0	1207	0	42197	45608
listopad	24183	823	16	50	797	0	64	118	50	0	24233	26101
prosinec	21555	799	5	26	935	0	52	552	0	622	21555	24546

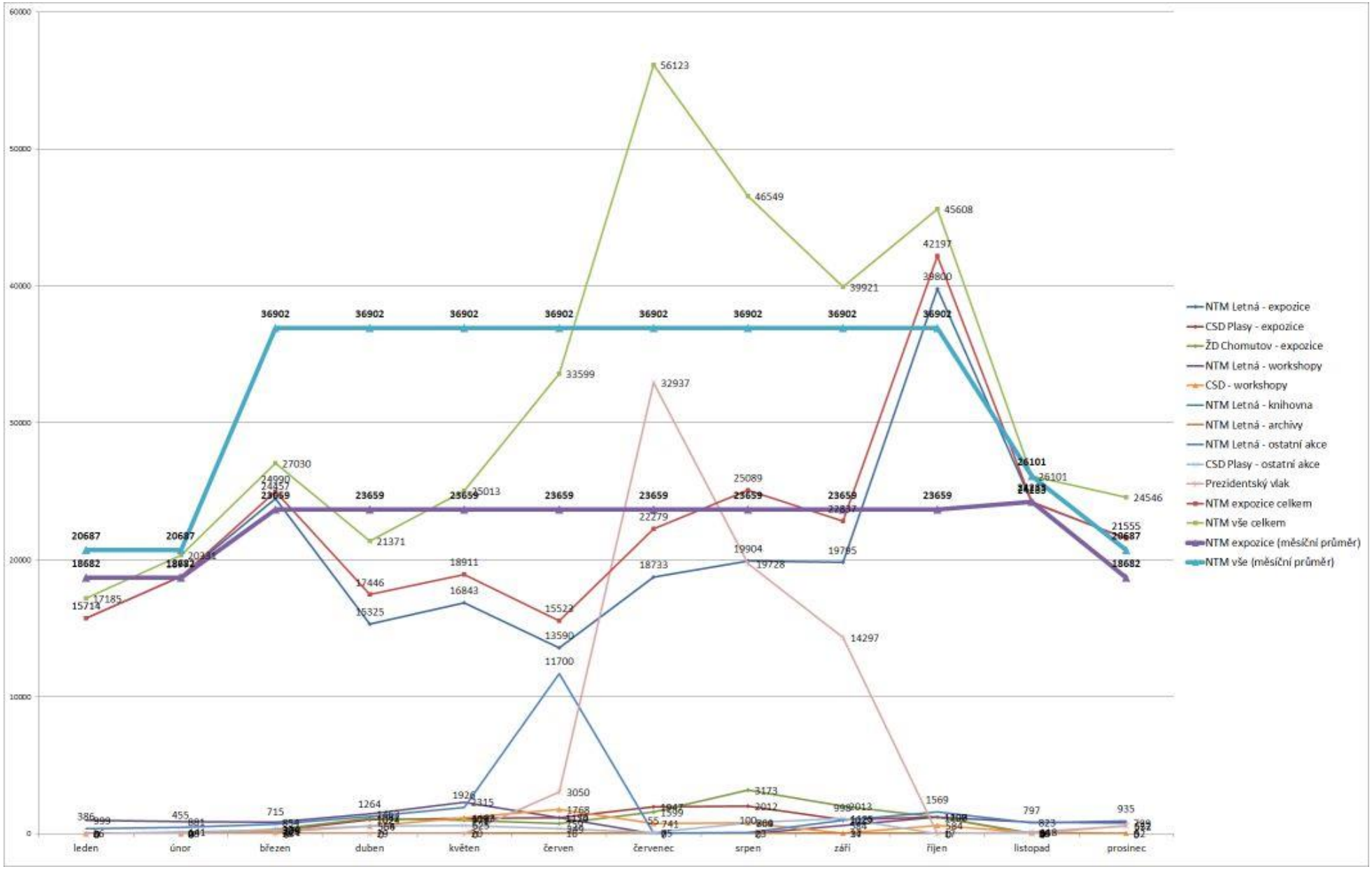
NTM Letná - expozice
CSD Plasy - expozice
ŽD Chomutov - expozice
NTM Letná - workshopy
CSD - workshopy
NTM Letná - knihovna
NTM Letná - archivy
NTM Letná - ostatní akce
CSD Plasy - ostatní akce
Prezidentský vlak
NTM expozice celkem
NTM vše celkem
NTM expozice (měsíční průměr)
NTM vše (měsíční průměr)
leden
únor
březen
duben
květen
červen
červenec
srpen
září
říjen
listopad
prosinec

11.2 Expozice a výstavy

11.2.1 Expozice

18. 10. 2018

Cukrovar

Ve druhé polovině října 2018 byla po rekonstrukci, restaurátorských pracích a doplnění o nové exponáty znovuotevřena veřejnosti stálá expozice cukrovarnictví a čokoládovny

V přípravě jsou dvě expozice pro Centrum stavitelského dědictví Plasy. Pro expozici středověkých stavebních strojů bylo v roce 2018 vypracováno libreto včetně rozpočtu a dalších podkladů pro nacenění realizačních nákladů expozice. Následně byla připravena a podána žádost o dotaci do dotačního programu IROP. Pro expozici statiky byl ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě vypracován scénář a dokumentace pro výrobu modelů k demonstraci principů statiky.

11.2.2 Výstavy

NTM Praha

9. 5. 2017 – 28. 5. 2018

Člověk v náhradách aneb technika slouží medicíně

Stěžejní výstava NTM pro rok 2017 vznikla ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a Národní lékařskou knihovnou. Seznámila návštěvníka s historií i se současností protetiky, ukázala možnosti, perspektivy i meze náhrad lidského těla a zachytila jedinečnost výsledků propojení jednotlivých oborů medicíny, vědy a techniky. Na výstavě se návštěvníci seznámili s realitou současných možností medicíny. Na přípravě výstavy se podílely desítky špičkových odborníků z jednotlivých představených oborů.

31. 5. 2017 – 26. 6. 2018

Mezi uměním a řemeslem. Grafické techniky ve stoleté historii SČUG Hollar Praha

Výstavu připravilo NTM ve spolupráci se Spolkem českých umělců grafiků Hollar Praha. Na výstavě byly prezentovány práce členů SČUG Hollar, provedené různými tiskařskými technikami (dřevořez, dřevoryt, mědirytina, serigrafie, litografie, linoryt, strukturální grafika a digitální grafika), a zároveň ukázky práce starých řemeslníků-tiskařů.

6. 9. 2017 – 31. 5. 2018

Plachetnice Niké a její osudy

Návštěvníci dopravní haly muzea mohli obdivovat jachtu Niké, kterou postavil slavný český mořeplavec Richard Konkolski a v polovině 70. let 20. století s ní obeplul svět. Ve své době byla Niké druhou nejmenší lodí, která cestu kolem světa zdolala a Richard Konkolski první Čech, který ji samostatně uskutečnil. Na sedmimetrové Niké urazil vzdálenost 41 000 námořních mil s denním průměrem 100 mil. Plul přes bezvětrná pásma, podél Velké korálové bariery a přes bezvětrnou oblast Indonésie. Později Konkolski plachetnici vylepšil a přeplul s ní v rekordním čase Atlantik. Vystavenou loď doprovázela projekce dokumentárních filmů.

4. 10. 2017 – 31. 3. 2018

Pražské majáky
Výstava fotografií zachycujících pražské vodárenské věže. Záměrem autora Patrika Slámy bylo dát ve svých fotografiích věžím novou funkci. Na jeho nočních snímcích byly vodárenské věže zachyceny jako majáky, které pomáhají najít obyvatelům najít cestu tak, jako námořníkům na moři.

18. 10. 2017 – 25. 2. 2018
Nejkrásnější zámky, hrady a zahrady v Sasku
Drobnější výstava, představující historické skvosty Saska, vznikla ve spolupráci se Staatliche Schlösser, Burgen und Gärten Sachsen.

25. 10. 2017 – 1. 2. 2018
Umění a řemeslo. Současné medailérské umění 2008-2017
Výstava ukázala, jaký je současný vývoj medailérského oboru. Představena byla bohatá škála děl členů Asociace umělců medailérů, jejichž práce předvedly, jak tato oblast úzce spojuje uměleckou invenci s řemeslným základem.

29. 11. 2017 – 25. 3. 2018
Tvář průmyslové doby. Poldi – lidé a jejich továrna
Výstava návštěvníky seznámila prostřednictvím uceleného souboru fotografií z Poldi Kladno s vývojem fotografické techniky a se změnami v pojetí průmyslové fotografie. Vystavený soubor fotografií ze sbírek NTM zároveň zdokumentoval historii významného teritoriálně českého průmyslového podniku a na příkladu ocelářské výroby i více než stoletý pokrok techniky.

2. 2. 2018 - 15. 2. 2018
EXPO 2020-Dubaj
Výstava byla uspořádána u příležitosti vypsání soutěže architektonických návrhů na pavilon ČR na EXPO 2020 v Dubaji. Kromě stálých exponátů v expozici Architektury, stavitelství a designu – modelů vítězných pavilonů pro Světové výstavy EXPO v Paříži roku 1937 a Bruselu roku 1958 - bylo možné se v průběhu 14 dní seznámit s dalšími sedmi realizovanými i nerealizovanými návrhy pavilonů ze světových výstav EXPO 1937 v Paříži, 1939 v New Yorku a 2015 v Milánu. Dále zde byly prezentovány návrhy pavilonů, které jako inspiraci pro zájemce o stavbu národního pavilonu na EXPO 2020 v Dubaji vytvořili studenti Fakulty architektury ČVUT v ateliérech doc. Ing. arch Miloše Floriána a prof. Akad. arch. Vladimíra Soukenky, či nerealizované návrhy architekta Jana Kaplického, které na výstavu zapůjčila Eliška Kaplicky.

14. 3. 2018 - 2. 9. 2018
Kouzlo / Čaro bakelitu
Výstava „Kouzlo / Čaro bakelitu" byla zapůjčena ze Slovenského technického múzea v Košicích a ukázala pestré a bohaté využití bakelitu, kdysi nejrozšířenějšího plastu, především v elektrotechnice, strojírenství, fotografické technice i spotřebním průmyslu. NTM uvedlo tuto výstavu jako první akci v rámci projektu „Made in Czechoslovakia - aneb průmysl, který dobyl svět", kterým si v roce 2018 připomnělo 100. výročí založení ČSR.

6. 4. 2018 - 21. 10. 2018
Litomyšl. Hlavní město současné české architektury
Výstava, která vznikla ve spolupráci s městem Litomyšl a Regionálním muzeem v Litomyšli, představila Litomyšl jako jedno z klíčových center soudobé české

architektury a byla rozdělena do tří částí: „Veřejný prostor, Rekonstrukce a Novostavby". Výstava byla k vidění v Malé galerii expozice Architektura, stavitelství a design. Její součástí byla i projekce krátkého dokumentu Davida Vávry s názvem „V Litomyšli neměníme směr, jen občas střídáme starosty," který zůstal v expozici NTM i po ukončení výstavy. K výstavě vznikl katalog, který prezentuje realizované projekty.

27. 4. 2018 - 23. 9. 2018

Dunaj - Odra - Labe

Výstava byla věnovaná dokončení vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe (D-O-L). Při této příležitosti byla představena nová kniha Josefa Podzimka, Petra Formana a Tomáše Kolaříka „O dokončení vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe". Ve výstavě byla k vidění velká pochozí mapa vodních cest České republiky, 15 výstavních panelů věnovaných historii, přednostem a plánům vodního koridoru D-O-L a modely lodí.

25. 4. 2018 - 18. 8. 2019

Fenomén Favorit

Výstava mapovala fenomén jízdních kol značky Favorit. Od 50. do 90. let 20. století se v rokycanském závodě vyráběla kola určená běžným cyklistům i speciální závodní kola pro sportovce všech cyklistických disciplín. Výstava představila na 60 kol - jak oblíbené, ale nedostatkové běžné modely, tak závodní speciály včetně kol, s nimiž soutěžili českoslovenští reprezentanti, např. kolo pro kolovou bratří Pospíšilů či dráhové kolo zlatého olympionika z Tokia Jiřího Dalera. Představen byl také dramatický příběh Róberta Hutyry.

23. 5. 2018 - 28. 10. 2018

90 let Harley-Davidson Clubu Praha

Výstava připomněla 90. výročí nejstaršího stále fungujícího Harley-Davidson klubu na světě – Harley-Davidson Clubu Praha. Výstava vznikla ve spolupráci s klubem sdružujícím vlastníky a příznivce motocyklů Harley-Davidson u nás a návštěvníkům představila kromě 14 strojů značky HD i historii klubu a jeho sportovní úspěchy.

21. 6. 2018 - 22. 7. 2018

Vítězný pavilon ČR na EXPO 2020 v Dubaji

Dne 21. 6. 2018 byl v NTM vyhlášen vítězný návrh, jenž je dílem mladých českých architektů společnosti Formosa AA s.r.o. Odbornou komisi architektů, kterou tvořili architekti Eva Jiřičná, Miroslav Řepa, Zdeněk Lukeš, Michael Klang, David Vávra a zástupci akademické, umělecké a podnikatelské obce Tomáš Matuška, Jan Kukla a Radek Špicar, oslovil vítězný návrh originálním pojetím organické struktury obrůstající kvadratické linie výstavního prostoru.

22. 6. 2018 - 30. 9. 2018

Horizonty poznání

Spolek sochařů České republiky uspořádal v NTM výstavu „Horizonty poznání", která představila soutěžní sochařské portréty prof. Vladimíra Kočandrleho, vědkyně Marie-Curie Sklodowské, nositelky dvou Nobelových cen, a dvojportréty legendárních cestovatelů inženýrů Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda.

28. 6. 2018 - 22. 9. 2018

Prezidentský vlak

Prezidentský vlak - projekt NTM, Českých drah a Železnic Slovenské republiky měl zastávku v 15 městech. Zprovoznění historického vlaku mělo připomenout výročí 100

let od založení ČSR. Soupravu táhla lokomotiva 464.2 „Rosnička". NTM chtělo využít toho, že je dochováno 5 železničních salónních vozů, které v různých etapách sloužily československým prezidentům pro jejich jízdy po republice i do zahraničí, z nichž 3 jsou stále provozuschopné. Do provozu se tak vrátil salónní vůz T. G. Masaryka Aza 1-0080 z roku 1930, salónní vůz Františka Ferdinanda d'Este Aza 1-0086 z roku 1909, používaný i československými prezidenty a vůz Salon 001, vyrobený pro československé prezidenty v roce 1968. Připojen byl také vůz Ca 4-5086 z roku 1931, ve kterém byla umístěna výstava prezentující cestování československých prezidentů po železnici. Součástí soupravy byl ještě služební vůz BDs a další pro personál.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

18. 10. 2018 - 29. 9. 2019
Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět
Výstava představuje návštěvníkům technický a průmyslový vývoj samostatného československého státu po celou dobu jeho existence, tj. od roku 1918 do roku 1992. V rámci výstavy jsou prostřednictvím vybraných sbírkových předmětů živou formou vyprávěny příběhy významných československých firem i předních osobností československé techniky a průmyslu. Prezentovány jsou nejen úspěchy československého průmyslu, ale také jeho neúspěchy. Vystaveny nejsou pouze špičkové výrobky, které byly exportovány do zahraničí, ale také produkty, které technicky zaostávaly, ale přesto byly vyráběny a mnohdy se staly každodenní součástí života.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

18. 10. 2018 - 30. 6. 2019
Pražské vzorkové veletrhy
Výstava, která je součástí projektu NTM k oslavě výročí republiky „Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět", je prezentací současných, ale tradičních domácích výrobců. Výstava doplňuje historickou část hlavní výstavy o pohled na současnou českou průmyslovou výrobu, a to především těch výrobců, jejichž značky doprovází převážnou část historie naší republiky. Mezi ty patří např. GZ Media Loděnice u Berouna, MORA Hlubočky u Olomouce (dnes Gorenje), Meopta Přerov, L. Hainz, Rako Rakovník (dnes Lasselsberger), Sigma Lutín, Kavalierglass, Obchodní tiskárna Kolín (OTK Group), Hoh-i-noor Hardmuth, Aero Vodochody, Škoda Transportation, Prazdroj Plzeň či trio Tatra, Avia Elton Prim (Czechoslovak group).
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

18. 12. 2018 - 31. 3. 2019
Svatovítské varhany
Výstava vznikla při příležitosti národní sbírky na nové varhany pro pražskou katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha a představuje historii, současnost a budoucnost zdejších varhan. Výstava sleduje historii varhan v katedrále, vysvětluje vznik „provizorních" varhan v době končící dostavby katedrály a dlouhodobé úsilí o postavení nových důstojných varhan, které se v současnosti chýlí k úspěšnému konci. Výstava představí také vývoj varhanářského řemesla a technické aspekty varhan, které jsou největším a nejsložitějším hudebním nástrojem. Nové Svatovítské varhany vyrábí dílna renomovaného varhanáře Gerharda Grenzinga, která sídlí ve španělském El Papiol.

7. 11. 2018 - 17. 3. 2019
1000 mil československých

Výstava je věnována historii slavného prvorepublikového závodu 1000 mil československých i novodobým vzpomínkovým jízdám a představuje výběr z dochovaných vozů, které se prvorepublikového závodu zúčastnily: automobily Aero 750 Sport Coupé, Wikov 7/28 a Jawa 750. K vidění jsou také ceny a plakety ze závodů. Závod „1000 mil československých", pořádal Autoklub Republiky československé v letech 1933, 1934 a 1935. Šlo o rychlostní závod cestovních automobilů na tehdy nejdůležitější domácí silniční trase Praha – Kolín – Německý Brod – Jihlava – Velké Meziříčí – Brno – Břeclav – Bratislava s tím, že účastníci závodu jeli z Prahy do Bratislavy a zpět do Prahy bez přerušení dvakrát. Celkem tedy téměř 1600 kilometrů ostré jízdy bez odpočinku.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

CSD Plasy

14. 5. 2017– 31. 10. 2018

Vynálezce a vlastenec Ludvík Očenášek - od jízdních kol ke kosmickým raketám

Výstava se věnovala životu a dílu českého vynálezce Ludvíka Očenáška, významného průkopníka raket a kosmických letů, jednoho ze dvou Čechů, kteří jsou zapsáni v USA v síni slávy průkopníků kosmických letů. Výstava byla připravena při příležitosti 145. výročí Očenáškova narození.

19. 3. 2018 – 31. 10. 2018

Poklady v českých keramických obkladech

Výstava seznámila návštěvníka s historií keramických obkladů na území českých zemí. Zaměřila se především na průmyslovou výrobu, které od poslední čtvrtiny 19. století dominovaly továrny v Rakovníku, Horní Bříze a Chlumčanech. Vedle pestré škály výrobků od počátků produkce do současnosti představila také problematiku výroby keramiky, počínaje těžbou surovin až po finalizaci a užití jednotlivých produktů.

30. 3. 2018 - 31. 10. 2018

Splněné sny. Odvěká touha létat.

Výstava patřila do série výstav k výročí 100 let republiky a byla součástí projektu MADE IN CZECHOSLOVAKIA - ANEB PRŮMYSL, KTERÝ DOBYL SVĚT. Výstava zachycovala vývoj létání v českých zemích od jeho prvopočátků, do akce byl zapojen i Aeroklub Plasy, doprovodné akce byly díky Leteckomodelářskému klubu Plasy připraveny i pro děti a jejich rodiče.

13. 6. 2018 - 2019

Česká cena za architekturu 2018

Slavnostní prezentace výstavy nominací 3. ročníku České ceny za architekturu vyhlašované Českou komorou architektů. Výstava byla pojata jako outdoorová a byla instalována na nádvoří před Expozicí stavitelství CSD NTM Plasy.

11. - 12. 8. 2018

Výstava při příležitosti 65. výročí založení zahrádkářské organizace v Plasích

Výstava v CSD Plasy připravená Českým zahrádkářským svazem - Z.O. Plasy

jiné lokality

21. 3. – 10. 6. 2018

Karel Čapek fotograf. Muzeum Karlovy Vary

Repríza výstavy NTM z roku 2015, která připomněla méně známou skutečnost, že Karel Čapek nebyl pouze známý spisovatel a dramatik, ale že se zapsal také do dějin české fotografie. Ačkoliv se samotnému fotografování věnoval poměrně krátkou dobu, zanechal za sebou zajímavé fotografické dílo.

16. 4. 2018 – 31. 12. 2018

Tvář průmyslové doby. Poldi – lidé a jejich továrna. Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně

Repríza výstavy NTM (29. 11. 2017 – 25. 3. 2018). Návštěvníci byli seznámeni prostřednictvím uceleného souboru fotografií z Poldi Kladno s vývojem fotografické techniky a se změnami v pojetí průmyslové fotografie. Vystavený soubor fotografií ze sbírek NTM zároveň zdokumentoval historii významného teritoriálně českého průmyslového podniku a na příkladu ocelářské výroby i více než stoletý pokrok techniky.

4. 5. 2018 - 18. 5. 2018

Přínos české vědy a techniky světu - Lucemburk

Ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Lucemburském velkovévodství a s University of Luxembourg v Esch-sur-Alzette za podpory společnosti Losch Luxembourg byla uspořádána výstava nazvaná „Přínos české vědy a techniky světu". Výstava byla umístěná v areálu univerzity v Esch-sur-Alzette a prezentovala významné postavy historie české vědy a techniky: Prokopa Diviše, Josefa Ressla, Františka Křižíka, Viktora Kaplana, držitele Nobelovy ceny Jaroslava Heyrovského, přínos chemiků Otto Wichterleho a Antonína Holého. Vystavena byla i replika čočkostroje Otto Wichterleho nebo replika vozu voiturette pánů Laurina a Klementa zapůjčená ze Škoda Muzeum v Mladé Boleslavi a další.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

22. 6. 2018 – 6. 1. 2019

Český kinematograf. Počátky filmového průmyslu (1896–1930). Vlastivědné Muzeum v Olomouci

Výstava představila ve Vlastivědném muzeu v Olomouci unikátní kinematografické sbírky NTM. Výstava byla zaměřena na období počátku filmu na konci 19. a v první třetině 20. století a seznamovala s dobovou filmovou technikou i filmovou tvorbou. Pozornost byla věnována vynálezům a objevům, vedoucím ke vzniku kinematografie, kočovným kinům i prvním stálým biografům. Představila zakladatelské osobnosti české kinematografie, které stály před i za kamerou, a prezentovala, jak se první filmy vyráběly a jak vypadaly nejstarší filmové ateliéry.

23. 8. 2018 – 15. 9. 2018

Výstava Design, Pelikán a studenti. Plzeň, Galerie Ladislava Sutnara

Výstava byla pojata jako ohlédnutí za designérskou tvorbou a pedagogickou činností Františka Pelikána k jeho nedožitým 70. narozeninám.

13. 9. 2018 – 28. 10. 2018

Astronomické tradice. Regionální muzeum v Chrudimi

Výstava představila astronomické pozorování ve východních Čechách na území dnešního Pardubického kraje od 17. do 20. století, prezentovala také unikátní přístroje ze sbírek NTM.

1. 12. 2018 – 24. 2. 2019,

Karel Čapek fotograf. Zámek Klášterec nad Ohří
Repríza výstavy NTM z roku 2015, která připomněla méně známou skutečnost, že Karel Čapek nebyl pouze známý spisovatel a dramatik, ale že se zapsal také do dějin české fotografie. Ačkoliv se samotnému fotografování věnoval poměrně krátkou dobu, zanechal za sebou zajímavé fotografické dílo.

11.2.3 Mimořádné akce
V roce 2018 se Národní technické muzeum připojilo k výročním oslavám, které připomenuly významné okamžiky československého státu ve 20. století, a připravilo unikátní projekt, představující československý průmysl a techniku v letech 1918–1992. Projekt „Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět" se stal součástí oslav 100. výročí založení Československé republiky, schválených usnesením vlády ČR č. 353 dne 10. května 2017 a byl zahájen slavnostním koncertem v Dopravní hale NTM dne 18. června 2018. Již 3. května 2018 však otevřelo Národní technické muzeum na prestižní L'Université du Luxembourg výstavu „Přínos české vědy a techniky", prezentující úspěchy našich vědců a vynálezců v mezinárodním kontextu.
Nejen milovníci veteránů a motoristického sportu uvítali jízdu historických automobilů, uspořádanou Veteran Car Clubem Praha ve spolupráci s Národním technickým muzeem, která se hlásí k tradici legendárního závodu „1000 mil československých". Šlo o rychlostní závod cestovních automobilů na tehdy nejdůležitější domácí silniční trase Praha – Kolín – Německý Brod – Jihlava – Velké Meziříčí – Brno – Břeclav – Bratislava, s tím, že účastníci závodu jeli z Prahy do Bratislavy a zpět do Prahy bez přerušení dvakrát. Celkem tedy téměř 1600 kilometrů ostré jízdy bez odpočinku. Ve dnech 14. až 16. června 2018 jeli na původní trase z Prahy do Bratislavy a zpět historické automobily, přičemž start se odehrál v pražské Opletalově ulici před budovu Autoklubu České republiky a v cíli byli závodníci přivítáni na Letné u Národního technického muzea. Při této příležitosti byla také Národním technickým muzeem a Veteran Car Clubem Praha vydána stejnojmenná publikace, jež přibližuje nejen historii závodu samotného a jeho účastníky, ale také významné společenské souvislosti.
Dne 28. června 2018 odstartovala jízda unikátního „Prezidentského vlaku". Souprava, vedená vlakovou parní lokomotivou řady 464. 2 „Rosnička", byla složena mimo jiné ze salónního vozu T. G. Masaryka Aza 1-0080, salónního vozu Františka Ferdinanda d'Este z roku 1909, používaného i československými prezidenty, nebo vozu Ca 4-5086 z roku 1930 s celokovovou skříní, dokládající snahy o zrychlování železniční dopravy na meziválečných ČSD. Na postrku byla řazena lokomotiva řady T 478.1010 (751.010-0) vyrobená libeňským závodem ČKD Praha roku 1967.
Na 18. října 2018, tj. na výročí Washingtonské deklarace a prohlášení československé samostatnosti, připravilo Národní technické muzeum zcela ojedinělou výstavu, která nesla název celého projektu. Výstava, trvající až do 29. října 2019, představila návštěvníkům technický a průmyslový vývoj samostatného československého státu po celou dobu jeho existence, tj. od roku 1918 do roku 1992. Objevily se zde zajímavé fenomény i unikátní výrobky, které se prosadily nejen v Československu, ale také v zahraničí. Stranou přitom nezůstaly ani slepé cesty vývoje. Vlastní výstavu oživovaly filmové a audiovizuální projekce, pro návštěvníky bylo rovněž připraveno množství doprovodných programů.
Jelikož jsou také stálé expozice Národního technického muzea ozdobeny mnoha československými výrobky, bylo vybráno v souvislosti s výročím sto z nich, čímž vznikl speciální prohlídkový okruh muzea. Dalším souvisejícím výstupem se staly „Pražské vzorkové veletrhy", které představují vybrané české firmy současnosti.

Projekt „Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět" zakončila v roce 2018 odborná konference, zaměřená na invence v československém zahraničním obchodě a průmyslu.

11.3 Spolupráce NTM na výstavách a expozicích jiných organizací

Czech Architecture Week, s. r. o. Praha
- výstava 100 let Československé architektury (15. 9. - 10. 10. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Česká centra/Česká inovace, o. p. s.
- výstava Czech Innovation EXPO – interaktivní putovní výstava (Berlin/Německo, 18. – 20. 4. 2018; Peking/Čína, 22. 8. 2018; Brno, 1. – 5. 10. 2018; Stockholm/Švédsko, 20. 10. 2018; Madrid/Španělsko, 30. 10. – 22. 11. 2018; Xiamen/Čína, 6. - 11. 9. 2018; Šanghaj, 5. – 28. 11. 2018; Tokio/Japonsko, 12. 12. 2018 – 7. 1. 2019) – odborná supervize a scénář části výstavy – RNDr. Ivana Lorencová

Česká pošta, s. p., Praha
- výstava Pošli to dál! Pošta českých skautů a další příběhy (20. 6. - 28. 10. 2018) – výstava sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Dobrovická muzea, o. p. s., Dobrovice
- výstava Cesta ke hvězdám (20. 9. – 30. 11. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Galerie Jaroslava Frágnera, Praha
- výstava Ó hory, ó hory, ó hory (22. 3. 2018 - 6. 5. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Galerie umění Karlovy Vary
- výstava Svět Kamila Lhotáka v malbě, kresbě, grafice a filmu (30. 6. -23. 9. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy

Institut mění – Divadelní ústav
- výstava Česká divadelní fotografie (9. 5. – 24. 6. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Městská část Praha 8
- výstava Svatopluk Král – technika, hra, humor (19. 9. – 30. 11. 2018) – autor výstavy Jiří Hulák, výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Ministerstvo vnitra
- výstava Labyrintem dějin českých zemí (22. 2. - 31. 7. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Muzeum Českého Krasu, Beroun
- výstava Za bílým zlatem aneb bavlna a její využití (19. 10. 2017 – 23. 4. 2018) – výpůjčka archiválií z Archivu NTM

Museum für angewandte Kunst, Wien/Österreich

- výstava Post-Otto Wagner: Von der Postsparkasse zur Postmoderne (30. 5. - 30. 9. 2018) – výpůjčka archiválií z Muzea architektury a stavitelství

Muzeum hl. m. Prahy
- výstava Adolf Loos- Viktor Bauer. Konfiskované vzpomínky (12. 4. 2018 - 17. 6. 2018) – výstava sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství
- výstava Strašnice – zahrada Prahy, brána armád (11. 4. - 28. 10. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy a Muzea elektrotechniky a médií
- výstava Zlatá Praha (Praha v ilustracích a textech časopisů z 60. – 80. let 19. století) (5. 12. 2018 – 31. 3. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektronicky a médií

Muzeum Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových, Praha
- výstava Inwald – příběh zlíchovské sklárny (17. 11. 2018 - 17. 2. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Muzeum Karlovy Vary
- výstava Karel Čapek fotograf (21. 3. - 10. 6. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Muzeum Policie ČR
- výstava Nuselský most včera a dnes (1. 11. 2017 – 28. 2. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Muzeum umění Olomouc
- výstava Bydlet společně České kolektivní domy (16. 11. 2017 – 18. 2. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství
- výstava Knihovna biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna (7. 6. – 28. 10. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Národní galerie v Praze
- výstava Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vladař a mecenáš mezi Prahou a Innsbruckem (3. 11. 2017 – 25. 2. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Národní muzeum, Praha
- výstava Česko-slovenská/Slovensko- česká výstava (26. 4. - 9. 9. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy a z Muzea elektroniky a médií
- výstava Fenomén Masaryk (14. 9. 2017 – 18. 2. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií
- výstava Sport za Velké války (18. 5. 2017 – 30. 3. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy
- výstava Svět ve vitríně – Průmyslové české muzeum, počátky Náprstkova muzea (1. 4.-31. 10. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea
- výstava Ta kniha patří mě! Historie českého exlibris do roku 1945 (24. 3. 2018 - 9. 9. 2018 – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Národní technická knihovna Praha
- výstava Nebezpečný V. K. Novák (26. 9. - 11. 11. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Národní zemědělské muzeum Praha
- výstava Fenomén zemědělství (28. 9. 2018 - 30. 6. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Obec Strašice, Muzeum Středních Brd
- výstava Podbrdská litina – Umění i řemeslo (1. 3. - 30. 4. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Oblastní galerie Liberec
- výstava Fenomén Charlemont/Eduard, Hugo a Theodor (17. 5. - 9. 9. 2018) – výstava sbírkových předmětů z Muzea dopravy

Oblastní muzeum Praha-východ
- výstava Dobrodružství cyklistiky (25. 1. - 1. 4. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě
- výstava Historie karosářské firmy Uhlík (4. 2. - 31. 12. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy

Retromuseum Cheb
- výstava ETA-umění (a) spotřebiče, 5. 4. - 30. 9. 2018) – autorství koncepce Jiří Hulák

Slovenské národní muzeum Bratislava
- výstava Česko-slovenská/Slovensko- česká výstava (27. 10. 2018 - 30. 6. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy a z Muzea elektroniky a médií

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
- výstava Vysoce ctěná slečno/Můj milý (13. 4. -12. 8. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Technické muzeum Brno
- výstava Průmysl v roce 1918 na Moravě (22. 10. 2018 - 21. 4. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství a Železničního muzea

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
- výstava Paneláci (17. 1. – 31. 7. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství
- výstava Hana Podolská, legenda české módy (30. 8. 2018 – 19. 5. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Průmyslového muzea

Univerzita Karlova, Praha
- výstava Univerzita a republika: 100 let – 100 předmětů – 100 příběhů (1. 5. - 1. 9. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií a z Muzea architektury a stavitelství

Ústav pro studium totalitních režimů, Praha
- výstava Světlana (26. 9. 2017 – 1. 12. 2018) - výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Veletrhy Brno, a. s. Brno
- výstava Průmyslové legendy -100ries (1. - 5. 10. 2018) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea dopravy a Muzea elektrotechniky a médií

Vlastivědné muzeum v Olomouci
- výstava Český Kinematograf (15. 6. 2018 - 6. 1. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Východočeská galerie, Pardubice
- výstava ETA - Umění (a) spotřebiče (2. 11. - 18. 2. 2018) – autor výstavy Jiří Hulák
- výstava Ladislav Machoň a Pardubice (17. 10. 2018 - 10. 3. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea architektury a stavitelství

Zámek Klášterec nad Ohří
- výstava Karel Čapek fotograf (7. 12. 2018 – 22. 2. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

Západočeské muzeum v Plzni
- výstava České „národní" karty (25. 10. 2018 - 20. 1. 2019) – výpůjčka sbírkových předmětů z Muzea elektrotechniky a médií

NTM dále v roce 2017 poskytlo formou výpůjčních smluv dlouhodobé zápůjčky pro expozice či pro podobné akce dlouhodobého charakteru, resp. pracovníci NTM se podíleli na přípravě těchto akcí v následujících institucích: Aeroklub Raná, z. s.; Alšova jihočeská galerie v Českých Budějovicích; Česká pošta, s. p. - Poštovní muzeum; České dráhy, a. s. Praha; ČEZ a. s.; České muzeum stříbra, p. o. Kutná Hora; České vysoké učení technické Praha; Dobrovická muzea o.p.s. Dobrovice; DPOV, a. s., člen skupiny ČD, PSO Nymburk; Galerie 4 Cheb; Galerie Jaroslava Fragnera, Praha; Galerie výtvarného umění v Chebu; Geofyzikální ústav AV ČR v. v. i.; Hornické muzeum Příbram; Husitské muzeum v Táboře; Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně; Kulturní centrum Letohrad; Landek Park Ostrava-Petřkovice; Město Borovany; Město Ostrov; Město Plasy; Město Rudolfov; Město; Velké Opatovice; Město Žacléř; Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou; Městské muzeum Česká Třebová; Městys Komárov; Metrostav a. s. Praha; Międzynarodowe Centrum Kultury Krakov (Polsko); Ministerstvo dopravy Praha; Ministerstvo zahraničních věcí Praha; Museum für angewandte Kunst Wien (Rakousko); Muzeum Blanenska Blansko; Muzeum města Brna; Muzeum Mladoboleslavska, p. o. Mladá Boleslav; Muzeum Podblanicka p. o. Vlašim; Muzeum Sokolov; Muzeum Šumavy Sušice; Muzeum Vysočiny Jihlava; Muzeum vysočiny Pelhřimov, p. o.; Národní divadlo; Národní galerie Praha; Národní muzeum – Historické muzeum; Národní památkový ústav – územní památková správa na Sychrově; Národní památkový ústav – územní pracoviště České Budějovice; Národní památkový ústav – územní pracoviště Josefov; Národní památkový ústav – územní pracoviště Liberec; Obec Jiřetín pod Jedlovou – Hornické muzeum; Obec Strašice – Muzeum Středních Brd; Obec Vlastiboř; Obecní dům, Praha; Oblastní Galerie v Liberci; Podkuršnohorské technické muzeum o.p.s. Most; Pražská plynárenská a. s. Praha; Oblastní muzeum v Děčíně; Památník národního písemnictví, Praha; Regionální muzeum v Chrudimi; Regionální muzeum v Litomyšli; Ruční papírna Velké Losiny a. s.; Scanservice, a. s. Praha; Severočeské muzeum v Liberci, Liberec; Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně – Hornický skanzen Mayrau ve Vinařicích; Správa Pražského hradu; Správa silnic Olomouckého kraje -Muzeum silnic ve

Vikýřovicích; Škoda Auto a. s., Škoda Muzeum Mladá Boleslav; Technické muzeum v Brně; Univerzita Karlova, Centrum pro teoretická studia; Univerzita Karlova, Ústav dějin Univerzity Karlovy a Archiv Univerzity Karlovy, Praha; Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm; Vítkovice holding, a. s.; Východočeská galerie v Pardubicích; Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický v. v. i.; Výzkumný ústav Železniční, a. s. Praha; Wien Museum (Rakousko); Železniční muzeum moravskoslezské, o. p. s. Ostrava – Moravská Ostrava.

11.4 Muzejní pedagogika

Programy pro děti, žaky a studenty se již staly běžnou součástí nabídky muzea. V roce 2018 byla tato nabídka edukačních programů pro žáky a studenty rozšířena o nová témata. Nedílnou součástí náplně muzejní pedagogiky je pořádání pravidelných komentovaných prohlídek expozic NTM a workshopů pro návštěvníky muzea.

Celkem nabídky muzejní pedagogiky v roce 2018 využilo 24 505 osob (z toho 9 439 v rámci komentovaných prohlídek).

Nedílnou součástí náplně muzejní pedagogiky je pořádání pravidelných komentovaných prohlídek expozic NTM a workshopů pro návštěvníky muzea.

11.4.1 Stálé edukační programy pro školy

ENTER pro základní školy

V roce 2018 pokračovaly oblíbené workshopy NTM s názvem ENTER. Pro základní školy byla připravena tato témata: Balon, Domácnost, Energie, Fotografie, Gramofon, Čas, Chemie pro osmičku, Chemie pro devítku, Hračka, Rudolf II. - optika, Tajemství knihy. Ta navazovala na tematické okruhy sbírek NTM a současně zohledňovala Rámcové vzdělávací programy základního vzdělání. Edukativní programy doplňovaly výuku na základních školách a interaktivní formou přibližovaly fyzikální či chemické principy a procesy. Programy jsou vhodné pro žáky 2. stupně základních škol. Pro žáky škol středních byla nabídka rozšířena na speciální workshopy s tématy z oblasti fyziky.

ENTER pro střední školy

Workshopy střední školy navazovaly na úspěšnou tradici ENTERU. Tyto workshopy byly určeny pro studenty gymnázií a středních škol a byly plné aktivit, kterých se žáci přímo účastnili a mohli si tak vše "osahat". Fyzikálně-technické workshopy svou odbornou úrovní uspokojily i náročné studenty.

KIDS´ LAB ABRAKADABRA

Projekt Kids´ lab Abrakadabra, vyvinutý v roce 1987 německou chemickou společností BASF, byl zaměřen na podporu vzdělávání v oblasti přírodních věd a měl za cíl umožnit dětem ve věku 6 až 12 let poznat chemii pomocí experimentů a hrou načerpat nové vědomosti. Tématem projektu Kids´ Lab v NTM byly workshopy s názvem „Voda miluje chemii", jejichž cílem bylo ukázat, že voda je velmi důležitý přírodní zdroj. Program má rovněž učit děti, že chemie hraje důležitou úlohu v našem životě.

Mourek a mašinky

NTM v rámci svých edukačních aktivit nezapomnělo ani na nejmenší návštěvníky. Pro děti od 4 do 6 let byl již třetím rokem připraven lektorovaný program o mašinkách. Děti měli možnost se v něm dozvědět, co pro naše prapradědečky a

praprababičky v 19. století objev parní lokomotivy znamenal. Hodinový program byl veden hravou formou, prokládán básničkami a písničkami.

11.4.2 Edukační programy k výstavním projektům

Stěžejní součástí doprovodných programů k výstavám byly programy pro školní skupiny. Víkendy a dny státních svátků nebo prázdnin byly naopak vyhrazeny komentovaným prohlídkám pro ostatní návštěvníky muzea. Programy pro školy probíhaly na základě rezervace.

Do května 2018 pokračovaly programy k výstavě Člověk v náhradách. S ohledem na charakter výstavy byly připraveny programy především pro žáky středních škol a žáky 8. a 9. ročníků škol základních. Během lektorovaného programu se žáci blíže seznámili s tématy: náhrady končetin a kloubů, inzulín, steny a žilní náhrady, materiály, zuby a nos, ucho a hlas, oko. Žáci v programu získali nové poznatky, navázali na znalosti z výuky jednotlivých předmětů ve škole jako je biologie, chemie, fyzika i dějepis a mohli pochopit důležité souvislosti.

Program k výstavě Fenomén Favorit byl připraven pro žáky 1. a 2. stupně základních i pro žáky škol středních. Během programu se žáci seznámili s historií jízdních kol, se základními milníky jejich vývoje u nás i s principy fungování tohoto oblíbeného dopravního prostředku. Na mnoha vystavených kolech poznali fenomén značky Favorit: na výstavě byly prezentovány jak oblíbené, ale nedostatkové, běžné modely, tak závodní speciály včetně kol, na nichž naši reprezentanti získali několik medailí. Program byl zakončen workshopovou aktivitou a přizpůsoben věkové úrovni účastníků.

Výstava Made in Czechoslovakia se koná k 100. výročí založení Československé republiky a byla stěžejní výstavou NTM roku 2018. Za finančního přispění hlavního města Prahy vznikly edukační a doprovodné programy, které jsou realizovány od samého začátku výstavy. Stěžejní součástí doprovodných programů jsou programy pro školní skupiny. Program pro školy obsahuje interaktivní prohlídku výstavy s lektorem a práci s pracovními listy v expozicích muzea. Má čtyři úrovně podle věku účastníků – verze pro mateřské školy, 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ a střední školu. Na práci v samotné výstavě, která kombinuje komentovanou prohlídku z workshopovými aktivitami, navazuje činnost v expozicích muzea, kde jsou předměty související s tématem výstavy. Zde probíhá práce s pracovními listy a pomůckami k jednotlivým oborům (uloženy ve speciálních vozících). 4 verze podle věku žáků jsou přizpůsobeny úrovni jejich znalostí a dovedností a v návaznosti na RVP. Pracovní listy jsou využity především v úrovni 2. stupeň ZŠ a SŠ. Důraz je kladen na propojení formálního a neformálního vzdělávání – návaznost na znalosti ze školy a možnost přímého setkání s výrobky čs. techniky průmyslu (sbírkové předměty, exponáty) a fyzického kontaktu a přímé aktivní práce s předměty (didaktické pomůcky, nesbírkové dobové předměty-výrobky, workshopové aktivity s nimi, lektor má pomůcky k dispozici ve speciálním vozíku). Pro potřebu školních programů ve výstavě byly vytvořeny pomůcky a funkční modely. Uloženy jsou v mobilních vozících, které je možné přemístit po výstavě a muzea. Kromě uložení pomůcek jsou vozíky přizpůsobeny i pro aktivní workshopovou práci (horní část slouží jako pracovní deska). Pomůcky tematicky souvisejí s předměty-výrobky čs. techniky a průmyslu představenými na exponátech ve výstavě, zobrazují je, doplňují je a rozvíjejí. S pomůckami je možný fyzický kontakt žáků a přímá zkušenost – ukázka principu, fungování. Školních programů k výstavě se v termínu od 28. 10. do 18. 12. 2018 zúčastnilo 973 žáků z 37 škol.

Pracovní listy vznikly ve dvou sériích. Jednak je to 6 druhů pracovních listů ke 100 předmětům souvisejícím s tématem výstavy umístěným v muzeu. Jsou určeny k doplnění programů ve výstavě pro starší žáky. K samotné práci ve výstavě pak vzniklo 5 druhů listů s tématy Auta a motorky, Železnice a letectví, Vynálezy a média, Architektura, Průmysl a těžba. Určeny jsou zvídavým návštěvníkům – pro rodiny se staršími dětmi, případně i pro školní skupiny. Programy ve výstavě jsou připraveny pro skupiny s různými typy hendikepů, a to jak pro školní skupiny, tak pro skupiny dospělých návštěvníků. Využity jsou pomůcky pro práci s běžnými školními skupinami i pomůcky speciální – pro návštěvníky s poruchami zraku haptické pomůcky speciálně vytvořené na 3D tiskárně, dobové nesbírkové předměty, upravená komentovaná prohlídka. Jednotlivci s poruchami zraku si mohou zvětšit texty k výstavě v prostředí mobilního průvodce. Pro neslyšící návštěvníky jsou informace o výstavě včetně textů z panelů tlumočeny na webu výstavy do znakové řeči. Tato videa vznikla ve spolupráci s Ústavem jazyků a komunikace neslyšících Filozofické fakulty UK. Výstava je bezbariérová a je umožněn program pro skupiny návštěvníků s pohybovými hendikepy. Pravidelně se konají o sobotách, nedělích a státních svátcích, vždy třikrát denně, komentované prohlídky pro návštěvníky výstavy. Prohlídky je možné předem rezervovat. Od 28. 10. do 18. 12. 2018 se jich zúčastnilo 400 osob. Prohlídky vedou zkušení lektoři a probíhají tak v hlavní výstavě, tak s přesahem i ve výstavě navazující s názvem „Pražské vzorkové veletrhy". Vznikl mobilní průvodce výstavou. Díky němu mají zahraniční návštěvníci k dispozici texty z výstavy v dalších jazykových mutacích – čeština, angličtina němčina, italština, španělština, čínština. Současně průvodce slouží i zájemcům s poruchami zraku – je zde možnost zvětšit písmo či číst texty mimo panel. K výstavě vznikly samostatné webové stránky: http://madein.ntm.cz. Zde je možné zjistit zajímavé a doplňující informace o výstavě i o doprovodném programu. Zde jsou umístěna videa s tlumočením do znakové řeči. K samotné výstavě byly tematicky připojeny předměty umístěné v expozicích muzea. Jedná se o významné výrobky československého období, které nebylo možné instalovat přímo ve výstavě, ale s výstavou úzce souvisí. Exponáty jsou označeny od 1 do 100. Díky finanční podpoře vznikla skládačka „100 TOP exponátů Made in Czechoslovakia – průvodce po stovce vybraných předmětů ve stálých expozicích Národního technického muzea". Dané exponáty muzea jsou označeny a ve skládačce jsou zobrazeny na mapce a doplněny vysvětlujícím textem. Verze je v češtině a angličtině. V samotné výstavě naleznou zábavu a poučení i nejmenší návštěvníci. V hravém koutku umístěném v zadní části výstavy jsou volně k dispozici didaktické hravé pomůcky a výrobky - repliky dobových hraček. Hravý koutek je doplněn výstavou exponátů dobových her a hraček z období 1918 až 1992.

11.4.3 Technické kroužky

Stejně jako v minulém roce i v roce 2018 připravilo NTM opět technické kroužky rozvíjející dětský zájem o fungování věcí. Děti mohly během školního pololetí absolvovat 15 dílen, ve kterých mohly získat dovednosti a znalosti důležité k nastartování procesu sebevzdělávání každého budoucího technika.

11.4.4 Technické soutěže

NTM pořádalo i v roce 2018 soutěže určené pro žáky základních škol, studenty středních škol i širší veřejnost. Cílem soutěží je rozvíjet praktické kompetence účastníků a podpořit jejich vztahy s pedagogy nebo rodiči.

11.4.5 muzejní pedagogika v Centru stavitelského dědictví Plasy

Mezi programy pro školy (MŠ, ZŠ a SŠ) patřily tyto aktivity:

„Expozice stavitelství – přemýšlej, objevuj, vytvářej" - cesta stavbou domu od základů až po střechu s doprovodem zkušeného lektora, v každé části expozice čeká záhada, v každé čeká úkol;

„Letadla a létání" - program k výstavě „Splněné sny. Odvěká touha létat", vhodný pro děti MŠ a 1. a 2. třídy ZŠ, složený ze dvou hodinových programů:

1) Proč letadlo létá? (Trochu vědy a spoustu pokusů, při kterých spolu s dětmi zjistíme, čím to je, že letadla létají)
2) Postav si letadlo. (Kladivo, hřebíky, dřevěné laťky a pohádka na začátek – výzva pro dětskou tvořivost a fantazii.)

Expozice stavebně-historického průzkumu - základní seznámení s tím, co je SHP, s jeho cíli, využitím, otázkami. Společné objevování historie stavby na konkrétních ukázkách expozice SHP. Program je vhodný pro studenty SŠ a VŠ.

Dále byly realizovány výtvarně-řemeslné dílny pro školy i návštěvnické skupiny v programech:

Sgrafita - účastníci dílny se mohli seznámit s tím, kdy, kde, jak a proč se sgrafita používala a rovněž si vyzkoušet tvorbu vlastního sgrafita.

Mozaiky - z připravených různobarevných keramických střípků si účastníci dílny mohli vytvořit svůj obraz a odnést si ho sebou.

V rámci speciálních tematických programů pro školy probíhaly aktivity:

- pro školy zapojené do projektu Pokusné ověřování: Vzdělávací programy paměťových institucí do škol;
- v rámci Implementace Krajského akčního plánu 1 v Karlovarském kraji (A4 – Exkurze – Centrum stavitelského dědictví Plasy);
- v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání II (MAP II) pro Kralovicko a Rokycansko –program pro předškolní vzdělávání a
- v rámci Česko-německého programu (ve spolupráci s GSOŠ Plasy).

11.5 Specializované workshopy

NTM Praha

20. 1. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Sepiový tisk Van Dyke – kopírování na ručně zhotovený citlivý papír

24. 2. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Klasická černobílá fotografie

24.-25. 3. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Fotografování technickými přístroji velkého formátu

14. 4. 2018
Cyklus tiskařských workshopů
Digitální tisk. Tvůrčí dílna, uspořádaná ve spolupráci se SČUG Hollar. Doprovodný program k výstavě *Mezi uměním a řemeslem.*

21. 4. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik

Vyvolávání černobílých filmů pro pokročilé

28. 4. 2018
Cyklus tiskařských workshopů
Serigrafie. Tvůrčí dílna, uspořádaná ve spolupráci se SČUG Hollar. Doprovodný program k výstavě *Mezi uměním a řemeslem.*

12. 5. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Dírková komora – Pinhole, Camera obscura

26. 5. 2018
Cyklus tiskařských workshopů
Strukturální grafika. Tvůrčí dílna, uspořádaná ve spolupráci se SČUG Hollar. Doprovodný program k výstavě *Mezi uměním a řemeslem.*

2. 6. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Gumotisk

27. 10. 2018
Linoryt. Doprovodný program v rámci oslav 100. výročí založení Československa.

10. 11. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Zvětšování a klasický černobílý pozitivní proces

8. 12. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Bromolejotisk

15. 12. 2018
Cyklus workshopů historických fotografických technik
Bromolejotisk

<u>Centrum stavitelského dědictví Plasy</u>
30. 3. 2018
Letecké odpoledne
Doprovodný workshop pro veřejnost k výstavě „Splněné sny. Odvěká touha létat" pořádaný ve spolupráci s Klubem modelářů Plasy

26. 5. 2018
Seminář Univerzity Pardubice
Tematický studentský seminář zaměřený na stavební historii, spojený s představením expozic CSD Plasy a s prezentací studentských prací.

31. 5. 2018 – 1. 6. 2018
Řemeslná obnova historických staveb (ve spolupráci s NPÚ GnŘ)
V rámci kurzu zaměřeného na zpracování a konzervaci kovových materiálů proběhla mj. prezentace historických dílen Dvora stavebních řemesel s pilotním ověřením edukativního programu „Jak mistr Matěj Ondřej Kondel k zednické lžíci přišel".

12. - 14. 7. 2018
Letní škola památkové technologie (ve spolupráci s NPÚ GnŘ)
Další ročník již etablované akce zaměřený tentokrát na pokročilé frekventanty kurzu s tématem „Restaurování vápenných omítek ve vápenném systému".

1. -3. 10. 2018
Studentský workshop FA VUT Brno
Studenti Ústavu památkové péče FA VUT v Brně se v rámci předmětu Památková péče v Plasích seznámili s tradičními stavebními a uměleckořemeslnými postupy opracování dřeva, zejména s tesařskou a řezbářskou technologií.

11.6 Komentované prohlídky

V roce 2018 pokračovaly pravidelné komentované prohlídky expozic muzea coby trvalá součást nabídky NTM návštěvníkům muzea. Vždy o víkendech a státních svátcích byly pořádány komentované prohlídky Dopravní haly a aktuálních výstav – Člověk v náhradách, Fenomén Favorit a Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět. Připraveny byly i prohlídky pro zahraniční návštěvníky muzea. Každodenně se konají prohlídky expozice Rudný a uhelný důl za doprovodu zkušených průvodců. V roce 2018 tak učinilo na hlavní budově 9439 návštěvníků. Rovněž v Centru stavitelského dědictví v Plasích probíhaly v roce 2018 komentované prohlídky. Za sezonu jich bylo realizováno na 30.

NTM Praha
10. 5. 2018
Komentovaná prohlídka expozice Astronomie pro pracovníky Uradu geodézie, kartografie a katastra SR

10. 10. 2018
MgA. Jana Háková ve spolupráci s MgA. Terezou Novotnou provedla studenty oboru restaurování papíru ze Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart v ateliéru papíru a VZA.

6. 11. 2018
Komentované prohlídky v rámci Týdne vědy a techniky:
Komentovaná prohlídka expozice Astronomie
Komentovaná prohlídka expozice Měření času
Komentovaná prohlídka expozice Architektura, stavitelství a design
Komentovaná prohlídka Ateliéru restaurování papíru

7. 11. 2018
Komentované prohlídky v rámci Týdne vědy a techniky:
Komentovaná prohlídka Televizního studia
Komentovaná prohlídka expozice Tiskařství
Komentovaná prohlídka expozice Fotografický ateliér a Interkamera
Komentovaná prohlídka Po stopách designu napříč expozicemi

8. 11. 2018
Komentované prohlídky v rámci Týdne vědy a techniky:
Komentovaná prohlídka expozice Chemie kolem nás

Komentovaná prohlídka expozice Hutnictví
Komentovaná prohlídka expozice Hornictví

9. 11. 2018
Komentované prohlídky v rámci Týdne vědy a techniky:
Komentovaná prohlídka v expozici Doprava
Komentovaná prohlídka laboratoří NTM
Komentované prohlídky expozice Technika v domácnosti

27. 11. 2018
Komentovaná prohlídka expozice Astronomie pro pracovníky Mathematisch-Physikalischer Salon Dresden

7. 12. 2018
IV. ročník komentovaných prohlídek expozice Technika v domácnosti pro studenty ČVUT.

CSD Plasy
V průběhu letních prázdnit byly realizovány pravidelné (jednou v týdnu) lektorované prohlídky Dvora stavebních řemesel a Expozice stavebněhistorického průzkumu. Skupinám návštěvníků bylo umožněno se na tyto prohlídky objednat v individuálních domluvených termínech.

11.7 Jiné akce

NTM Praha (hlavní budova, resp. zahraničí)

27. 1. 2018 – 28. 1. 2018
Elektro víkend
Speciální program pro veřejnost, připravený muzejními pedagogy, prezentovaný v učebnách NTM s tématikou elektro a aktivním zapojením veřejnosti.

1. 2. 2018
Realizované a nerealizované pavilony ČR na Všeobecné světové výstavě EXPO
Kancelář generálního komisaře účasti ČR na Všeobecné světové výstavě EXPO 2020 v Dubaji ve spolupráci s NTM připravila prezentaci „Realizované a nerealizované pavilony ČR na Všeobecné světové výstavě EXPO".

15. 2. 2018
7. výročí znovuotevření NTM
V rámci oslavy tohoto výročí připravilo NTM vstup pro návštěvníky za 50 Kč.

22. 2. 2018
Oslava 95. narozenin generálmajora Emila Bočka, posledního žijícího československého stíhače RAF.

25. 2. 2018
Letenský masopust
V rámci této akce umožnilo NTM návštěvníkům v maskách vstup zdarma. Proběhlo také promítání filmu o NTM - Dům zasvěcený snům.

17. 3. 2018
Den s Pražskou pobočkou České astronomické společnosti
Během celého dne byly před budovou NTM instalovány dalekohledy pro pozorování Slunce (sluneční skvrny, protuberance) a pozemských objektů.

5. - 11. 4. 2018
Prezentace tzv. Kynžvartské daguerrotypie
V rámci akce proběhla v NTM unikátní prezentace Kynžvartské daguerrotypie (zapůjčena z NPU, dlouhodobě vystavena v expozici NTM Fotografický ateliér), Archivu Leoše Janáčka a Camociovy mapa Malty. Uvedené dokumenty byly v roce 2017 zapsány jako jedinečné doklady světového kulturního dědictví do prestižního mezinárodního registru Paměť světa UNESCO. Certifikáty potvrzující zápis Kynžvartské daguerrotypie a dalších dvou zmíněných dokumentů do uvedeného registru byly slavnostně předány ministrem kultury Iljou Šmídem dne 5. 4. 2018 v prostorách Nostického paláce na Malé Straně.

18. 5. 2018
Mezinárodní den muzeí a galerií
V rámci Mezinárodního dne muzeí a galerií vstup pro veřejnost za 50,- Kč.

6. 6. 2018
Pražské jaro
V NTM se již po sedmé uskutečnil koncert Pražského jara. Návštěvníci si odnesli velký zážitek z koncertu smyčcového kvarteta Epoque Quartet.

9. 6. 2018
16. ročník Pražské muzejní noci v NTM
Pro návštěvníky NTM byl připraven mimořádný program: Historická vozidla účastnící se závodu „1000 mil československých 2018", Přenosový vůz České televize, Historická výroba zmrzliny, Zábavná věda z ČVUT a mnoho dalšího.

14. – 16. 6. 2018
Vzpomínková jízda 1000 mil československých
Rekordních 100 automobilů se zúčastnilo letošní soutěže „1000 mil československých", kterou při příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky uspořádal ve spolupráci s NTM Veteran Car Club Praha. Závodu se zúčastnily i 4 posádky se zaměstnanci NTM.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

29. 6. 2018
Za vysvědčení s vyznamenáním do NTM - zdarma

5. 7. 2018
Výročí založení NTM v roce 1908
V rámci Mezinárodního dne muzeí a galerií vstup pro veřejnost za 50,- Kč.

8. 7. 2018
Televizní uvedení dokumentu o NTM Dům zasvěcený snům

U příležitosti 110. výročí založení NTM zařadila Česká televize do svého programu 8. 7. 2018 na ČT 2 dokument Davida Vávry a Radovana Lipuse Dům zasvěcený snům, zachycující mj. milníky historie i současnost NTM.

25. 7. 2018
Návštěva švýcarské odbornice na hodinářské dílo Abrahama Louise Bregueta.

28. 8. 2018
NTM přivítalo 2 000 000. návštěvníka od svého znovuotevření v únoru 2011
V úterý 28. 8. 2018 ve 12 hodin NTM přivítalo dvoumiliontého návštěvníka od chvíle znovuotevření muzea 15. 2. 2011. Jubilejním návštěvníkem se stal Václav Pecina z Teplic, který si přišel prohlédnout „Prezidentský vlak 2018", v té chvíli vystavený v areálu NTM na Masarykově nádraží.

12. – 15. 9. 2018
The Živa Award open Forum
5. ročník slavnostního předání cen mezinárodní muzejní soutěže Živa Award 2018 proběhl poprvé v Praze, a to právě v NTM ve spolupráci s NZM. Soutěže se zúčastnilo 25 muzeí z 13 zemí. NTM si odneslo jednu z pěti speciálních cen, které se udílejí společně se dvěma cenami hlavními. Obdrželo Cenu za dobré využití zdrojů (prostoru, potenciálu i finančních prostředků, včetně zdrojů lidských) – za Centrum stavitelského dědictví NTM v Plasích. Anglická prezentace projektu CSD Plasy z úst Jana Trnky zazněla 13. 9. 2018.

25. 9. 2018
Oprava koní a rytířů z Letenského kolotoče
Všech 21 koní z Letenského kolotoče bylo opraveno a od 25. 9. 2018 si 6 z nich spolu s dalšími ukázkami z interiéru kolotoče mohou prohlédnout návštěvníci v NTM. Na opravu interiéru kolotoče přispěla veřejná sbírka pořádaná NTM ve spolupráci s MČ Praha 7.

28. 9. 2018
Den české státnosti
V rámci Mezinárodního dne muzeí a galerií vstup pro veřejnost za 50,- Kč.

1. 10. 2018
Recyklační víkend se společností Elektrowin
V rámci recyklačního víkendu mohli lidé do muzea přinést staré spotřebiče, z nichž některé následně našly své místo ve sbírkách NTM. V parku na Letné pak probíhal doprovodný program.

28. 10. 2018
Den výročí vzniku samostatného čs. státu
V rámci tohoto dne připravilo NTM vstup pro návštěvníky za 50 Kč.

14. – 16. 11. 2018
Konference MUT v Brně
V rámci výroční konference asociace Středoevropských technických muzeí (Middle European Union of Tehcnical Museums), jejímž je NTM členem, prezentovalo NTM projekt Made in Czechoslovakia jako svůj stěžejní počin roku 2018.

17. 11. 2018
Den boje za svobodu a demokracii
V rámci připomenutí tohoto výročí připravilo NTM vstup pro návštěvníky za 50 Kč.

27. 11. 2018
Dvoudenní návštěva pracovníků Matematicko-fyzikálního salonu Staatliche Kunstsammlungen Dresden Dr. Sibylle Gluch a Johanna Eulitze.
Odborníci prováděli studium přesných kyvadlových hodin pro vědecké účely ve sbírce NTM.

29. 11. 2018
Slavnostní zahájení nových projektů IROP pro NTM
Za přítomnosti ministra kultury doc. Antonína Staňka a generálního ředitele NTM Karla Ksandra byly v areálu NTM na Masarykově nádraží slavnostně zahájeny dva nové projekty IROP, jejichž cílem je obnova 3 parních lokomotiv a další rozvoj depozitárního areálu NTM v Čelákovicích.

6. 12. 2018
Představení 3 publikací k tématu historie plavby a obchodu na řece Labe v NTM

18. 12. 2018
Výročí úmrtí Václava Havla
V rámci připomenutí tohoto výročí připravilo NTM vstup pro návštěvníky za 50 Kč.

CSD Plasy
29. 3. 2018
Slavnostní zahájení 3. sezóny
U příležitosti slavnostního otevření proběhla 29. 3. 2018 vernisáž výstavy *Splněné sny. Odvěká touha létat.* Následující den byl pro veřejnost přichystán odpolední doprovodný program.

27. 4. 2018
Čarodějné odpoledne
Akce pro menší děti pořádaná tradičně ve spolupráci s DDM Plasy a Městskou knihovnou Plasy v areálu kláštera Plasy i v objektech CSD Plasy.

30. 5. 2018
Za západočeským barokem – projekce filmů
Ve spolupráci s odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu Plzeňského kraje proběhlo v prostorech CSD Plasy opakované promítání tematicky zaměřených filmů pro školy i pro veřejnost.

1. 6. 2018
Dětský den v Plasích
Spolupráce CSD Plasy na akce pořádané ve spolupráci s DDM Plasy a dalších místních institucí v areálu plaského kláštera.

23. 6. 2018
Svatojánská brána k řemeslu – Den řemesel pro veřejnost

Den řemesel pro veřejnost pořádný s podporou Plzeňského kraje v rámci Letního barokního festivalu. Hlavní náplní akce byla prezentace interaktivního programu „Jak mistr Matěj Ondřej Kondel k zednické lžíci přišel" ve Dvoře stavebních řemesel CSD Plasy.

30. 6. – 2. 9. 2018
Kreativní a odpočinková zóna v CSD Plasy
V době letních prázdnin připravilo CSD opět prostor pro návštěvníky, kde se mohli účastnit výtvarně-řemeslné dílny výroby mozaik, využít s dětmi vybavenou dětskou truhlářskou dílnu, přírodní dětské stavebnice.

20. 7. 2018
Česká cena za architekturu 2018 v CSD Plasy (ve spolupráci s ČKA)
Slavnostní prezentace výstavy nominací 3. ročníku České ceny za architekturu vyhlašované Českou komorou architektů. Výstava byla pojata jako outdoorová a byla instalována na nádvoří před Expozicí stavitelství CSD NTM Plasy. Veřejnosti byla přístupná od 13. 6. 2018.

10. – 12. 8. 2018
Prezidentský vlak v Plasích
Prezentace „Prezidentského vlaku" na nádraží v Plasích spojená s prezentací CSD.

7. 9. 2018
Den otevřených dveří s MMR ČR v CSD Plasy
Cílem akce byla prezentace úspěšně realizovaného projektu CSD Plasy v rámci dotace ze SF EU. Návštěvníci měli především možnost navštívit zdarma Expozici stavitelství a zúčastnit se komentovaných prohlídek Dvora stavebních řemesel zaměřených tematicky na nový program „„Jak mistr Matěj Ondřej Kondel k zednické lžíci přišel". V areálu CSD Plasy byly ve spolupráci s MMR ČR připraveny i další prezentační aktivity, soutěže apod. Akcí se NTM v Plasích připojilo ke Dnům evropského dědictví (EHD).

15. 9. 2018
Předávání studentských cen ČKAIT pro studenty a křest publikace (ve spolupráce s ČKAIT)
Ocenění studentů středních stavebních škol spojené se křtem publikace „Dřevěné mosty a lávky". Součástí akce byly rovněž komentované prohlídky expozic CSD Plasy.

15. 9. 2018
Exkurse „The Živa Award open Forum" do CSD Plasy
Pro účastníky fóra slovanských muzeí, které hostilo NTM, byla v CSD Plasy připravena prohlídka expozic s oživením Dvora stavebních řemesel.

9. - 11. 10. 2018
Spolupráce na workshopu FSv ČVUT v Telči – Svislé konstrukce (Řemeslná obnova historických staveb)
Podíl na přípravě workshopu v rámci projektu NAKI 038 (Tradiční stavitelství) – zajištění části programu (tvorba tažené římsy, vazby cihel, historické zednické šablony, historické stavitelské příručky atd.)

23. 10. 2018

Spolupráce na workshopu FSv ČVUT v Praze – Schodiště (Řemeslná obnova historických staveb)
Podíl na přípravě workshopu v rámci projektu NAKI 038 (Tradiční stavitelství) – zajištění části programu (úvodní přednáška, zajištění pracovišť ad.)

1. 12. 2018
Adventní jarmark ZŠ Plasy
Tradiční předvánoční burza výrobků žáků ZŠ ve staré kotelně CSD Plasy a navazující rozsvěcení vánočního stromu na klášterním nádvoří před objekty NTM.

21. 12 2019
Vánoční koncert Pražské mobilní zvonohry
Koncert carillonéra Radka Rejška na unikátní zvonohru Petra M. Manouška.

26. 12. 2018
Vánoční koncert sboru Sagitta
Koncert plaského pěveckého sboru organizovaný v prostorech CSD Plasy ve spolupráci se spolkem Přeskopec.

ŽD Chomutov
30. 3. 2018 – 31. 10. 2018
Slavnostní otevření Železničního depozitáře NTM v Chomutově
Na konci března 2018 byl zpřístupněn Železniční depozitář ŽM NTM. Pro velký zájem veřejnosti byl otevřen celou letní sezónu, tedy od 30. 3. do 31. 10., vždy čtyři dny v týdnu. V autentickém prostředí bývalého lokomotivního depa mohli návštěvníci spatřit na 100 kolejových vozidel.

26. 8. 2018
Stříbrným šípem z Chomutova do Prahy
Akce pořádaná ve spolupráci s Českými drahami, při které bylo možno z železničního depozitáře v Chomutově odjet do Prahy motorovým vozem M 260.0 Stříbrný šíp.

8. 9. 2018
Dny evropského dědictví
NTM se v 8. 9. 2018 připojilo ke Dnům evropského dědictví, které se každoročně v září pořádají, a zpřístupnilo Železniční depozitář v Chomutově – pro návštěvníky zdarma. Na trati mezi Chomutovem a Černovicemi, resp. Chomutovem a Želinou jezdil parní motorový vůz M124.001 Komarek.

27. – 28. 9. 2018
25. výročí HZS SŽDC Chomutov
Prezentace činnosti hasičů a hasičské techniky při příležitosti 25. výročí HZS SŽDC Chomutov. Návštěvníci mohli v areálu železničního depozitáře shlédnout ukázky práce hasičů Hasičské záchranné služby Správy železniční dopravní cesty s. o. Ke shlédnutí byla i výstava současné požární techniky, kterou hasiči Správy železniční dopravní cesty mají ve výbavě.

Jiná místa

10. – 13. 5. 2018
Svět knihy Praha 2018

Na pražském Výstavišti v Holešovicích se konal 24. mezinárodní knižní veletrh a literární festival, kterého se již potřetí za sebou zúčastnilo i NTM a představilo zde knihy ze své produkce. Ve spolupráci s Mladou Frontou v rámci akce dne 11. 5. 2018 proběhl křest knihy *„Šofér, který změnil dějiny. Za volantem vstříc atentátu v Sarajevu*" a beseda s autorem Jiřím Skoupým.

19. 5. 2018
Rozkvetlý Štiřín
Akci pořádalo NTM ve spolupráci se zámkem Štiřín, Návštěvníci mohli absolvovat prohlídku zámeckého parku se známým stromovědcem Václavcem Větvičkou a rovněž rozsáhlou sbírku exponátů spjatou s rodinou Ringhofferů ze sbírek NTM.

9. 6. 2017
Piknik Naukowy – veletrh vědy a techniky, Varšava (Polsko)
Prezentace NTM a jeho edukačních aktivit.

23. – 24. 6. 2018
Maker Faire Prague
NTM se zúčastnilo veletrhu inovací, kreativity a důmyslnosti, který se v roce 2018 poprvé odehrával v ČR. NTM pro tuto příležitost připravilo interaktivní stánek inspirovaný 90. výročím legendární polární expedice vzducholodi Italia - děti si mohly vyzkoušet zapojování jednoduchých elektrických obvodů pro trosečnickou signalizaci a improvizovaně vytvořit recyklovanou baterii. Představena byla rovně výstava kol Fenomén Favorit.

28. 6. 2018
Prezidentský vlak 2018
28. 6. 2018 v dopoledních hodinách vyrazil na svou neopakovatelnou jízdu po České a Slovenské republice speciální „Prezidentský vlak", který NTM připravilo ve spolupráci s Českými drahami a se Železnicemi Slovenské republiky. Vlak byl složen ze železničních vozů, které v různých etapách sloužily československým prezidentům.
Akce byla součástí projektu Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět.

10. – 12. a 15. **–** 19. 8. 2018
Mezinárodní setkání flašinetářů
NTM se podílelo prezentací na Mezinárodním setkání flašinetářů v ČR, které se konalo v Brně (10. – 12. 8.), Praze, Liberci a Pekařově (15. – 19. 8.). Setkání se zúčastnilo 65 aktivních hráčů z Česka i zahraničí (Francie, Švýcarsko, Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko, Slovinsko).

8. 9. 2018
Dny evropského dědictví a Dožínek na Letné
NTM se v 8. 9. 2018 připojilo ke Dnům evropského dědictví, které se každoročně v září pořádají, a zpřístupnilo tři objekty – hlavní budovu muzea na Letné, Centrum stavitelského dědictví Plasy a Železniční depozitář v Chomutově – pro návštěvníky zdarma. NTM se zároveň připojilo k oslavám Dožínek na Letné.

22. 9. 2019
Mezinárodní den Železnice v Českých Budějovicích

Prezidentský vlak 2018 se naposledy veřejnosti představil právě na Mezinárodním dni železnice. Účastí na této události zakončil Prezidentský vlak svou cestu, která byla dlouhá cca 4150 km.

8. 10. 2018
Den Hanuše Ringhoffera
Prezentace automobilů Aero 50 a Jawa Minor na zámku Štiřín v rámci akce Den H. Ringhoffera.

23. - 25. 11. 2018
Schola Pragensis 2018, Kongresové centrum Praha
NTM mělo na 23. ročníku veletrhu pražských škol a vzdělávání prezentační stánek představující expozice NTM a nabídku edukačních programů NTM pro školy.

4. 12. 2018
Slavnostní pochod k uctění patronky horníků sv. Barbory
Oddělení hornictví a hutnictví se účastnilo velkého hornického slavnostního pochodu k uctění patronky horníků sv. Barbory, vedoucího ze Starého Města přes Karlův most na Malostranské náměstí. Akci organizoval Hornický spolek.

11.8 Spolupráce s médii

Na propagaci technické historie spolupracovali pracovníci NTM v roce 2018 především s Českou televizí, Českým rozhlasem, mediálním domem Economia, vydavatelstvím Extra Publishing, pořadem Víkend TV NOVA a s mnoha dalšími významnými médii v České republice. Spolupráce s médii probíhala rozhovory a poskytováním informací i tiskových zpráv při příležitostech vernisáží výstav i ostatních veřejných aktivit NTM. Česká televize podávala pravidelné reportáže o nových výstavách a akcích NTM, a to zejména pro pořady Události, Události v kultuře, Studio 24, Studio 6, Z metropole či Toulavá Kamera.

NTM (hlavní budova, zahraničí)

Na konci ledna 2018 informoval Český rozhlas o přípravě světové výstavy Expo 2020 v Dubaji, a to u příležitosti vyhlášení výběrové řízení na realizátora pavilonu pro zmíněnou výstavu (31. 1. 2018, Na stavbu Expo 2020 v poušti u Dubaje se dováží písek. Začíná výběr pavilonu Czech Spring). Toto výběrové řízení bylo vyhlášeno 1. 2. 2018 v NTM, kde byla mimo jiné otevřena výstava „Realizované a nerealizované pavilony ČR na Všeobecné světové výstavě Expo".

V březnu zaznamenala Česká televize výstavu „Kouzlo/Čaro bakelitu" (13. 3. 2018, „Zázračná hmota" přinesla revoluci v designu. Technické muzeum objevilo Kouzlo bakelitu).

Výraznou pozornost médií si vysloužila výstava Fenomén Favorit (24. 4. 2018, Fenomén Favorit. Národní technické muzeum vypráví příběh legendy mezi bicykly; ČT, Studio 6, Výstava Fenomén Favorit).

V červnu se média zaměřila na start závodu 1000 mil československých, který reprezentovaly celkem čtyři posádky se zaměstnanci NTM (např. www.novinky.cz, 14. 6. 2018, Na 100 veteránů vyjelo z Prahy do Bratislavy. Čeká je 1000 mil československých; www.aktualne.cz, Kvíz: Ve čtvrtek startuje legendární závod 1000 mil československých. Vyznáte se v jeho historii?).

Výrazným tématem roku 2018 byla akce Prezidentský vlak 2018. Cest salonních vozů, kterými cestovali naši prezidenti od Tomáše Garrique Masaryka až po Václava Havla, si všímala řada médií (ČT1, Toulavá kamera 15. 7. 2018; ČRo Zlín, 16. 7. 2018, Ve Zlíně je unikátní prezidentský vlak. Ve vozech jezdil Masaryk, Svoboda i Husák; ČRo Olomouc, 28. 10. 2018, Jak cestovali českoslovenští prezidenti? Projděte si salonní vozy Prezidentského vlaku; TV Nova – Magazín Víkend; EuroZprávy.cz, 14. 7. 2018, Česko bude brázdit prezidentský vlak, jeden z vagonů pamatuje Rakousko-Uhersko).

V rámci 55. výročí přírodovědného rozhlasového pořadu Meteor, vysílaného dnes na stanici Český rozhlas Dvojka (dříve Český rozhlas Praha) se do oslav tohoto výročí zapojilo i NTM. Jeho pracovníci komentovali vynálezy v některých dílech Julia Verna: ČRo Dvojka, 14. 7. 2018, Vernův hrad v Karpatech: Pohádky nebo fyzika? – René Melkus; 21. 7. 2018, Pět neděl v balóně: Verne předpověděl satelitní snímkování – Michal Plavec; 4. 8. 2018, Vernův Robur Dobyvatel věřil v budoucnost letadel – Michal Plavec. Organizace jako taková se pak zapojila do vlastních oslav Meteoru 23. 9. 2018 (ČRo Dvojka, 19. 9. 2018, Přijďte na 55. narozeniny Meteoru do Národního technického muzea v Praze), kdy byl v NTM realizován celodenní program spojený s živým vysíláním a komentovanými prohlídkami.

Od 15. 10. 2018 byl zařazen TV spot k výstavě „Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět" do celostátního vysílání programů ČT1, ČT2, ČT24, ČT art a ČT sport, a to v období od 15. 10. - 4. 11. a 26. 11. - 23. 12. 2018 v četnosti celkem 50 uvedení ve vysílacích časech bloku self promotion. O výstavě bylo dále referováno v televizi (např. ČT1, Události 18. 10. 2018, Sto let československého průmyslu; ČT, 19. 10. 2018, Od remosky po letadla aneb Jak věci Made in Czechoslovakia dobývaly svět; ČT, Věda 24, 21. 10. 2018, Made in Czechoslovakia), rádiu (ČRo Dvojka, Výlety s Dvojkou 28. 12. 2018, https://program.rozhlas.cz/zaznamy#/dvojka/2018-12-29), či v periodicích (Hospodářské noviny, speciální redakční příloha 11. 6. 2018, Made in Czechoslovakia: Jawa, Merkur nebo vysavač Pluto. 100 let tuzemského průmyslu připomene jízda veteránů i velkolepá výstava; iDnes, 20. 10. 2018, Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět; Novinky.cz, 26. 10. 2018, Výstava Made in Czechoslovakia připomíná slavné výrobky, které mnozí mají stále doma; RTVS.sk, 4. 7. 2018, Na Slovensko prišiel Prezidentský vlak). V souvislosti s výstavou byly poskytovány i další rozhovory pro rozhlas (Rádio Devín (SR), 30. 9. 2018, živý vstup; ČRo Plus-ČRo-Rádio Junior, 17. a 18. 10. 2018, živé vstupy do vysílání).

V listopadu proběhlo v areálu Železničního muzea NTM na Masarykově nádraží slavnostní zahájení nových projektů IROP pro NTM (např. iDnes, 30. 11. 2018, Technické muzeum opraví tři parní lokomotivy).

Jiří Hulák připravil s redaktorem Hospodářských novin článek Československo v 60. letech: Zlatá éra českého designu přinesla originální vzhled výrobkům od žehličky či pistole po lokomotivu pro speciální vydání Magazínu HN 24. 10. 2018. Pro projekt Českého rozhlasu Vltava Kánon100 nominoval počiny z oblasti průmyslového designu. Výsledky této kategorie byly následně komentovány 16. 10. 2018 (ČRo Vltava, 16. 10. 2018, Kánon100. Debata odborníků o zásadních dílech na poli výtvarného umění, architektury a designu)

Lucie Střechová – v rámci rubriky Retro domácnost pořadu ČT Sama doma připravila sérii tematických částí (14. 2. 2018, Technika v kuchyni; 28. 3. 2018, Technika v úklidu; 25. 4. 2018, Valchy a první praní; 23. 5., Hygiena našich babiček; 26. 9. 2018, Konfekce a oblékání za sto let).

Michaela Hrubá prezentovala přenesení původně pražské výstavy Karel Čapek fotograf v Českém rozhlasu Karlovy Vary (ČRo Karlovy Vary, 21. 3. 2018; dále např. ZAK TV, 15. 3. 2018, Karlovarské muzeum představí unikátní fotografie Karla Čapka, chybět nebude ani legendární Dášenka). Michaela Hrubá promluvila i o uvažované expozice kinematografie ve Zlíně na (ČRo Zlín, 15. 7. 2018, Oprava Velkého kina ve Zlíně může spolykat půl miliardy korun. Budova by se měla vrátit k původní podobě).

Pracovníci NTM spolupracovali např. na přípravě pořadu Věda a technika ve století republiky (ČT24, 24. 10. 2018, Věda a technika ve století republiky) a při kamerových zkouškách či výběru lokací pro film Dukla 61 (ČT, Jakub Režný – Matěj Podzimek – David Ondříček, 2018).

Centrum stavitelského dědictví Plasy

V březnu byl zahájen další sezonní provoz Centra stavitelského dědictví Plasy. Na stále ještě novou expozici upozorňovaly a k návštěvě zvaly jak tematicky zaměřené časopisy jako Dům a byt, Střechy – fasády – izolace (3/2018, „Kdo zná, neničí. Vítejte v Centru stavitelského dědictví v Plasích!", s. 28-31; 4/2018, „Pojďte dál! Expozice historického stavitelství v Plasích se představuje", s. 34-37), Domo (4.7.2018, „Historie stavitelství v Plasích. Inspirativní a zajímavá expozice v krásných prostorách bývalého klášterního pivovaru", s. 60-63); tak běžná periodika jako Plzeňský deník, MF Dnes, Právo. Podobně byla CSD NTM Plasy věnována pozornost i v internetových mediích.

V rámci zahájení sezony byla s velkou mediální pozorností otevřena výstava Splněné sny. „Odvěká touha létat". Výstavu prezentoval kurátor letectví Michal Plavec. (iDnes.cz, 5. 4. 2018, Centrum v Plasích vstoupilo do nové sezony expozicí o touze Čechů létat; TV ZAK, 3. 5. 2018, Zprávy; dále např. Plzeňský deník, 26. 3. 2018, Plasy připomenou, co to bylo lidové létání; MF Dnes 22. 5. 2018).

Reportáž o novém zvonu v CSD Plasy byla odvysílána na počátku června (TV ZAK, 5. 6. 2018, Zprávy).

V rámci pořadu Příběhy pokladů se Pavel Kodera podílel na přípravě dílu o klášteru v Plasích (ČRo Plus, 24. 12. 2018/2. 1. 2019, Příběhy pokladů: Plasy, Santini a Italové v Čechách. Kde by bylo baroko bez italské kolonie v Praze?). Pavel Kodera se rovněž spoluúčastnil syntetického dokumentu Českého rozhlasu o akcích spojených s Nadací Hermit a Centrem pro Metamedia (ČRo Vltava, Radioateliér, Hledání ztraceného času, 7. 2. 2018, kapitola první: Hodiny a dny v kapli svatého Benedikta, kapitola druhá: Po stopách hranostajů, kapitola třetí: Ledažeby).

11.9 Významné návštěvy

V červnu navštívila expozici hornictví delegace horníků z Turecka, v září delegace horníků z Bosny.

28. 8. 2018 ve 12 hodin NTM přivítalo dvoumiliontého návštěvníka od chvíle znovuotevření muzea 15. 2. 2011. Jubilejním návštěvníkem se stal Václav Pecina z Teplic, který si přišel prohlédnout „Prezidentský vlak 2018", v té chvíli vystavený v areálu NTM na Masarykově nádraží.

12. Poradní orgány NTM

Rady spolu s Grémiem generálního ředitele tvoří jeho poradní orgány. Členy rad jmenuje generální ředitel z řad významných představitelů kultury, vědy a techniky, reprezentantů průmyslu a společenského života (vědecká rada, výstavní a programová rada), z okruhu významných osobností české muzeologie, znalců historické i současné techniky a odborných pracovníků muzea (rada pro sbírkotvornou činnost), i z řad zaměstnanců muzea a osobností vně muzea z oblasti historie a muzeologie (redakční rada).

12.1 Vědecká rada

Vědecká rada, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se základních činností NTM a jeho rozvoje, se pro rok 2017 skládala z těchto členů: Dr. Ing. Ján Fabián, PhDr. Benjamin Fragner, prof. Ing. Václav Havlíček, CSc., Dr. Michael Heyrovský, prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., Ing. Václav Jandáček, prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., plk. Mgr. Aleš Knížek, Doc. PhDr. Jiří Kotalík, CSc., doc. Ing. Petr Kotlík, CSc., doc. Ing. Josef Koubek, CSc., PhDr. Jan Králík, prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., Ing. Pavel Křeček, prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc., prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., prof. Ing. Pavel Ripka, CSc., PhDr. Jana Součková, DrSc., PhDr. Zuzana Strnadová, PhDr. Filip Suchomel, PhD., Ing. Vlastimil Vykydal, prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., Ing. Karel Zeithammer, CSc., Ing. Svatopluk Zídek, PhDr. Martin Ebel, PhD., PhDr. Miloš Hořejš, PhDr. Jan Hozák, Mgr. Arnošt Nezmeškal, Mgr. Michal Novotný, PhD.

V roce 2018 se zasedání Vědecké rady NTM nekonalo. Jednotliví členové Vědecké rady se ale zúčastnili několika akcí, zejména vernisáží NTM, na něž jsou pravidelně zváni.

12.2 Redakční rada

Redakční rada NTM je poradní orgán generálního ředitele NTM pro výběr vhodných publikací z činnosti NTM k vydání tiskem. Členy rady v roce 2018 byli: PhDr. Jan Králík (předseda), RNDr. Ivana Lorencová (tajemnice), NTM, PhDr. Kateřina Bečková, Muzeum hl. města Prahy, Jaroslav Beránek, VHÚ, Bc. Magdalena Buriánková, NTM, PhDr. Marek Ďurčanský, Ph.D., AUK, prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc., HIÚ AV ČR, Mgr. Pavel Kodera, Ph.D., NTM, Mgr. Jiří Křížek, SČM Liberec. doc. Ing. arch. Zdeněk Lukeš, SPH, Ing. Jan Palas, NTM, Michal Plavec, NTM, PhDr. Dagmar Rýdlová, Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových, PhDr. Milena Secká, CSc., NM, Mgr. Martin Sekera, Ph.D., NM, Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D., ÚSD AV ČR, PhDr. Zdeněk Vácha, NTM.

V roce 2018 se redakční rada nesešla.

12.3 Výstavní a programová rada

Výstavní a programová rada, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se realizace výstavní a programové činnosti NTM, se pro rok 2018 skládala z těchto členů: Plk. Mgr. Michal Burian, VHÚ; Ing. Lenka Zubačová, MKV; Mgr. Ondřej Dostál, Ph.D., MU MM; Mgr. Adam Dušek, prezentační odd. NTM, Dott. Emanuele Gadaleta, NM ČMH; Ing. Iva Cacarová, odbor náměstka pro ekonomiku NTM do 31.10.2018; PhDr. Martin Ebel, PhD., odbor ředitele MAS NTM; Petr Kožíšek, odbor ředitele dopravy NTM; Ing. Blanka Kreibichová, vedoucí výstavního oddělení NTM; Mgr. Lucie Střechová, odbor ředitele PM NTM; PhDr. Petra Matějovičová, UPM; Ing. Martin Mrázek, TMB; Mgr. Jan Randáček, NGL; Mgr. Adam Horký, odbor ředitele ŽM NTM;

Mgr. Olga Šámalová Muzeum hl. m. Prahy, Mgr. Hynek Stříteský, odbor Muzea elektrotechniky a médií NTM.

Výstavní a programová rada se v roce 2018 sešla dvakrát – 6. 6. 2018 a 28. 11. 2018. Kromě administrativních záležitostí (schválení strukturních a organizačních změn) a provozních podmínek v NTM se jednalo hlavně o zhodnocení výstavní činnosti 2. poloviny roku 2017 a roku 2018, o výstavách probíhajících v roce 2018 (rozbor realizace jednotlivých výstav, zpětná vazba k jejich organizaci a realizaci), o výstavním plánu na rok 2019 a o způsobu přípravy výstav od roku 2020, ke kterým se vedla diskuze. Po ukončení oficiální části jednání rady byli její členové účastni nově otevřených výstav.

12.4 Rada pro sbírkotvornou činnost

Rada pro sbírkotvornou činnost, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se sbírkové činnosti NTM, se pro rok 2018 skládala z těchto členů:
a) interních: Mgr. Václav Rutar, hlavní kurátor sbírek NTM, předseda Rady pro sbírkotvornou činnost; Ing. Lukáš Hejný, vedoucí oddělení stavitelství a architektury, Muzeum architektury a stavitelství NTM; MgA. Mgr. Michaela Hrubá, vedoucí oddělení fotografické a filmové techniky, Muzeum elektrotechniky a médií NTM; PhDr. Petr Kužel, kurátor, Železniční muzeum NTM; Michal Plavec, kurátor, Muzeum dopravy NTM; Ing. Antonín Švejda, vedoucí oddělení exaktních věd, Průmyslové muzeum NTM; PhDr. Zdeněk Vácha, vedoucí Archivu NTM;
b) externích: PhDr. Pavel Ciprian, Muzeum města Brna, p.o.; Mgr. René Klimeš, Regionální muzeum v Litomyšli; PhDr. Věra Přenosilová, Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.;prof. Ing. arch. Tomáš Šenberger, ČVUT, fakulta stavební; Mgr. Pavel Scheufler, publicista, historik fotografie, fotograf; Ing. Jan Šatava, Railway Capital, a.s.; Michal Svoboda, soudní znalec; prof. Ing. Karel Volka, CSc., VŠCHT, Ústav analytické chemie.
Tajemnicí Rady Eva Remišerová, RES (bez hlasovacího práva).
Jednání Rady proběhlo v roce 2018 dvakrát, a to ve dnech 29. 8. a 26. 11. 2018.

V rámci prvního jednání byly obhajovány návrhy na úplatné nabytí motocyklů Grizzly 250 pardubických výrobců Josefa Matyáše a Ladislava Poláka a Norton ES2. Komise o nákupu motocyklů rozhodovala kvůli podání žádosti do programu ISO/C MK ČR.

V rámci druhého jednání byly obhajovány návrhy na úplatné nabytí, úplatná nabytí sbírkových předmětů (per rollam), posuzována bezúplatná nabytí sbírkových předmětů (dary). Odsouhlasena byla úplatná nabytí sbírkových předmětů z oblasti elektro/audio (např. piknikový mechanický gramofon Cameraphon, Edisonův fonograf Home model A, pozůstalost po výrobci gramofonů Josefu Frimlovi ze 30. let 20. století, rozhlasový přijímač Zenit (Myslík-Hyršovský Přelouč), soubor elektronkových a tranzistorových rozhlasových přijímačů Tesla), foto-kino (letecký fotoaparát Kodak Aircraft Camera Type K-24), polygrafie (nátiskový knihtiskový stroj Adast Avant, kufříkový psací stroj Royal 260), silniční dopravy (prototyp Jawa 250 typ 594 z roku 1993), astronomie (dalekohled Binar 25x100 Somet Teplice, reflektory 100 a 100/1200 mm Ing. Viktor Rolčík Praha, mikroskop Srb a Štys Praha), železniční dopravy (registrační rychloměr Haushalter – rychlíková verze se stupnicí do 90 km/h) či techniky v domácnosti (kuchyňský sporák, plynová konvekční kamna-radiátor). Dále byla odsouhlasena úplatná nabytí archiválií z oblasti letectví, silniční a železniční dopravy a rovněž rukopisu 9svazkové studie Rudolfa Brabence Zvony, zvonaři a zvonařství v Čechách.

13. Organizační, finanční, personální, správní a kontrolní informace

13.1 Organizační informace

V roce 2018 byl k 1. 4. 2018 vydán nový organizační řád NTM, měnící přechozí organizační řád z 26. 2. 2016.

K zásadní změně došlo v případě rozdělení Odboru vědeckého tajemníka na dvě části. V první zůstalo oddělení pro dějiny vědy a techniky, referát publikační a oddělení základního a aplikovaného výzkumu (zaštiťující činnost projektů NAKI). Z druhé byl vytvořen nový Odbor ředitele archivních, knižních a informačních zdrojů, jehož součástmi se stala Knihovna NTM, Archiv NTM a oddělení digitalizace. K dalším změnám došlo u referátu personálního (vynětí z odboru kanceláře GŘ a podřízení přímo GŘ), referátu BOZP (vynětí z oddělení správního a podřízení přímo GŘ). V Dopravním muzeu bylo rozděleno oddělení silniční a vodní dopravy na dvě samostatná oddělení. V odboru ekonomickém bylo nově zřízeno oddělení ekonomiky pro vědy a výzkum, v odboru provoz a investice bylo nově zřízeno oddělení pokladen a obchodu a referát bezpečnosti budov, v Muzeu elektrotechniky a médií bylo nově zřízeno oddělení zdravotnické techniky a v odboru hlavního kurátora sbírek oddělení správy sbírek Čelákovice.

K dílčím změnám došlo přejmenováváním některých oddělení: oddělení výstavního bylo vytvořené oddělení výstavní a údržby expozic (dříve oddělení výstavní), jehož součástí je i nově referát údržby expozic. Dále se to týká oddělení projektového řízení (dříve projektová kancelář), referátu veřejných zakázek a pojištění majetku (dříve referát veřejných zakázek), oddělení všeobecné účtárny a rozpočtu (dříve oddělení všeobecné účtárny), oddělení majetku, skladů a internetového obchodu (dříve oddělení majetku) či oddělení administrace a evidence sbírek (dříve referát evidence sbírek).

ORGANIZAČNÍ SCHEMA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA PLATNÉ OD 1. 3. 2018

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM

Vědeckou radu NTM tvoří:

23 osobností současné české vědy,
techniky a průmyslu
6 osobností z oblasti vědy a výzkumu NTM

Gremium GŘ tvoří:

1. generální ředitel NTM
2. náměstek pro ekonomiku
3. náměstek pro provoz a investice
4. ředitel muzea architektury a stavitelství
5. ředitel železničního muzea
6. ředitel muzea dopravy
7. ředitel muzea elektrotechniky a médií
8. ředitel průmyslového muzea
9. ředitel archivních, knižních a informačních zdrojů
10. vědecký tajemník
11. hlavní konzervátor sbírek
12. hlavní kurátor sbírek
13. vedoucí správního oddělení
14. vedoucí výstavního oddělení
15. vedoucí odboru PR a práce s veřejností
16. vedoucí odboru správce budov
17. vedoucí oddělení projektového řízení
18. interní auditor

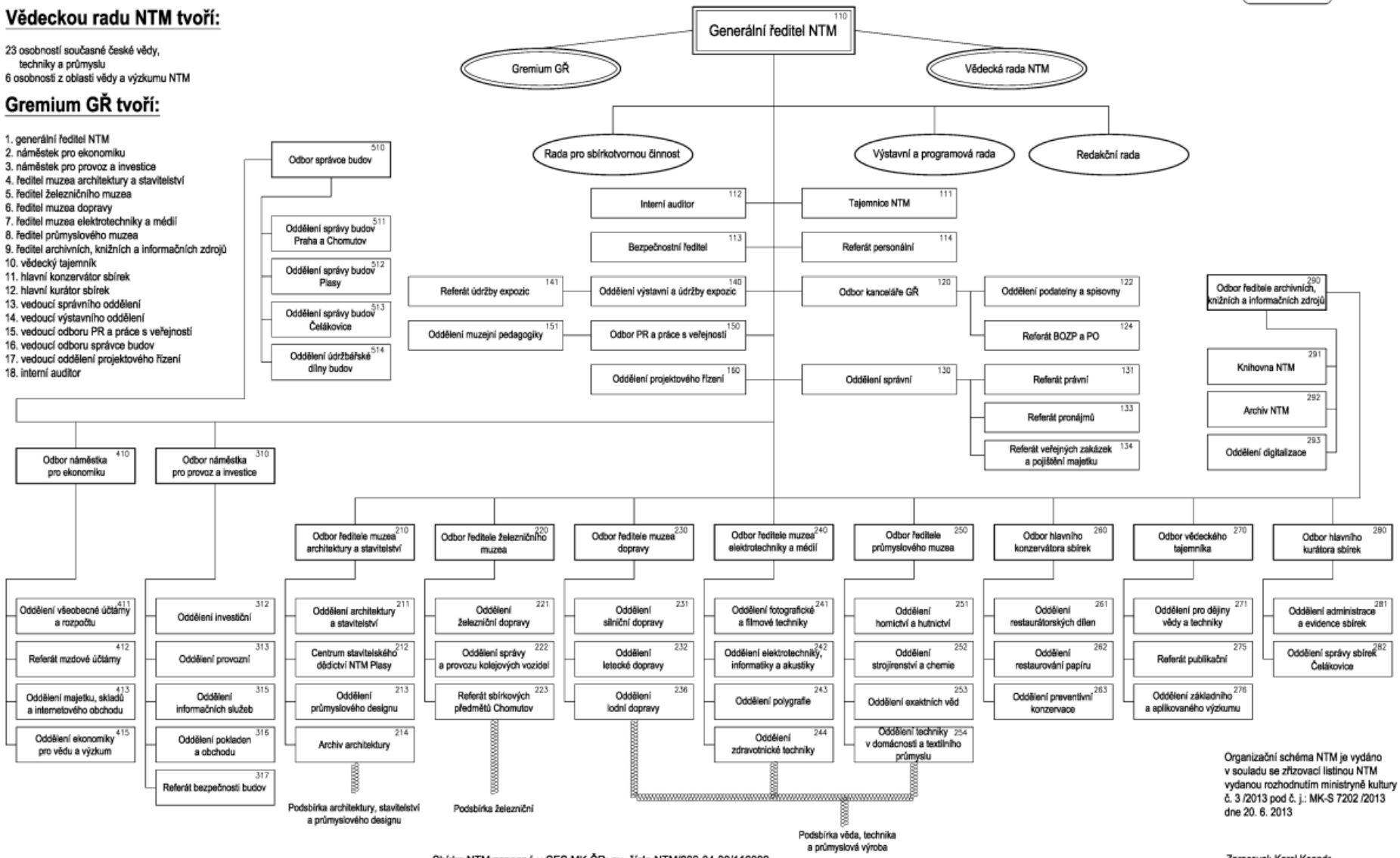

Organizační schéma NTM je vydáno v souladu se zřizovací listinou NTM vydanou rozhodnutím ministryně kultury č. 3 /2013 pod č. j.: MK-S 7202 /2013 dne 20. 6. 2013

Sbírka NTM zapsaná v CES MK ČR: ev. číslo NTM/002-04-30/116002

Zpracoval: Karel Ksandr
GŘ NTM

13.2 Ekonomické informace

NTM v roce 2018 dosáhlo z hlavní činnosti kladného hospodářského výsledku ve výši 903 303,33 Kč. Jinou činnost NTM neprovádí.

Výsledky hospodaření v časové řadě 5 let dokumentuje následující přehled v tis. Kč:

2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 753	222	3 946	1 912	1 547	903

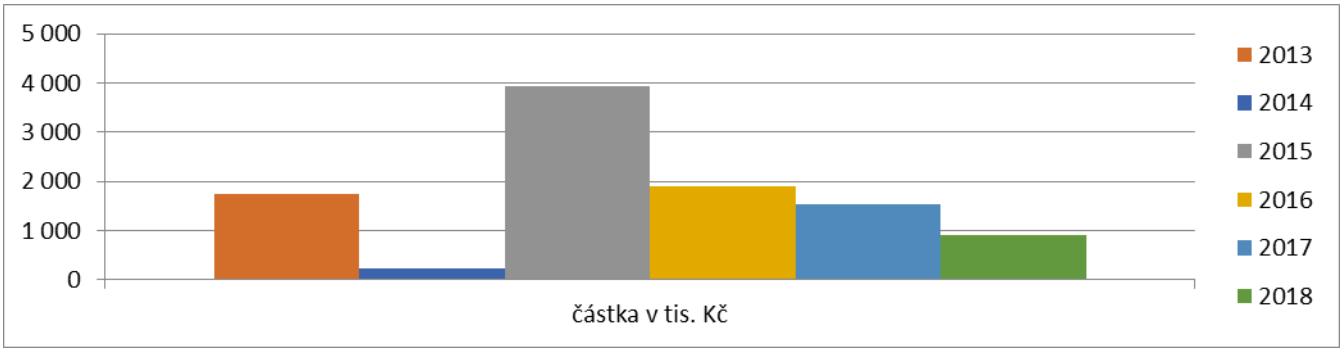

(výsledek hospodaření za rok v letech 2013-2018)

Dosažení kladného hospodářského výsledku bylo příznivě ovlivněno překročením výnosů z vlastních činností - především překročením plánovaných tržeb ze vstupného. Pokračoval trend nárůstu návštěvníků jak v hlavní budově muzea, tak i Centra stavitelského dědictví v Plasích a expozice železničního muzea v Chomutově. Početnou skupinu nových návštěvníků přilákala výstava „Made in Czechoslovakia – aneb průmysl, který dobil svět. Výstava byla vytvořena ke stému výročí vzniku republiky a součástí výstavy byla i jízda historického presidentského vlaku se zastávkami v České republice i na Slovensku.

Nutnost dosažení zlepšeného hospodářského výsledku byla motivována potřebou vytvoření zdrojů pro příděl do fondu odměn z důvodu pokrytí nákladů na platy zaměstnanců, které limit na platy od zřizovatele dlouhodobě nepokrývá.

V následující tabulce je uveden přehled % krytí nákladů z činnosti vůči celkovým výnosům:

2013	2014	2015	2016	2017	2018
32	30	26	30	26	26

Čerpání plánovaného rozpočtu NTM v roce 2018 dokumentuje přehled tvořící níže uvedenou tabulku obsahující porovnání schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a dosažené skutečnosti v roce 2018.

Účet	Název položky	Č. ř.	Schválený rozpočet 2018	Upravený rozpočet 2018	Skutečnost 2018	Rozdíl skutečnost - upravený rozpočet 2018	Procento plnění rozpočtu 2018	Podíl z celkových nákladů/výnosů
	NÁKLADY CELKEM	1	174 490 024,00	188 550 939,00	204 988 600,42	16 437 661,42	108,72	100
	Náklady z činnosti	2	174 390 024,00	188 450 939,00	204 933 980,42	16 483 041,42	108,75	99,97
501	Spotřeba materiálu	3	3 000 000,00	3 097 000,00	3 606 879,45	509 879,45	116,46	1,76
502	Spotřeba energie	4	11 650 000,00	11 879 000,00	9 747 532,58	-2 131 467,42	82,06	4,76
504	Prodané zboží	6	700 000,00	700 000,00	855 476,73	155 476,73	122,21	0,42
507	Aktivace oběžného majetku	8	-200 000,00	-200 000,00	-2 329 138,20	-2 129 138,20	1164,57	-1,14
508	Změna stavu zásob vlastní výroby	9		0,00	56 316,00	56 316,00		0,03
511	Opravy a udržování	10	12 100 000,00	12 293 000,00	19 962 926,31	7 669 926,31	162,39	9,74
512	Cestovné	11	650 000,00	1 209 000,00	1 040 177,19	-168 822,81	86,04	0,51
513	Náklady na reprezentaci	12	400 000,00	400 000,00	542 113,37	142 113,37	135,53	0,26
518	Ostatní služby	14	51 729 869,00	53 319 310,50	59 452 906,19	6 133 595,69	111,50	29,00
521	Mzdové náklady	15	45 669 048,00	53 785 835,00	57 154 054,00	3 368 219,00	106,26	27,88
524	Zákonné sociální pojištění	16	14 869 356,00	16 959 434,08	17 988 785,00	1 029 350,92	106,07	8,78
525	Jiné sociální pojištění	17	97 100,00	97 100,00	144 303,00	47 203,00	148,61	0,07
527	Zákonné sociální náklady	18	2 546 444,00	2 753 604,00	2 666 329,03	-87 274,97	96,83	1,30
538	Jiné daně a poplatky	22	100 000,00	100 000,00	92 727,62	-7 272,38	92,73	0,05
542	Jiné pokuty a penále	24		0,00	0,00	0,00		0,00
547	Manka a škody	27		0,00		0,00		0,00
551	Odpisy dlouhodobého majetku	29	28 378 207,00	28 378 207,00	28 467 162,50	88 955,50	100,31	13,89
556	Tvorba a zúčtování opravných položek	34		0,00	259 692,50	259 692,50		0,13
558	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	36	1 600 000,00	2 127 000,00	3 880 210,99	1 753 210,99	182,43	1,89
549	Ostatní náklady z činnosti	37	1 100 000,00	1 551 448,42	1 334 316,50	-217 131,92	86,00	0,65
	Finanční náklady	38	0	1 000,00	11 209,66	10 209,66	1120,97	0,01
563	Kurzové ztráty	41		1 000,00	11 086,65	10 086,65	1108,67	0,01
569	Ostatní finanční náklady				123,01	123,01		0
	Daň z příjmů	47	100 000,00	100 000,00	54620	-45 380,00	54,62	0,03
591	Daň z příjmů	48	100 000,00	100 000,00	54620	-45 380,00	54,62	0,03
	VÝNOSY CELKEM	50	174 490 024,00	188 550 939,00	205 891 903,75	17 340 964,75	109,20	100,00
	Výnosy z činnosti	51	42 200 000,00	42 200 000,00	54 491 611,07	12 291 611,07	129,13	26,47
602	Výnosy z prodeje služeb	53	24 300 000,00	24 300 000,00	32 334 896,27	8 034 896,27	133,07	15,70
603	Výnosy z pronájmů	54	6 300 000,00	6 300 000,00	6 339 513,96	39 513,96	100,63	3,08
604	Výnosy z prodaného zboží	55	400 000,00	400 000,00	525 741,69	125 741,69	131,44	0,26
641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	57			244 077,04	244 077,04		0,12
642	Jiné pokuty a penále				0,00	0,00		0,00
648	Čerpání fondů	64	11 200 000,00	11 200 000,00	14 597 662,06	3 397 662,06	130,34	7,09
649	Ostatní výnosy z činnosti	65			449 720,05	449 720,05		0,22
	Finanční výnosy	66	0	0	8 112,39	8 112,39		0,00
662	Úroky	68				0,00		0,00
663	Kurzové zisky	69			8 112,39	8 112,39		0,00
669	Ostatní finanční výnosy	71				0,00		0,00
	Výnosy z transferů	72	132 290 024,00	146 350 939,00	151 392 180,29	5 041 241,29	103,44	73,53
671	Výnosy vybraných ústř.vlád.inst. z transferů	73	132 290 024,00	146 350 939,00	151 392 180,29	5 041 241,29	103,44	73,53
	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před zdaněním	75	100 000,00	100 000,00	957 923,33	857 923,33		
	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ po zdanění	76	0,00	0,00	903 303,33	903 303,33		

Celkové rozpočtované náklady byly čerpány ve výši 108,72 %, což představuje překročení ve výši 16 438 tis. Kč.

Překročení je dáno navýšením rozpočtovaných nákladů v oblasti oprav a udržování ve výši 7 670 tis. Kč především důsledku nutného zajištění rekonstrukce koní nad rámec rozpočtu ve výši cca 7 000 tis. Kč, které jsou součástí opravovaného Letenského kolotoče.

Překročení nákladů v položce ostatních služeb o 6 134 tis. Kč je způsobeno především realizací v roce 2017 nevyčerpaných finančních prostředků při přípravě výstavy „Made in Czechoslovakia – aneb průmysl, který dobyl svět" ve výši 3 931 tis. Kč a dalšími výdaji pro zajištění výstavy nad rámec rozpočtu ve výši cca 550 tis. Kč.

Náklady z drobného dlouhodobého majetku byly překročeny o 1 753 tis. Kč jednak z důvodů zajištění doplnění nové expozice železničního muzea v Chomutově a dále nutností pořízení drobného dlouhodobého majetku pro zajištění realizace výstavy „Made in Czechoslovakia – aneb průmysl, který dobyl svět".

Mzdové náklady byly překročeny o 3 368 tis. Kč, komentář je obsažen v příloze 9. V důsledku toho došlo k překročení nákladů na zákonné sociální pojištění o 1 029 tis. Kč.

Zvýšené náklady jsou na druhé straně kompenzovány úsporou spotřeby energií díky mírné zimě ve výši 2 131 tis. Kč a zvýšením aktivace oběžného majetku o 2 129 tis. Kč.

Rozpočtované výnosy celkem byly splněny na 109,20 % %, což představuje překročení ve výši 17 341 tis. Kč.

Výši provozních výnosů příznivě ovlivnilo především překročení plánovaných výnosů z prodeje služeb o 8 035 tis. Kč díky příznivému vývoji tržeb ze vstupného. Pokračoval trend nárůstu návštěvníků jak v hlavní budově muzea, tak i Centra stavitelského dědictví v Plasích a expozice železničního muzea v Chomutově. Početnou skupinu nových návštěvníků přilákala výstava „Made in Czechoslovakia – aneb průmysl, který dobil svět.

Mimorozpočtové zdroje financování činily 5 041 tis. Kč. Byly tvořeny jednak zůstatkem z roku 2017 nevyčerpaných finančních prostředků při přípravě výstavy „Made in Czechoslovakia Kč ve výši 3 931 tis. Kč a dále příspěvky na projekty NAKI od jiných výzkumných organizací.

Čerpání fondů na zajištění vyrovnaného hospodářského výsledku bylo vyšší o 3 398 tis. Kč oproti rozpočtu.

NTM v roce 2018 neprovádělo, jako v stejně minulých letech, žádnou jinou hospodářskou činnost. Jiná činnost je uvedena ve zřizovací listině z 20. 6. 2013 na zajištění provozování muzejní prodejny. NTM však tuto prodejnu provozuje nájemcem.

V roce 2018 bylo provedeno 10 vnějších a 7 interních kontrol. U vnějších kontrol byly zjištěny drobné nedostatky pouze ve dvou případech. U kontrol prováděných vnitřním auditem byly shledány pouze formální nedostatky, které byly operativně odstraněny.

Číslo kontrolní akce	Název kontrolní akce	Název kontrolního orgánu	Typ kontroly	Předmět kontroly	Kontrolní zjištění	Nápravná opatření
1	Program péče o národní kulturní poklad	NKÚ	vnější	Účetnictví, dotace - Dokončení kontroly NKÚ č. 17/16	Zpracování stanoviska ke zjištěním	
2	Bytové jednotky, nájmy a osobní vozidla	OIAK MK	vnější	Hospodaření s bytovými jednatkami, nájemní smlouvy na	V roce 2018 nedokončeno.	

				byty a hospodaření s osobními vozidly		
3	Čerpání prostředků „Made in Czechoslovakia, aneb průmysl, který dobyl svět“ v roce 2017	OIAK MK	vnější	Účetnictví, dotace - Prověření čerpání přidělených prostředků	Bez nedostatků	
4	Pracovně lékařská kontrola pracoviště Chomutov	EUC Premium	vnější	Dohled v rámci pracovně lékařských služeb	Bez nedostatků	
5	Pracovně lékařská kontrola pracoviště Plasy	EUC Premium	vnější	Dohled v rámci pracovně lékařských služeb	Bez nedostatků	
6	Projekt rozvoje depozitárního areálu Čelákovice	OPŘIT MK	vnější	Dotace - Metodická a kontrolní návštěva	Bez nedostatků	
7	Pracovní podmínky pracoviště Čelákovice	KHS	vnější	Kontrola pracoviště a pracovních podmínek	Bez nedostatků	
8	Pracovně lékařská kontrola pracoviště Čelákovice	EUC Premium	vnější	Dohled v rámci pracovně lékařských služeb	Bez nedostatků	
9	BOZP - Čelákovice	OIAK MK	vnější	Kontrola BOZP podle zákoníku práce	Nedoložena inspekční prohlídka výtahu	Doložení inspekční prohlídky výtahu
10	PO - Čelákovice	OIAK MK	vnější	Kontrola podle zákona o PO	Nedoložena inspekční prohlídka výtahu	Doložení inspekční prohlídky výtahu
11	Prověření účetní závěrky 2017	IA PO	interní	Prověření dodržování účetních předpisů	Bez nedostatků	
12	PR v NTM	IA PO	interní	Prověření postupů útvaru PR při akcích NTM	Bez nedostatků, možnosti zlepšení nalezeny	Doplnění interních postupů
13	Autoprovoz	IA PO	interní	Prověření využívání služebních i soukromých vozidel	Zjištěny nedostatky nesouvisející přímo s autoprovozem	Úprava zaměření plánovaného auditu na Pracovní cesty, aby zahrnoval i oblast zjištěných nedostatků
14	Pracovní cesty	IA PO	interní	Prověření formální správnosti vysílání zaměstnanců na pracovní cesty a jejich vyúčtovávání formou 100% kontroly	Nedostatky zjištěny, kontrola ukončena v okamžiku ojediněného výskytu nedostatků	V souladu se zadáním nedostatky řešeny přímo formou osvěty a následně doplněním interního předpisu
15	Darovací smlouvy Lassesberger	IA PO	interní	Kontrola postupu a stavu	Bez nedostatků vzhledem k pravidlům	Osvěta mezi zaměstnanci ohledně řádného interního předjednání akcí
16	Souhlas pro AJG	IA PO	interní	Kontrola pořadavků AJG ke GDPR	Zjištěno nepochopení GDPR na straně AJG	Zjištění zahrnuto do školení zaměstnanců ke GDPR
17	NAKI II	IA PO	interní	Kontrola stavu souběhu úvazků	Zjištěny administrativní nesrovnalosti - nesoulad s požadavky na grant	Administrativně opraveno - prostředky byly od začátku čerpány z provozu - bez vlivu na uznatelnost nákladů

Fond reprodukce majetku (FRM)

Rozhodujícím zdrojem tvorby FRM jsou odpisy. Nadále dochází k nárůstu jejich výše v souvislosti s postupným zařazováním majetku nabytého v rámci realizace projektů obnovy areálu Centra stavitelského dědictví Plasy a zřízení expozice železničního muzea Chomutov.

Vedle čerpání na pořízení a zhodnocení majetku je FRM hojně využíván jako doplňkový zdroj financování oprav a údržby v důsledku nedostatečné provozní dotace. Finančně nejnáročnější opravou, na kterou bylo nutno v průběhu roku 2018 FRM použit, je probíhající rekonstrukce Letenského kolotoče. Ve sledovaném období byl rovněž uskutečněn povinný odvod z odpisů v roční výši 8 008 tis. Kč.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fond reprodukce majetku						
Počáteční zůstatek k 1.1.	**19 994**	**23 452**	**22 427**	**21 302**	**25 835**	**30 191**
Tvorba	18 619	23 056	25 415	27 391	27803	28 477
z toho: odpisy	18 337	23 014	25 115	27 065	27 481	28 467
ostatní	282	42	300	326	322	10
Čerpání	15 161	24 081	26 540	22 858	23447	37471
z toho: pořízení a zhodnocení majetku	12 732	10 037	14 200	5 051	23447	18449
financování oprav a udržování	2 429	7 044	5 340	5 807	0	11 014
odvody odpisů		7 000	7 000	12 000	8 008	8 008
Konečný zůstatek k 31.12.	**23 452**	**22 427**	**21 302**	**25 835**	**30 191**	**21 197**

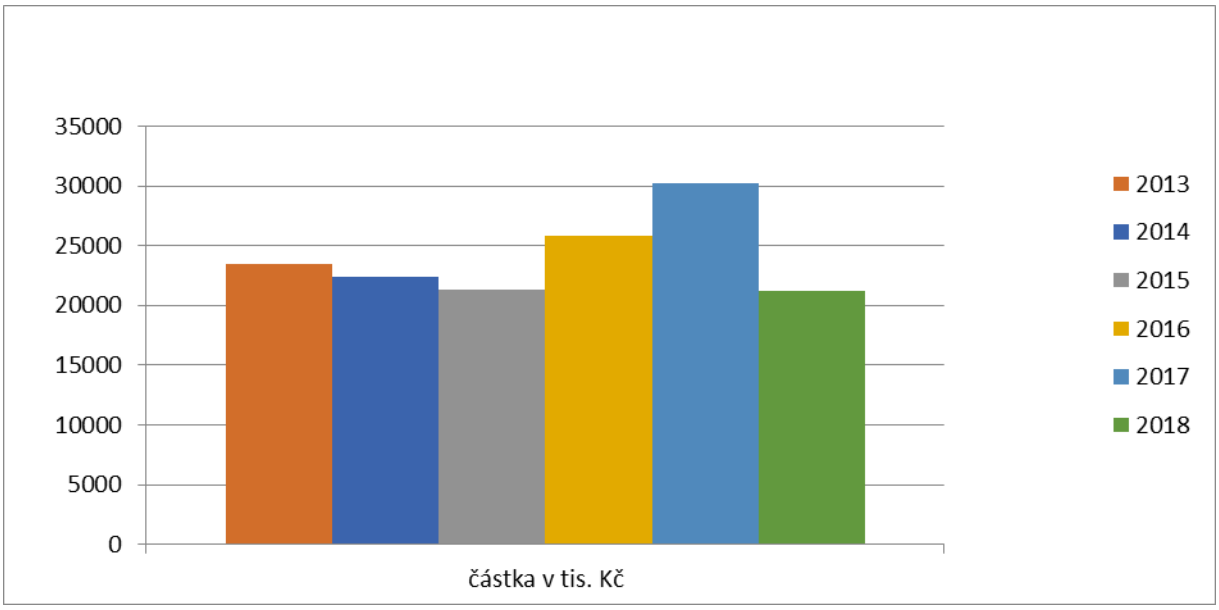

(Fond reprodukce majetku v letech 2013-2018, stav k 31. 12.)

Rezervní fond

Rezervní fond vykazuje v posledních letech vyrovnané zůstatky. Přes v uplynulém období nevýznamné doplňování příděly ze zlepšeného hospodářského výsledku je jeho zůstatek ovlivněn především saldem přijatých a čerpaných prostředků na dary. Navýšení zůstatku k 31. 12. 2018 je dáno převedením

nevyčerpaných prostředků na akci IROP - výstavba centrální depozitní haly Čelákovice ve výši 3 522 tis. Kč do rezervního fondu.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rezervní fond - stav k 31. 12. 2018	7 453	7 493	7 543	8 577	7 578	10 678

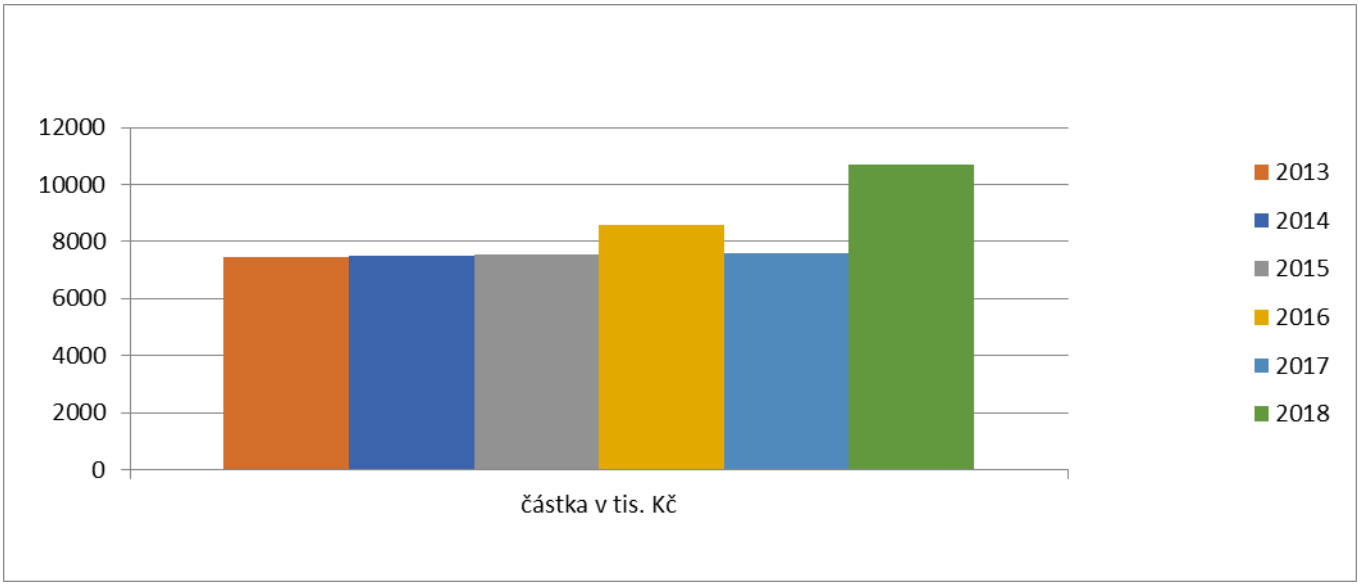

(Rezervní fond v letech 2013-2018, stav k 31. 12.)

Fond odměn

Fond odměn je pravidelně tvořen příděly ze zlepšeného hospodářského výsledku. Rovněž pravidelně je čerpán na doplnění mzdových prostředků, neboť stanovené limity mzdových prostředků v uplynulých letech nepokrývaly a nepokrývají nutné potřeby prostředků na mzdové nároky zaměstnanců NTM.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fond odměn						
Počáteční zůstatek k 1.1.	**5 332**	**5 021**	**3 676**	**2 221**	**3 814**	**4 512**
Tvorba	2 900	1 403	177	3 157	1 529	1 238
Čerpání	3 212	2 748	1 632	1 565	831	1 834
Konečný zůstatek k 31.12.	**5 020**	**3 676**	**2 221**	**3 814**	**4 512**	**3 915**

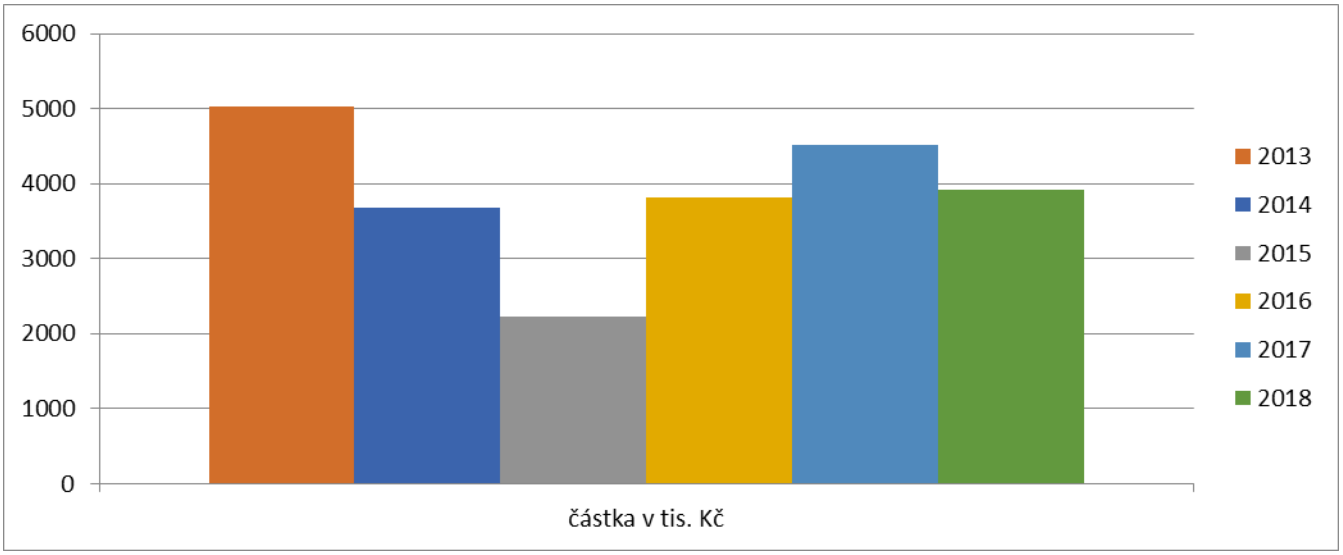

(Fond odměn v roce 2013-2018, stav k 31. 12.)

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)

Fond kulturních a sociálních potřeb je pravidelně tvořen zákonnými příděly na základě vyplacených mzdových prostředků. Čerpán je především na příspěvek na stravné zaměstnanců. Další čerpání představoval příspěvek na penzijní připojištění, dodatečnou zdravotní péči a životní jubilea.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fond kulturních a sociálních potřeb						
Počáteční zůstatek k 1.1.	**497**	**172**	**86**	**123**	**267**	**501**
Tvorba	361	370	359	552	887	1 051
Čerpání	686	456	322	408	653	849
Konečný zůstatek k 31.12.	**172**	**86**	**123**	**267**	**501**	**703**

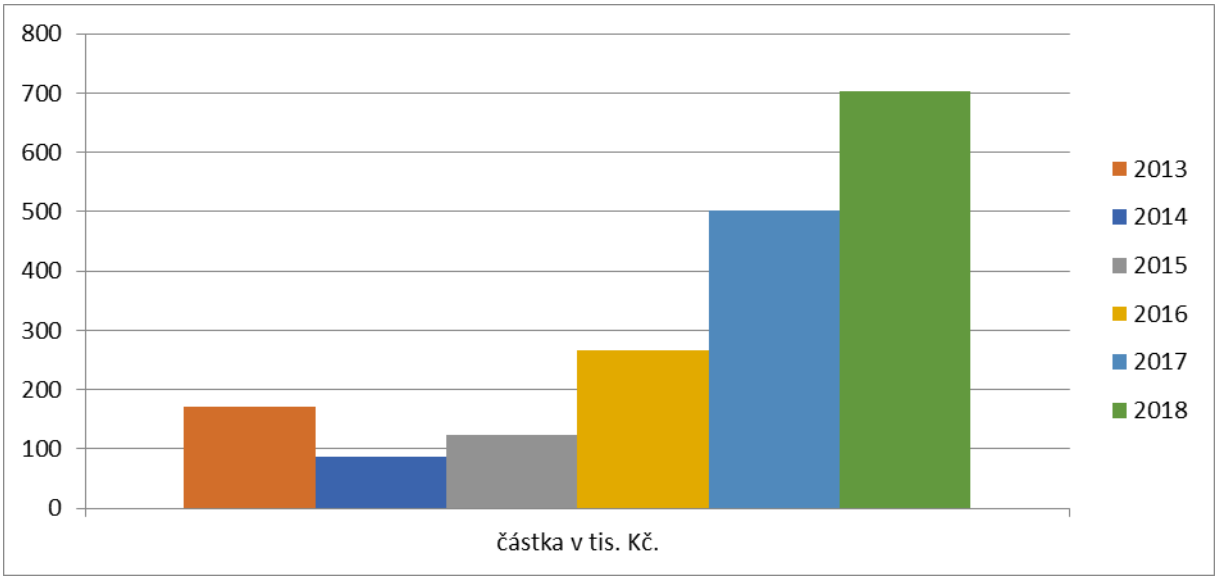

(Fond kulturních a sociálních potřeb v roce 2013-2018, stav k 31. 12.)

Mimorozpočtové zdroje financování

Mimorozpočtové zdroje nepředstavují pro NTM žádný významný zdroj financování. Finanční zdroje z poskytnutých darů použité prostřednictvím rezervního fondu činily 1 819 tis. Kč.

	Poskytovatel (jméno nebo název)	Druh projektu	Název projektu (nejedná-li se o projekt pole se nevyplní)	Stručný popis (cíle projektu nebo účel použití prostředků)	Zůstatek přijatých prostředků z předchozích období	Přijaté prostředky v běžném období		Použito celkem (Kč)	Použito na platy (Kč)	Použito na OON (Kč)
						tuzemské (Kč)	ze zahraničí (Kč)			
1	Wasia a.s.	dar		restaurování figurín koní - Letenský kolotoč	0,00	500 000,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00
2	Bohemian Heritage Fund	dar			0,00	200 000,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
3	LINDE GAS a.s.	dar			60 000,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00
4	ETA a.s.	dar			264 000,00	0,00	0,00	264 000,00	0,00	0,00
5	Unipetrol a.s.	dar			146 931,00	0,00	0,00	144 996,00	0,00	0,00
6	Hl.m.Praha	příspěvek		restaurování figurín koní - Letenský kolotoč	400 000,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	0,00
7	Lasselsberger s.r.o.	dar		dvůr řemesel Plasy	0,00	352 000,00	0,00	154 588,00	0,00	61 440,00
8	Veteránská krása s.r.o.	dar	Veteránská krása		0,00	25 000,00	0,00	25 000,00	0,00	0,00
9	Město Písek	dar			0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	NAKI II - Zlín	příspěvek			70 029,50	0,00		70 029,50	0,00	0,00

Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Výdaje na zahraniční pracovní cesty představují co do výše nevýznamnou položku celkových nákladů, neboť v roce 2018 činily necelých 0,34 % z celkových nákladů a jejich výše byla 691 935,89 Kč.

Přínos zahraničních služebních cest spočívá v navazování kontaktů a hledání možností spolupráce a institucemi zabývajícími se obdobnými činnostmi, ve výměně poznatků se zahraničními odborníky, ve studiu nových metod v oboru v rámci účastí na odborných seminářích. Více o zahraničních cestách viz kap. 13.3.3.

Bezúplatné převody majetku

V roce 2018 se uskutečnily bezúplatné převody majetku v účetní hodnotě 108 846. Kč. Přehled o převodech majetku je uveden v následující tabulce:

Poř.č.	Poskytovatel (název)	Příjemce (název)	Označení (zkráceně)	Popis převáděného majetku	Inventarizační číslo	Smlouva ze dne	Datum fyzického předání	Účetní hodnota (Kč)
5	Památník národního písemnictví	NTM	Fotografický přístroj Sinar, Zvětšovací přístroj Durst Laborator 138 s přísl., Fotografický zábleskový přístroj Metz Mecatvin 402, Projektor na 16 mm film, výrobek Meopta	Fotografický přístroj Sinar, Zvětšovací přístroj Durst Laborator 138 s přísl., Fotografický zábleskový přístroj Metz Mecatvin 402, Projektor na 16 mm film, výrobek Meopta	SP100001715 - SP100001718		02.01.2018	4,00
6	Fyzické osoby bez DIČ	NTM	Manometr 4 ks, Dynamo, Napaječ AZS 7	Manometr kotelní, Manometr trysky přikladače, Manometr dyšný, Dynamo, Napaječ AZS 7	SP100001735 - SP100001740		17.01.2018	6,00
7	Památník národního písemnictví	NTM	Fotografický přístroj Sinar, Durst Laborator, Metz 402, Meoclub 16	Fotografický přístroj Sinar, Durst Laborator, Metz 402, Meoclub 16	SP100001741 - SP100001744		10.01.2018	4,00
8	Institut umění - Divadelní ústav	NTM	Dřevěný portálek s výsuvnou plechovou roletou	Dřevěný portálek s výsuvnou plechovou roletou	SP100001745		30.05.2018	1,00
9	ÚZSVM	NTM	Gramofon s kličkou a deskami	Gramofon s kličkou a deskami	SP100001746	15.01.2018	30.11.2018	1,00
10	Národní knihovna	NTM	Objektivy	Objektivy 10 ks	SP100001719-1728	02.08.2017	02.01.2018	10,00
11	Ministerstvo vnitra	NTM	Objektivy, zlaticí lis, tiskařský stroj	Objektivy, zlaticí lis, tiskařský stroj		17.12.2018	17.12.2018	108 820,00

Veřejné zakázky

Přehled významných veřejných zakázek je uveden v následující tabulce:

Název	Částka v tis. Kč
Elektronický systém spisové služby NTM	1 270
Restaurování dvou vozů ze sbírky NTM část A VZ byla zrušena z ekonomických důvodů v souladu s § 127, odst. 2, písm. d) zákona č. 34/2016 Sb. na straně zadavatele	
Restaurování dvou vozů ze sbírky NTM část B	6 207
Dokončení obnovy objektu a technických systémů Letenského historického kolotoče VZ vypsána dvakrát a v obou případech byla zrušena ze stejného důvodu – nebyla podána žádná nabídka	

13.3 Personální informace

V roce 2018 z NTM odešlo celkem 5 pracovnic a pracovníků zaměstnaných na dobu neurčitou, z toho jedna pracovnice do důchodu, a 11 pracovnic a pracovníků zaměstnaných na dobu určitou, 5 pracovnic a pracovníků nastoupilo na dobu neurčitou a 11 pracovnic a pracovníků na dobu určitou.

Na počátku roku 2018 nastoupil jako kurátor odd. strojírenství a chemie Bc. Zdeněk Korous. Koncem února byl předčasně ukončen projekt NAKI Průmyslové město a jeho proměny ve 20. století: Kultura, identita a řád urbánní průmyslové společnosti na příkladu "ideálního města" Zlína, pracovní poměr ukončili 3 jeho pracovníci. 1. 3. 2018 nastoupilo 5 nových pracovníků v rámci nových projektů NAKI (http://www.ntm.cz/veda-vyzkum/vedecke-projekty) na částečné úvazky. Ve stejnou dobu byl posílen sekretariát o Annu Vrbíkovou a odd. restaurátorských dílen o Františka Ibla. K 31. 3. 2018 odešla do zaslouženého důchodu tajemnice generálního ředitele Dana Weberschinková. V dubnu nastoupila do odd. veřejných zakázek Veronika Tůmová a řešila se situace v ekonomickém oddělení, kdy po výpovědi vedoucí odd. všeobecné účtárny Ing. Evy Davídkové nastoupily Ing. Dagmar Šopíková a Ing. Lucie Kasýková. V červenci nastoupil do odd. výstavnictví Pavel Cápal a v srpnu do restaurátorských dílen Kryštof Jakubec. V říjnu ukončil v oddělení IT pracovní poměr Jan Vacek, kterého nahradil Filip Mazánek.

Na pozicích vedoucích pracovníků došlo k následujícím změnám: 1. 4. 2018 se PhDr. Zdeněk Vácha, vedoucí Archivu NTM, stal současně ředitelem nově zřízeného odboru ředitele archivních, knižních a informačních zdrojů. 31. 10. 2018 odešla na vlastní žádost náměstkyně pro ekonomiku Ing. Cacarová. Funkcí byl dočasně pověřen touto funkcí Ing. Ivan Roudný.

13.3.1 Zaměstnanost a čerpání mzdových prostředků

Stanovený limit počtu pracovníků byl v roce 2018 dodržen. Průměrný přepočtený stav pracovníků činil 134,79 zaměstnanců oproti limitu 135.

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
průměrný plat zaměstnance	24 175	24 118	22 161	25 600	29 718	32 358
medián platu zaměstnance	-	-	-	21 015	25 188	26 920

Rozbor mzdových nákladů za posledních 5 let obsahuje následující přehled v tis. Kč:

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Platy zaměstnanců	33 665	34 652	34 943	36 880	44 251	52 338
Náhrady za pracovní neschopnost	94	78	136	107	132	193
OON	4 516	6 120	3 877	2 848	2 819	4 623
Celkem	38 275	40 850	38 956	39 835	47 202	57 154

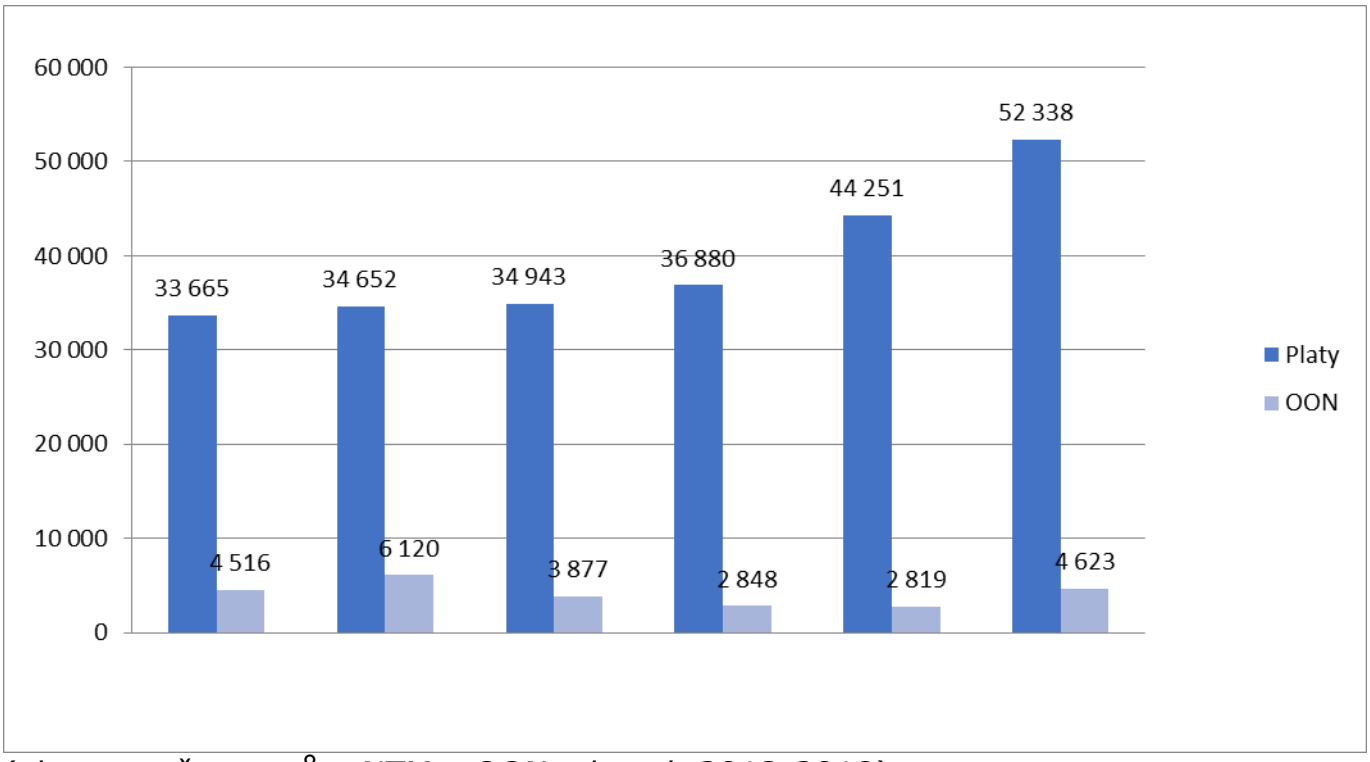

(platy zaměstnanců v NTM a OON v letech 2013-2018)

Jak již bylo výše uvedeno mzdové náklady je nutno pravidelně doplňovat z fondu odměn v důsledku nízce stanovených limitů, které nepokrývají mzdové nároky zaměstnanců. V roce 2018 byl rozpočet mzdových prostředků překročen o 3 368 tis. Kč. Ke krytí překročení byl použit fond odměn ve výši 1 834 tis. Kč a zbylá část je pokryta příspěvky na projekty NAKI od jiných výzkumných organizací.

	přepočtených úvazků	
Oddělení	**k 31. 12. 2018**	**k 31. 12. 2017**
Generální ředitel NTM	**1,0**	**1,0**
Tajemnice NTM	**1,0**	**0,6**
Odbor kanceláře GŘ	**4,0**	**4,0**
vedoucí kanceláře	1,0	1,0
referát personální	1,0	1,0
oddělení podatelny a spisovny	2,0	2,0
interní auditor	1,0	1,0
bezpečnostní referent	0,5	
oddělení správní		
Vedoucí	1	-

referát právní (externí služba)	-	-
referát BOZP a PO (externí služba)	-	-
oddělení právní a pronájmů	-	1,0
referát veřejných zakázek a pojištění majetku	2,5	2,0
oddělení výstavní a údržby expozic	2,6	4,0
referát údržby expozic	1,0	-
oddělení PR a práce s veřejností	4,0	5,0
referát muzejní pedagogiky	2,2	2,5
oddělení projektového řízení	0,7	-
Odbor hlavního kurátora sbírek NTM	**4,75**	**2,0**
vedoucí odboru	**1,0**	**1,0**
referát evidence sbírek	1,0	1,0
oddělení správy sbírek – Čelákovic	2,75	**-**
Odbor náměstka pro ekonomiku	**7,5**	**11,3**
náměstek	1,0	1,0
oddělení všeobecné účtárny	4,5	4,5
oddělení pokladny	-	3,8
oddělení majetku, skladů a internetového obchodu	2,0	2,0
Odbor náměstka pro provoz, výstavbu a investice	**13,3**	**11,5**
náměstek	1,0	1,0
oddělení investiční	1,0	2,0
oddělení provozní	3,0	4,0
oddělení informačních služeb	5,0	4,5
oddělení pokladen a obchodu	2,8	-
referát bezpečnosti budov	0,5	-
Odbor správce budov	**14,00**	**16,75**
vedoucí odboru	1,0	1,0
oddělení správy budov Praha a Chomutov	5,0	5,0
oddělení správy budov Plasy	2,0	2,0
oddělení správy budov Čelákovice	3,0	5,75
oddělení údržbářské dílny budov	3,0	3,0
Odbor ředitele Muzea architektury a stavitelství	**7,2**	**7,7**
ředitel	0,7	1,0
oddělení architektury a stavitelství	1,7	1,8
CSD Plasy	1,9	2,0
oddělení průmyslového designu	0,9	0,9
archiv architektury	2,0	2,0
Odbor ředitele Železničního muzea	**5,5**	**5,5**
ředitel	1,0	1,0
oddělení železniční dopravy	2,0	2,0
oddělení správy a provozu kolejových vozidel	1,5	1,5
referát sbírkových předmětů Chomutov	1,0	1,0
Odbor ředitele Muzea dopravy	**3,7**	**3,8**

ředitel	0,9	1,0
oddělení silniční a lodní dopravy	1,8	1,8
oddělení letecké dopravy	1,0	1,0
Odbor ředitele Muzea elektrotechniky a médií	**7,15**	**7,45**
ředitel	1,0	1,0
oddělení fotografické a filmové techniky	1,6	1,6
oddělení elektrotechniky, informatiky a akustiky	2,65	2,85
oddělení polygrafie	1,0	1,0
oddělení zdravotnické techniky	0,9	1,0
Odbor ředitele Průmyslového muzea	**6,9**	**7,0**
ředitel	1,0	1,0
oddělení hornictví a hutnictví	2,0	2,0
oddělení strojírenství a chemie	1,2	1,0
oddělení exaktních věd	1,7	2,0
oddělení techniky v domácnosti a textilního průmyslu	1,0	1,0
Odbor hlavního konzervátora sbírek	**11,2**	**9,1**
ředitel	1,0	1,0
oddělení restaurátorských dílen	6,6	5,0
oddělení restaurování papíru	2,6	2,6
oddělení preventivní konzervace	1,0	0,5
Odbor vědeckého tajemníka	**1,0**	**13,8**
vědecký tajemník	1,0	1,0
oddělení pro dějiny techniky a grantů	-[2]	-[3]
oddělení základního a aplikovaného výzkumu	-[4]	-[5]
Referát publikační	-	-
Odbor ředitele archivních, knižních a informačních zdrojů	**14,5**	-
ředitel	1,0	-
Knihovna NTM	4,4	4,0
Archiv NTM	4,6	4,8
Oddělení digitalizace	2,5	4,0
Celkem přepočtených úvazků:	**121,2**	**119,00**

(tabulka vývoje přepočtených pracovních úvazků ke konci roku 2018 a 2017. Nejsou započítáni pracovníci pracující na souběžných pracovních poměrech, pracovníci financovaní z projektů (GAČR, NAKI, DRKVO…), ani pracovníci hrazeni z OON)

[2] DRKVO 3,2 úvazku

[3] DRKVO 4,0 úvazku

[4] NAKI 9,05 úvazku.

[5] NAKI 3,0 úvazku.

13.3.2 Členství v národních i mezinárodních odborných organizacích a projektech s technickou či podobnou tématikou

NTM
-Českomoravská elektrotechnická asociace
- Komise Asociace muzeí a galerií ČR
- Association of European Printing Museums
- International Council of Museums

Ebel Martin, PhDr., PhD.
- člen Sdružení pro stavebněhistorický průzkum

Efmertová Marcela, prof. PhDr., CSc.
- členka Verband der Elektrotechnik, Elektronik, Informationstechnik, Německo
- členka komitétu EDF France
- předsedkyně Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny ČR
- členka Společnosti pro dějiny vědy a techniky Praha
- předsedkyně Oborové rady Celoškolského doktorského studijního programu Historie techniky na ČVUT v Praze a garantka Celoškolského doktorského studijního programu

Hořejš, Miloš, PhDr.
- člen Rady ministra kultury pro vědu a výzkum
- člen redakční rady Biografického slovníku Historického ústavu AV ČR
- člen vědecké rady Technického muzea v Brně (2012-dosud)
- členství v redakční radě NZM (od 2015-dosud)
- člen výboru Společnosti pro dějiny věd a techniky (2008-dosud)
- člen Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny

Hrubá Michaela, Mgr.
- členka poradního sboru ředitelky Muzea fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci

Hulák Jiří, Mgr.
- místopředseda Asociace designérů ČR
- člen Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost, sekce užitého umění a průmyslového designu, Moravské galerie v Brně

Kleinová Jana, Ing.
- členka Společnosti pro dějiny vědy a techniky Praha

Kodera Pavel, Mgr., Ph.D.
- člen Sdružení pro stavebně historický průzkum
- člen poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici
- člen správní rady Nadačního fondu Mariánské Týnice
- člen redakční rady edice „Památky západních Čech" vydávané Národním památkovým ústavem, ú.o.p. Plzeň
- člen redakční rady odborného časopisu „Bohemia Occidentalis Historica" vydávaného katedrou historie Pedagogické fakulty Západočeské univerzity

Kopecká Ivana, tituly

- členka WTA
- členka ICOM-CC
- členka Umělecká rada UP-fakulty restaurování
- členka Komise MK pro restaurování

Lorencová Ivana
- členka České společnosti chemické
- členka Společnosti pro dějiny vědy a techniky Praha

Melkus René
- člen Historického radioklubu československého (HRČS)

Mikeš Jan, Ing., PhD.
- člen Verband der Elektrotechnik, Elektronik, Informationstechnik, Berlín
- tajemník Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny ČR
- člen Společnosti pro dějiny vědy a techniky Praha

Novotný Michal, Mgr., Ph.D.
- člen Komise pro ochranu památkového fondu v oblasti železniční dopravy – poradního orgánu generální ředitelky Národního památkového ústavu
- člen Muzejní rady při Muzeu hromadné dopravy v Praze
- člen Domácí rady Klubu Za starou Prahu

Přibil Martin
- člen Hornického spolku

Rutar Václav, Mgr.
- člen International Committee for Museology
- člen Poradního soboru Národního muzea pro novodobé dějiny
- člen výboru Muzeologické komise Asociace muzeí a galerií

Střechová Lucie, Mgr.
- členka Sbírkotvorné komise – poradního orgánu ředitelky Muzea hlavního města Prahy
- členka Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Národního zemědělského muzea, s.p.o.

Stříteský Hynek, Mgr.
- člen správní rady Muzea fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci

Vácha Zdeněk, PhDr.
- člen skupiny specializovaných archivů v České archivní společnosti
- člen širší komise projektu TAČR TB0200MV026 Vývoj software pro popis archiválií na základě Základních pravidel pro zpracování archiválií metodou PCP (ELZA)
- člen skupiny autorů Slovníku současné archivní terminologie (MV ČR)

13.3.3 Zahraniční pracovní cesty zaměstnanců NTM

V roce 2017 bylo uskutečněno 32 zahraničních pracovních cest, kterých se zúčastnilo 59 zaměstnanců. Celkové náklady na zahraniční cesty v roce 2017 činily 530 060,13 Kč.

Belgie

PhDr. Martin Ebel, Mgr. Kristýna Koderová, Mgr. Pavel Kodera, Ing. Lukáš Hejný, Mgr. Jakub Chaloupka, Ing. Iveta Krupičková a Jan Trnka ve dnech 4. - 8. 10. 2018 navštívili „Centre des méttiers du patrimoine La Paix-dieu" v Amay, kde navázali aktivní spolupráci, zejména v rámci vytváření evropské sítě "materiaték"; rovněž se zde zúčastnili výročního Dne řemesel - prezentace centra pro veřejnost.

Francie

Ing. Antonín Švejda se zúčastnil ve dnech 19. – 24. 7. 2018 XVIII. Mezinárodního festivalu mechanické hudby (18éme Festival International de la Musique Mécanique.) v Les Gets. Tento ročník se uskutečnil pod názvem „Mechanická hudba a čas".
Mgr. Arnošt Nezmeškal odjel ve dnech 11. - 14. 12. 2018 na cestu do Paříže, kde bádal v soukromém archivu rodiny konstruktéra G. W. Patchetta a v archivu Moto Collection.

Itálie

Mgr. Arnošt Nezmeškal navštívil ve dnech 24. - 29. 5. 2018 italskou Villa d´Este v rámci člena poroty mezinárodní Concorso d´eleganza Villa d´Este.
Ing. Antonín Švejda podnikl ve dnech 11. – 15. 6. 2018 studijní cestu do Itálie, do měst Padova a Bologna, kde navštívil sbírky La Specola Padova a Museo della Specola Bologna.

Jižní Korea

Ing. Pavel Pohlreich se 29. 10. – 4. 11. 2018 zúčastnil mezinárodní konference „2018 IAPM Conference" ve městě Cheongju. Jednalo se o zakládající konferenci International Association of Printing Museums.

Lucembursko

RNDr. Ivana Lorencová, Mgr. Arnošt Nezmeškal a Ing. Blanka Kreibichová jednali 18. - 20. 2. 2018 na University of Luxembourg v Esch-sur-Alzette ohledně realizace mezinárodní výstavy „Přínos české vědy a techniky světu" („Czech Technical Discoveries"). Akce se nakonec odehrála 3. – 18. 5. 2018 v rámci oslav 100. výročí založení bývalého Československa. Instalaci výstavy asistovaly ve dnech 26. - 29. 4. 2018 Ing. Blanka Kreibichová a Michaela Matějovská, zahájení výstavy byli ve dnech 2. - 4. 5. 2é18 přítomni Mgr. Arnošt Nezmeškal a Jan Duda. Ing. Blanka Kreibichová následně 17. - 19. 5. 2018 dohlížela na deinstalaci výstavy.

Maďarsko

Mgr. Václav Rutar navštívil ve dnech 26. - 28. 4. 2018 V4 Active Collections Conference v Budapešti.
Mgr. Daniel Lyčka v rámci archivního výzkumu pro projekt NAKI navštívil 3. 5. 2018 Maďarský národní archiv v Budapešti.
Ing. Kamila Krejčiříková a Ing. Přemysl Krejčiřík navštívili 2. - 4. 11. 2018 maďarská města Dég a Doba, kde pořídili dokumentaci místních parků pro projekt NAKI.

Německo

Jan Hosťák a René Melkus navštívili 22. 5. 2018 Hygienisches Museum Dresden.

Prof. Jana Geršlová, CSc. navštívila kvůli práci na projektu NAKI 23. 5. 2018 Norimberk (Stein) – archiv firmy Faber-Castell, kde jednala o možnosti spolupráce na probíhajícím projektu, a 10. - 14. 9. Mnichov, kde mj. studovala archivní materiál z hospodářského archivu při Bavorské hospodářské komoře a navštívila neveřejnou knihovnu Historické komise Bavorské akademie věd. V rámci cesty do Mnichova byla učiněna zastávka v rakouském městečku Attnang-Puchheim, kde byla pořízena fotodokumentace bývalé hardtmuthovské továrny a navázána spolupráce na místním úřadě za účelem získání dalších informací o rodině Hardtmuth.
Michal Plavec navštívil ve dnech 27. - 29. 9. 2018 vernisáž výstavy Böhmen – Sachsen 6000/Čech – Sasko 6000 v Archäologisches Museum Chemnitz a Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde v Drážďanech.
Ing. Kamila Krejčiříková a Ing. Přemysl Křejčiřík v rámci dokumentace parků pro projekt NAKI navštívili 10. 9. 2018 Worlitz a 15. - 16. 11. 2018 Schwetzingen.
Mgr. Jiří Hulák navštívil 15. - 17. 11. 2018 v rámci projektu NAKI expozice a aktuální výstavy designu v Pinakothek der Moderne v Mnichově a Neues Museu v Norimberku a Deutsche Bahn Museum v Norimberku.
Mgr. Michal Šimůnek odjel v rámci projektu NAKI 18. - 21. 11. 2018 na návštěvu Bundesarchivu v Berlíně.
Mgr. Arnošt Nezmeškal odjel v době 20. - 23. 11. 2018 studovat v rámci projektu NAKI do soukromého archivu motocyklového muzea v Lindau.
RNDr. Ivana Lorencová ve dnech 12. - 16. 11. 2018 navštívila v Max-Planck-Institut für Wissenschaftsgeschichte v Berlíně-Dahlemu (Max Planck Institute for the History of Science (MPIWG) prof. Dr. Dietera Hoffmanna v souvislosti s připravovanou vědeckou publikací Jan (Johann) Böhm – chemik a fotograf.

Norsko
Mgr. Hynek Stříteský a PhDr. Jan Novotný se ve dnech 28.-30. 11. 2018 účastnili studijní cesty po technických památkách v Norsku, v jejímž rámci proběhl rovněž seminář, který seznamoval s Fondy EHP a Norska. Navštíveny byly následující objekty: Klevfos Industrial Museum, Atlungstad Brenneri, Holmen Braenderi, Mjosas Ark a Kistefos-Museet.

Polsko
Michal Plavec se ve dnech 16.-19. 5. 2018 účastnil IV. ročníku mezinárodní letecké historické konference "Skrzydła Zwycięzców, Skrzydła Pokonanych … Skrzydła Niepodległej, Skrzydła Wolności 1917-1918" v Szymbarku v Polsku.
Ing. Miloš Milner a František Hulec se ve dnech 7. - 10. 6. 2018 zúčastnili již tradičního Pikniku naukoweho ve Varšavě.
Jan Růžička se ve dnech 9.-13. 9. 2018 zúčastnil 21. International Corrosion Congress & Process Safety Congress v Krakově

Rakousko
Mgr. Daniel Lyčka navštívil z důvodu studia archivních pramenů pro projekt NAKI Vídeň postupně ve dnech 11. 4., 29. - 30. 5., 10. 9., 12. 9., 23. 10. a 13. 11. 2018. Zde zpracovával materiály z Liechtensteinského rodinného archivu, Rakouského státního archivu, Zemského a městského archivu a Muzea města Vídně. Vedle toho ze stejných důvodů navštívil 5. 9. 2018 Štýrský zemský archiv ve Štýrském Hradci (Graz) a 8. 10. 2018 Dolnorakouský zemský archiv se sídlem v St. Pölten – zpřístupněnou badatelnu v depozitáři v městečku Bad Pirawath

PhDr. Martin Ebel, Ing. Lukáš Hejný, Jan Trnka, Mgr. Kristýna Koderová, Mgr. Pavel Kodera, Mgr. Jakub Chaloupka a Ing. Iveta Krupičková realizovali v době 4. - 5. 9. 2018 exkurzi do Baudenkmalspflege Kartause Mauerbach.
Prof. PhDr. Jan Županič navštívil z důvodu studia archivních pramenů pro projekt NAKI ve dnech 23. - 27. 7. 2018 a ve dnech 25. - 30. 11. 2018 Rakouský státní archiv ve Vídni a dále vedl jednání ve vídeňském Liechtensteinském rodinném archivu ohledně spolupráce a poskytnutí archivního materiálu včetně digitalizace.
Mgr. Hana Králová, Ph.D. podnikla v rámci plnění úkolů v projektu NAKI studijní cesty, kdy navštívila ve dnech 1. – 5. 10. 2018 a 17. – 20. 12. 2018 Vídeň (Rakouský státní archiv ve Vídni) a ve dnech 14. – 17. 12. 2018 městečko Asparn an der Zaya.
Mgr. Michal Novotný při studiu materiálů pro projekt RVO navštívil 19. - 21. 11. 2018 a 3. - 5. 12. 2018 Rakouský státní archiv, Rakouskou státní knihovnu a Městský archiv ve Vídni.
Stanislav Dvořák, Karel Brenner a Mgr. Patrik Pařízek podnikli ve dnech 22. – 25. 11. 2018 studijní cestu do Vídně, kde studovali sbírky Technisches Museum, Globenmuseum, Heeres Museum a Museum der Stadt Wien.
Ing. Jana Kleinová navštívila ve dnech 13. – 14. 12. 2018 Vídeň za účelem studia architektury prvních dvou dekád 20. století v souvislosti s plněním úkolů DKRVO.

Slovensko
V rámci slovenského partnerství v projektu Prezidentský vlak se odehrávala většina pracovních cest zaměstnanců NTM na Slovensko.
Mgr. Karel Ksandr, Jan Duda a Ing. Adam Dušek odjeli 19. 1. 2018 projekt organizovat.
Mgr. Karel Ksandr a Mgr. Michal Novotný 28. - 29. 5. 2018 finalizovali jednání se Železniční správou SR v Bratislavě.
Jiří Fořt, Mgr. Karel Ksandr, Jiří Příhoda, Ing. Jiří Čermák, Mgr. Arnošt Nezmeškal a Ing. Adam Dušek byli 14. - 15. 6. 2018, mj. jako posádky, účastni cesty Tisíc mil československých (ČR-SR).
František Hulec, Mgr. Petr Souček, Bohdan Ociepka, Jiří Fořt, Mgr. Karel Ksandr, Mgr. Michal Novotný, Ing. Blanka Kreibichová, Jana Čechurová, Jan Müller, Věra Roškotová, Ing. Miloš Milner, Mgr. Adam Horký a PhDr. Petr Kužel postupně ve dnech 2. - 30. 7. 2018 doprovázeli po Slovensku (Bratislava, Košice, Topolčianky) výstavu Prezidentského vlaku.
PhDr. Miloš Hořejš navštívil ve dnech 2. - 4. 8. 2018 Slovenské národné múzeum v Betliari.
Ing. Martin Přibil ve dnech 29. - 31. 10. 2018 navštívil Slovenské banské muzeum v Banské Štiavnici.

Velká Británie
Michal Plavec ve dnech 19. - 25. 3. 2018 vykonal badatelskou cestu do The National Archives Kew.
Mgr. Arnošt Nezmeškal ve dnech 3. - 8. 9. 2018 navštívil Coventry Transport Museum/British Motor Museum.
PhDr. Miloš Hořejš odjel ve dnech 14. - 20. 9. 2018 na badatelskou cestu do Londýna a Duxfordu, kde navštívil The National Archive London, konferenci Evropské společnosti pro dějiny vědy (The European Society for the History of Science - ESHS) a Archiv Imperial War Musea v Duxfordu.

13.4 Informace o činnosti Správního oddělení

Prostřednictvím referátu Správního oddělení byly zajišťovány v roce 2018 následující agendy.

Referát veřejných zakázek zajišťoval v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o veřejných zakázkách a s nařízeními ministra kultury procesy zadávání veřejných zakázek; metodické vedení veřejných zakázek a implementaci nových právních norem do procesu jejich zadávání; vedení evidence veřejných zakázek; elektronizaci veřejných zakázek. Realizoval zadávání zakázek malého rozsahu prostřednictvím elektronického nástroje „NEN" a veřejných zakázek řídících se zákonem č. 134/2016 Sb. prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek a Profilu zadavatel (nipez/NEN/profil). V roce 2018 byly vyhlášeny 3 nadlimitní veřejné zakázky a cca 1200 zakázek malého rozsahu (prostřednictvím elektronického nástroje „NEN").

Referát právní průběžně zajišťoval právní poradenství a kontrolu právních dokumentů, přípravu právních dokumentů, administraci správních řízení a vedení soudních procesů. Prostřednictvím Správního oddělení ve spolupráci s AK Nemeth bylo vyřízeno cca 500 právních případů.

Referát pronájmů zajišťoval průběžné sjednávání krátkodobých pronájmů včetně smluvní agendy; organizační zajištění krátkodobých akcí smluvních partnerů i NTM; průběžné vedení agend vzniklých na základě dlouhodobých nájemních smluv (muzejní restaurace, muzejní prodejny, nápojové automaty, mincovní automaty). V roce 2018 proběhlo v NTM 52 velkých vědeckých, mediální, společenských a kulturních akcí založených na krátkodobých nájemních smlouvách, které pro rozpočet NTM představovaly celkový výnos 1.432.700,- Kč.

13.5 Informace o kontrolní činnosti

13.5.1 Interní audity, dílčí kontroly a interní šetření

V souladu se Střednědobým plánem interních auditů na období 2017-2020 byl zpracován Roční plán interních auditů. V souladu s tímto ročním plánem, resp. i nad jeho rámec, bylo prověřováno jak hospodaření s majetkem státu z pohledu hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti, tak dodržování právních a interních předpisů a dodržování interních postupů, včetně přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému. Nedílnou součástí interních auditů, kontrol a šetření byla problematika zabezpečení provozu NTM a smluvních vztahů NTM.

Konkrétně se jednalo o 4 plánované interní audity zaměřené na:

- účetní závěrku za rok 2017 z hlediska průkaznosti, úplnosti, věrnosti a správnosti,
- činnost v oblasti PR (propagace a prezentace NTM),
- autoprovoz (používání soukromých vozidel a používání vozidel pouze pro pracovní účely),
- (pracovní cesty (přikazování, vyúčtovávání, schvalování včetně zpráv, dodržování termínů).

Nad rámec interních auditů bylo provedeno několik dalších dílčích kontrol a interních šetření podle požadavků generálního ředitele a provozních potřeb NTM se zaměřením na:

- GDPR (kompletní analýza stavu v NTM; návrh řešení pro NTM; návrh a projednání interního předpisu; zpracování souvisejících Informací; proškolení všech zaměstnanců; osvěta a dílčí analýzy po zavedení),
- autoprovoz (průběžná (celoroční) kontrola správného používání systému LOKATORY.cz a používání vozidel pouze pro pracovní účely),
- podklady k účetním závěrkám (kontrola termínů předávání a úplnosti podkladů),

- analýzu čerpání rozpočtu za 1. ÷ 3. čtvrtletí 2018,
- analýzy uzavření darovací smlouvy Lasselsberger (RAKO) a Letního barokního festivalu v Plasích,
- analýzu souběhu úvazků u NAKI II.

V případě zjištěných pochybení nebo rizik, případně i pozorování, byly (pokud možno) zjišťovány jejich příčiny a po projednání s odpovědnými zaměstnanci byla ve spolupráci s nimi navrhována opravná, nápravná a preventivní opatření, návrhy na zlepšení procesů a případně další doporučení. Neveřejná písemná auditní zpráva byla vždy projednána se statutárním zástupcem NTM (generálním ředitelem), který všechny dokončené zprávy schválil.

Interními audity byly zjištěny nedostatky (pochybení nebo rizika), které však nemají dopad na průkaznost, úplnost a správnost účetnictví, které tak podává věrný a poctivý obraz o hospodaření NTM, a tak nedošlo k narušení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření s majetkem státu, nebo k závažnému porušení právních a interních předpisů.

Interními audity, kontrolami a šetřeními bylo zjištěno, že trvá nedostatečné zdokumentování (popsání) vykonávání některých činností.

Při interních auditech, kontrolách a šetřeních bylo zjištěno, že i nadále trvá stav vysokého pracovního vytížení většiny vedoucích a běžných zaměstnanců NTM zapříčiněné stále stoupající neúměrnou administrativní zátěží. Tento stav mnohdy brání vyšší efektivitě práce.

13.5.2 Vnější kontroly a audity

V roce 2018 bylo provedeno 10 vnějších kontrol a auditů zaměřené jak na kontrolu a ověření rozpočtové kázně dotací, splnění podmínek projektů, souladu výkazů a účetnictví a souladu výdajů s předpisy (audit NKÚ a kontroly OIAK MK), tak na požární bezpečnost (kontroly OIAK MK) a pracovní rizika (kontroly v rámci pracovně-lékařských služeb).

Audit byl bez závad a při kontrolách byly zjištěny ojedinělé nevýznamné nebo formální nedostatky.

13.6 Informace o BOZP a PO

Referát BOZP a PO, patřící od novely organizačního řádu do odboru kanceláře GŘ, prováděl pravidelné kontroly a revize BOZP a PO, školení BOZP a PO. V rámci interního vzdělávání probíhalo pravidelné školení BOZP a PO zaměstnanců NTM i školení zaměstnanců dodavatelských firem (dozor, ostraha, úklid), průběžně byla zajišťována i profesní školení zaměstnanců NTM k BOZP a PO. I v roce 2018 byly průběžně aktualizovány interní směrnice dotýkající se BOZP a PO pro všechny objekty. Vedle toho referát spolupracoval při šetření a zajišťování podkladů k pracovním úrazům zaměstnanců NTM. V roce 2018 došlo prostřednictvím Kooperativy pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group k řádnému odškodnění 2 pracovních úrazů. V oblasti kontrolní činnosti proběhly v objektech NTM pravidelné roční prověrky BOZP a PO ve spolupráci se smluvním poskytovatelem pracovně lékařských služeb (EUC Premium). Vnější kontroly proběhly v areálu v areálu Čelákovice (kontrola BOZP a PO MK ČR, kontrola KHZ), areálu ŽM Chomutov (kontrola PO MK ČR). Vnější kontroly proběhly bez zjištění nedostatků. Na všech objektech probíhaly pravidelné kontroly a revize instalovaných požárně bezpečnostních zařízení. Revize byly zajišťovány smluvně v gesci odboru správy a údržby budov.

14. Činnost pracoviště zajišťujícího působnost zákona č. 71/1994 Sb.

V rámci podmínek zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty v platném znění, přijalo v roce 2018 NTM celkem 34 žádostí. Z toho 18 na vydání osvědčení pro vývoz předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou a 16 na vydání osvědčení pro trvalý vývoz mimo území ČR (vydáno 13 osvědčení pro trvalý vývoz, 1 žádost byla stornována a 2 postoupeny MK ČR – oba předměty kulturní hodnoty byly rozhodnutím MK ČR prohlášeny za kulturní památku). Agendou je pověřen Referát evidence sbírek (RES).